

DERGİ: I

YASAMA YILI : 1986/2

KUZYER İDRİS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

18'inci BİRLEŞİM

15 Aralık 1986, Pazartesi

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GÖRÜŞÜLEN İŞLER

- 1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Devam)

1717-1833

- 1717 -

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:10.45

BAŞKAN - Hakkı Atun

KATİP - Dr. Erbay Kanatlı

KATİP - Feridun Onsav

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 18'inci birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır. Okuyunuz lütfen.

(Ad okunarak yoklama yapılır.)

KATİP - Nisap vardır Sayın Başkan.

~~GORUŞULAN İŞLER~~

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemimizin Başkanlığın Genel Kurula sunuşları kısmında sunulacak evrak bulunmadığından gündemin özel gündem maddesine, 1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesine geçiyoruz. Cumhuriyet Meclisi bütçesinin görüşülmesine başlıyoruz. Okuyunuz lütfen.

KATİP - Program 02 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Cumhuriyet Meclisi. Alt Program 01 Meclis Dairesi, Alt Program Toplamı 325,504,000 ₺. Program Toplamı 325,504,000 ₺.

BAŞKAN - Cumhuriyet Meclisi bütçesi üzerinde söz almak isteyen? Sayın Vehbi, Sayın Durduran. Buyurun Sayın Vehbi.

1718/...

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa)-Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Kalabalığa hitap etme de başka oluyor.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Evet, kırk yılda bir de, işte milletvekili olalı Meclis kürsüsünden konuşmuş olalım. çok mu gördün? Meclis bütçesinde.

Sayın Başkan Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi bütçesini eleştirirken pek tabii ki bazı rakamlara değil de genel boyutta bir kaç konuya değinmekle yetinmek istiyoruz.

Birincisi; Meclisin, Sayıştayla olan ilişkilerindeki kopukluktur. Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak her fırsat çıktığında bu konuyu gündeme ve kürsüye getirmeye devam edeceğiz. Sayıştay, Devletin mali denetim organıdır ve Sayıştayın bugünkü konumundan çok daha özel bir yere Meclis tarafından getirilmesi gerekir. Önce Sayıştayda çalışanların özlük hakları, gerek binaları, gerek çalışma konuları

ve gerekse Meclisle Sayıştay arasındaki ilişkilerin düzeltilmesi, bir düzene sokulması Meclisce yerine getirilmesi kaçınılmaz bir görevdir. Başka bakanlıkların, değişik daireleri hakkında bakanlar veya müsteşarlar uğraşmakta, teşkilât yasalarına kadar her şeyi hazırlamakta getirmektedir. Ancak Sayıştayın böyle bir olanağı yoktur. Bu konuda öncülüğü Meclisin yapması gerekir. Ancak bugüne kadar Sayıştayda çalışanların, Başkanından tutun, en alt görevliye kadar, özlük hakları konusuna Meclisimizin yeterince eğildiğini söylemek olanaksızdır. Bir kaç yıl üst üste Meclis Ekonomi, Maliye, Bütçe, Plân Komisyonunda konuya değindik. Benimle birlikte diğer arkadaşlarım da, diğer partililer de değindi, bu konunun ivedilikle ele alınması lâzım geldiğini ve bir yasal değişiklikle Sayıştayın gerçekten devletin mali denetimini yapacak önemli organlardan biri haline getirilmesi gerekliliğini vurguladık. Yalnız bu konuda Meclis Genel Kurulundan herhangi bir hareket gelmedi.

Buna ek olarak Sayıştayın çalışmalarının denetimi ve çalışmalarının sonuçlandırılması yöntemlerinde ne yazık ki bir yönetmeliğe, belli kurallara bağlanamamıştır. Bugüne kadar çalışmalar Sayıştayda yapılmakta, sürdürülmekte, onu da parantez açarak söyleyeyim, doğru dürüst yapılıp yapılmadığının denetimi de yapılmamaktadır. Ancak yapılabildiği kadar ordaki çalışmaların sonuçlandırılmasında Meclisimiz ne yazık ki üzerine düşen görevi yerine getirememektedir. Sayıştay raporları tozlu raflarda kalmaya çoğu kez mahkûm edilmektedir. Çoğu zaman bu raporlar Meclisin ancak ilgili komitelerindeki kişilere ulaştırılmakta, diğer milletvekillerininin bilgisinden herhalde kasıtlı değil ama, ne yazık ki kaçırılmaktadır. Oysa Sayıştaya

muhatap sadece Komitedeki üyeler değildir, Sayıştay'ın çalışmalarından tüm Meclisin ve Meclis üyelerinin bilgi sahibi olması kaçınılmazdır.

Son olarak Bayrak Radyo Televizyon Kurumunun bir ihalesi hakkında Sayıştayın yaptığı oldukça teferruatlı bir araştırma vardır. Bu rapor diyebilirim ki en son Meclisin gündemine gelmiştir. En son Meclisin bilgisine gelmiştir. Yani basına yansımıştır, BRT'nin o ihaleyle ilgili kişilerinin eline de geçmiştir. Onlar da o Sayıştay Raporu üzerinde spekülasyonlara girip devlet organını kendi çıkarları için sorumsuzca kullanmışlardır. Basında ve BRT'nin gerek televizyonunda, gerek radyosunda bu konu tartışılırken komuyla ilgili rapordan ne yazık ki Meclis üyeleri bihaberdi Şu kadarını daha söyleyebilirim ki hâlâ daha bu rapor hakkında sadece Meclisin Ekonomi, Maliye, Bütçe, Plân Komitesi üyeleri bilgi sahibi olabilmişlerdir. O da Komitede işin gündeme getirilmesi sonucu gerçekleşen bir olay olmuştur. Diğer milletvekillerine halen bu rapor ulaştırılmamıştır. Bu bir örnektir. Bu örneği çalışmaların yetersizliğini vurgulamak, göstermek için getirdim. Bize göre bu konuda belli kurallar hemen ve süratle konmalı ve Sayıştayın çalışmalarının gün ışığına çıkması sağlanmalıdır. Hatta desteklenmesi sağlanmalıdır. Eğer hatalı davranıyorsa da hatalı, yanlış yöntemlerle kullanıyorsa da Sayıştayın ikaz edilmesi lazımdır. Bu bize göre birinci derecede Meclisin görevidir.

İkinci konu Meclisin kendi binası ve alınan önlemlerle ilgilidir. Bize göre, Cumhuriyetçi Türk Partisine göre, Meclis binamız çalışma koşulları bakımından fevkalade yetersizdir. Sıkıştıkça sağda solda, bodrum katında veya bahçe içerisinde bir takım odalar açılmaktadır, ve bu odalarda da bir takım insanlar çalışmaya mahkûm edilmektedir. Ama çalışma koşulları yeterli değildir. Örnek olarak işte karşıya yapılan küçük odalarda, gecekondu türü odalarda Meclis personeli havasız, rutubet içerisinde zorlamalı bir biçimde çalışmaya koşulmaktadır. Meclisin kendi komiteleri de yıllardır bu ganimet binanın bodrum katlarında yine aynı personele eş olarak havasız biçimde çalıştırılmakta, tutulmaktadır. Bu da randımanı oldukça düşüren bir husustur. Bu konuda geçmişte bizim önerimiz vardı, gündeme de getirdik. Bu ülkede Federal Bir Cumhuriyet olduğu gün dahi Kıbrıs Türklerinin kendi Meclisleri olacaktır. Kendi Meclis binaları da olacaktır. Bu kaçınılmazdır. Anlaşma ön koşullarındandır, vazgeçilmez. Ön koşullarından olduğuna göre ve geçmişte de şimdiki Meclisimize benzemese bile bir Cemaat Meclisi olduğu bilindiğine göre Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için bugün artık ikide birde dava edilme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı ganimet bir binanın içerisinde çalışmak bize göre fevkalade yetersizdir. Her ne kadar da ölü yatırımlara, bina yatırımlarına biz karşı çıkıyorsak da bu konunun önceliği bakımından bize göre Cumhurbaşkanlığına yeni ikâmetgâh yapmaktan, diğer bakanlıklara milyarlarca liralık bina yatırımı yapmaktan çok önce toplumun temsiliyeti ve bu temsiliyetin bir simgesi olan Meclis için bir fon ayrılması kaçınılmazdır. Bu yapılmamıştır. Çok küçük bir fon ayrılmıştır ve sanırım ki işin tabii seyrine, Meclis binasının ıslahı tabii seyrine bırakılmaktadır.

İşte askeriye terkettiği zaman yerimiz genişleyecektir. Bu genişlik içerisinde de ihtiyaçlarımızı o zaman karşılayacağız gibi bir zihniyetle devam edilmektedir. Bize göre bu yanlıştır. Bu konuda öncelikli girişimler yapılmalıdır.

Bir başka konuda da bu ülkede çok söylemiş olmamıza karşın, Devlet protokolunun hâlâ isabetli bir takım kurallara oturtulmamış olduğudur. Bu gerçeği de yine Meclis kürsüsünden eleştirmekte yarar vardır. Meclisimiz bu konuyu da ele almalıdır, başka bir merciden, başka kişilerden bunu bekleyemeyiz. ~~Devlet~~ Meclisin bu memleketteki, temsiliyetteki önemini kavramasını bekleyip de Devlet törenlerinde milletvekillerine, saygınlığına paralel yer ayırmasını beklemek hayaldir. Bu her gittiğimiz törenlerde karşılaşmaktayız. Rahatsızlık verecek boyutlara ulaşmış durumdadır bu konu. Dolayısıyla Meclis Devlet törenlerinin protokolunu siyasal partilere de, ana muhalefetten tutun diğer muhalefet partilerine de ve iktidardaki partilere de yerlerini, gerçek yerlerini Devlet törenlerinde verecek tedbirleri Meclisin getirmek zorunluğunda olduğuna inanıyoruz. Başka bunu yapacak başka bir merci yoktur. Ne yazık ki milletvekilleri çoğu kez, çoğu toplantılarda gittikleri yerde, bazı hallerde şamar oğlanı olarak kullanılmaktadır.

Bazı yerlere de gitmesi gerekirken bir türlü gidememektedir. Şimdi bu protokoldeki bu aksaklık Meclisin kendi oluşturduğu bir takım heyetlere de bize göre yansımış bulunmaktadır. Burda da yine yetersizlikler vardır. Meclis eğer kendine muhatap bir takım parlamentolarla temas için parlamenter heyetleri oluşturacaksa bu parlamenterlerden oluşmalıdır. Yoksa geçmişte toplumumuzda işte yararlıkları olmuştu veya hukuki yönlerini davanın filanca veya fesmekan kişiler çok iyi bilmektedir. Onun için milletvekili yerine o kişileri heyete dahil etmek daha yararlı olur falan zihniyetiyle parlamento heyetinden çok daha başka anlamlar çıkabilecek ve parlamentoyu ikinci plâna itebilecek heyetlerin yurt dışına götürülmemesi gerekir. Eğer parlamento heyeti kendine belli konularda uzman kişiler de isterse sadece o uzmanları kendine bağlı olarak, parlamento heyetinin içine dahil ederek değil, kendine bağlı olarak yanına da alır, danışman olarak götürülebilir. O ayrıdır. Parlamento heyetinde milletvekillerinin olması gereken yere parlamento dışından kişileri dahil etmek apayrı ve bize göre yanlış bir yöntemdir. Bu düşüncenin de Başkanlık Danışma Kurulunda yeniden ele alınmasını, düzenlenmesini ve gerekirse gerçekten o demin söylediğimiz boyutta ve Meclis Genel Kurulunun da onayına sunularak bir kural haline getirilmesini Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak biz arzu ediyoruz. Buraya gelen parlamento heyetlerine muhatap protokol ekiplerinde de yanlışlıklar vardır. Çoğu kez gelen parlamento heyetlerine kimlerin muhatap olacağı adeta büyük yanlışlıklar içerisinde saptanabilmektedir. Örnek vereyim. Biz Londra'ya parlamento heyeti olarak gittik. Orda İngiliz parlamenterlerinden bir takım insanlarla temas ettik. Sonradan o temas ettiğimiz kişilerden bazıları buraya gelmiş ama, orda tanıştığımız bu kişileri bizim görmemiz bile nasip olmamıştır. Yani sadece işte televizyondan duyuyoruz falan. Bu bizim başımıza gelen bir olay. Eğer sanırım heyetlerin de bu tür

olaylar başına gelmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan dışardan gelen parlamento heyetlerine de gerek Avrupa'dan, gerek Türkiye'den gelen heyetlere de muhatap olacak parlamento heyetlerinin nasıl oluşacağını da belli kurallarla saptanmasından yanayız.

Bu konulara değindikten sonra bir hususu daha gündeme getireyim. Bunu da her sene tekrarlıyoruz. Ama maalesef hâlâ kesinlikle çözümlenmemiştir. Bazı adımlar atıldı. Bazı olumlu girişimler olmaktadır. Yalnız yeterli değildir.

Meclis personeli sürekli gelişen, sürekli yetenekleri artırılan ve bu yetenekleri gelişen kişilerin başka dairelere kaptırmayan bir müessese olması gerekir. Çoğu konu uzmanlık isteyen konulardır. O konularda uzmanlaşan kişiler bir bakıyoruz burda terfi olanakları yetersiz olduğundan dolayı ilk fırsat bulur bulmaz başka dairelere kaçmakta, gitmekte. Bu nedenle de burdaki çalışmalar ne yazık ki çoğu kez aksamaktadır. Bu soruna da Meclisin kendi içerisinde bir çözüm bulmak zorunda olduğuna inanıyoruz.

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI
TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Cafer'i de kaçırdık.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Sadece Cafer değil tabii, yani diğer arkadaşlardan, yani yeni arkadaşlardan şikâyet etmek için söylemiyorum, onlar da mutlaka yetişecektir. Fakat yetişir yetişmez de yeni bir olanak bulunduğu zaman, işte Başbakanlıktır, Plânlama Örgütüdür veya başka dairelerdir gideceklerdir. Yani bunun anlamı şudur ki Meclis Genel Kuruluna hizmet verecek tarzda Meclis personeli tatmin edilmemektedir.

Koşulları yeterli düzeyde, olanakları yeterli düzeyde değildir. Bizim bu konuda da tedbir alınmasına dair çok önerilerimiz vardı, ama bugüne kadar bunun tamamen ortadan kaldırıldığını göremedik.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Meclis bütçesinin yapılması konusunda da Meclis İktüzüğümüzün getirdiği bir yöntem vardır. Bu yöntem yeni bir yöntemdir. Bu yıl ilk defa bu Meclis İktüzüğünün bu konuda getirdiği yeniliğin uygulanması gerekirdi. Ancak bu konuda da aksaklıkların olduğunu biz, Ekonomi, Maliye, Bütçe, Plân Komisyonunda çalışırken gördük. Neydi bu aksaklık? İktüzüğe göre Meclis bütçesi Mecliste hazırlanır, Meclisin kendisi hazırlar ve başkanlık tarafından doğrudan doğruya Komisyona sevk edilir, ancak bir teşriki mesai yapabilmek için Maliye Bakanlığıyla bir teşriki mesai yapabilmek için Mecliste hazırlanan bütçe taslağı Maliyeye gitti, maliye de İktüzüğün bu maddesine uymayarak bu hazırlanan taslakta büyük kısıntılar, kesintiler yaptı. Şimdi burda iki şık vardır. Ya yeni getirilen sistem, İktüzüğümüzde yeni getirilen sistem yanlıştır. Ben bu konuda bir görüş beyan etmeyeceğim. Yani yanlış mı, değil mi bunun tartışılabileceğini söylüyorum. Ya bu yöntem yanlıştır, ya da biz kurallara uymasını bir türlü öğrenemiyoruz. Yöntem yanlış olsa bile bu uygulanmak mecburiyetindedir, denenmek mecburiyetindedir, değişinceye kadar. Oysa Maliye ile bütçenin Mecliste hazırlan-

ması konusunda bir ihtilâf şu anda vardır ve bu ihtilâf da bu yılki hazırlıklara yansımış bulunmaktadır. Bu kâpunun da ele alınarak Meclis İktüzüğünün önerdiği biçimde bundan böyle Meclis bütçesinin hazırlanması gerekir. Aksi takdirde bu yıl olduğu gibi Meclise Maliye'den gelen Meclis bütçesinin tashih edilmesi de kesinlikle zorlaşmaktadır. Nitekim zor olmuştur ve Meclisin bir çok istemesine de Komisyonumuz yanıt verme olanağını bu yıl bulamamıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu genel konulardaki eleştirilerimizi getirdikten sonra sözlerime son veriyorum. Ancak sözlerime son vermeden önce şunu söyleyeğim ki Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak yalnızca Meclis bütçesinin bütününe ilişkin oyumuz müsbet olacaktır. Yani biz de, bize ait olan bir bütçenin onaylanmasında bütün eksikliklerine rağmen müsbet oy kullanacağız. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Vehbi. Konuşmanıza da, müsbet oyunuza da.

Buyurun Sayın Durduran.

ALPAY DURDURAN (Lefkeşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclis söz konusu olduğunda esas üzerinde durmanız gereken husus bizce Yasanın üstünlüğüne sahip çıkılıp çıkılmadığıdır. Bütçenin genel görüşmesi sırasında da belirttiğim gibi maalesef ülkemizde yasa egemenliği söz konusu değildir. Özellikle Yürütme yasaları çiğnemekte kendisini rahat hissetmektedir. Çünkü Mecliste bir çoğunluğa dayanmaktadır. Meclis eğer buna bir çare bulmazsa Yasanın üstünlüğü söz konusu olmayacak bundan sonra da ve Meclisin saygınlığı da e derecede azalmış olacak. Milletvekilliğinin saygınlığı da e derece azalmış olacak, gerisi de arkasından gelecektir.

Sayın Ergün Vehbi'nin belirttiği gibi törenlerde kimse milletvekilini adam yerine koymaz. Yalnız törenlerde değil, ne yazık ki başka yerlerde de milletvekilliğinin saygınlığı yeterli derecede değildir.

Ve horlanmaktadır bir çok yerlerde milletvekilliği, maalesef buna bir çare bulunamayacaktır eğer yasaların üstünlüğü sağlanmazsa ve Meclisin gücü kanıtlanmazsa yurttaş indinde Meclis yeterince itibara sahip olamayacaktır, milletvekilliğine yeterince saygınlık gösterilmeyecektir. Yeterince saygın bir muameleye de karşılaşamayacaktır ne yazık ki.

Bugün yasaların üstünlüğü konusunda çeşitli örnekler vardır. Bir tanesini vermiştim, demiştim ki Bütçe Yasasında, şu anda görüştüğümüz Yasada yeni bir madde vardır. Her üç ayda bir Bakanlar Kuruluna hesap verildiğinde Meclise de havale edilecektir ve milletvekillere de dağıtılacaktır. Bu bizim onayladığımız, oybirliğiyle onayladığımız bir maddedir Meclis olarak. Ama bu madde yıllardır çiğnenmektedir. Meclis ise buna bir çare bulmamaktadır. Dahası da var; geçmişte de örneklerini gördük, devleti kimse yükümlülük altına sokamaz Meclis izin vermeden. Ama çatır çatır bu devlet yükümlülük altına sokulmaktadır. Meclis sonradan bunları onaylayıp iptal etmektedir. Yeni bina kiralama bunların en çarpık örneğiydi. Binalar kiralanmaktaydı. Yeni bütçede ödemesi bağlanacaktır diye binalar kiralanmakta, devlet taahhüt altına sokulmakta, Meclis de bunu ister istemez onaylar durumunda kalmaktaydı.

Dış temsilciliklerde yapılan harcamalar da bunun diğer örneğiydi. Bu örnekler de devam edip gitmektedir. Önümüzdeki bütçe değişiklikleri ve saireler hep bunlarla ilgilidir. Harcamalar yapılmakta, ondan sonra Meclise de, öde bakalım bunu denmektedir. Meclis de bunları maalesef onaylamaktadır.

Dokunulmazlık konusu da şu anda gündemimizdedir. Meclisin üstünlüğü bakımından çok önemli bir konudur. Meclis bunu serbest iradesiyle mi kararlaştıracak? Yoksa birisinin arzusuna boyun mu egecektir? Bu soru işareti çözüm beklemektedir, cevap beklemektedir, yanıt beklemektedir. Bunu

yurттаş rahat bir vicdanla derse ki, "hayır, Meclis kendi arzusuyla karar vermiştir;" diyecek bir şey yoktur. Ama bunun üzerine gölgeler düşmüştür. Bunu temizlemek de hepimizin vazifesidir. Bu konu devletimizin bütün dünyadaki itibarını da ilgilendirmektedir. İlgilendirecektir. Karşımıza bir sürü sorunlar çıkacaktır. Bu da işte diğer yönüdür. Bunları da ileride göreceğiz.

Meclisin üstünlüğünü kanıtlayabilmesi için yapması gereken bir iş de Meclis araştırmaları ile konulara sahip çıkılmasıdır. Yalnız yasa geçirmekle, Hükümetin onayladığı yasa değişikliklerini burda tartışıp kararlara bağlamakla Meclis görevini yapmış sayılmaz, sayılmaz. Meclisin her konuda mutlaka bir görüşü olmalı ve bu görüşü de etkili olmalıdır, sonuçlar doğurmalıdır. Yani İçtüzüğümüze bununla ilgili olarak özel madde de koyduk. Dedik ki, komiteler kendilerine iletilen konular dışında konularda da araştırma yapar, bilgi toplar, raporlar hazırlar. Kıbrıs Sorununda olduğu gibi diğer bütün temel konularda da Meclis komitelerde çalışmalar yapmalıdır ve memleketin en çok bileni Meclis olmalı, en çok sözü dinleneni de Meclis olmalıdır. Bu düzeye Meclisi getirebilirsek her millî vekilini de bir konunun uzmanı haline getirebilirsek, Meclisin gerçekten saygınlığı artacak ve o zaman bu saygınlık karşısında herkes de eğilecektir. Bu da bizim memnun olacağımız bir husus olacaktır.

Meclis son zamanlarda dış politika ve dış temas konusunda büyük aşamalar katetmiştir ve bir çok temas yapmıştır. Bu temaların düzenli yürütülmesi kuşkusuz ülke yararına olacaktır. Ancak bu temaslar yürütülmezden önce bizim bir Hukuk ve Dışişleri Komitemiz vardır. Hukuk ve Dışişleri Komitesinde bu dış temaslarla ilgili görüşmelerin yapılması,

bütün bilgilerin toplanması, bütün bilgilerin değerlendirilmesi ve bir çok politikaların ortaya çıkarılması da unutulmuş olan bir yandır. Bunun da yapılarak bir an önce Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin de devrede olması sağlanmalıdır.

Biz bu ülkede halk iradesinin temsil edildiği bir yerde bulunuyoruz. Bu yer elbette ki ana konuları başkalarına havale edip de teferruatla meşgul olacak değildir. Ana konuların üzerinde Meclisin araştırmalar yaparak görüşler oluşturması şarttır. Bu çalışmaların içerisine girmek zorundayız. En ana konu, en fazla önem verdiğimiz konu olmalıdır. En ana konu nedir? Hayat mebat meselesi olan Kıbrıs sorunudur. Kıbrıs sorununun ise biz terkettik. Kıbrıs sorunuyla ilgimiz yokmuş gibi davranmaktayız. Halbuki egemenlik ulusundur, ulusun temsilcisi de bu parlamentodur, Meclistir. Meclisin bunlara sahip çıkması şarttır. Maalesef bugünkü durumumuz nedeniyle Meclisimize yeterince saygı gösterilmemektedir. Yasaların yayınlanması içinde bile Meclisimize karşı yeterince titizlik gösterildiği söylenemez. Bir yasa yayınlanmaya gider, üzerine bir tarih konur, aradan aylar geçer, daha o yasanın yayınlanması tamamlanmaz. Hükümetten gelen gündelik işler için çatır çatır kararnameler, emirnameler, ve saireler yayınlanır. Bir yığın Resmi Gazetede yayınlandıktan sonra sıra gelir arada da Meclisinkine, eğer vakit kalırsa çıkarılır. Böyle bir şeye müsaade etmenin olanağı yoktur. Üstelik Anayasamız, yasaların yayınlanması, görüşülmeden önce yayınlanması gereğini getirmiş, halkın görüşünü alacağız. İktidârımıza de ilgili maddeler koyduk, süreler koyduk, bu sürelerin içerisinde yasaların yayımlanması, halkın bilgisine sunulması gereklidir. Yoksa üzerine bir tarih konup basılmaya başlanmıştır demek yayınlanmıştır demek değildir. Onun için bu sorunlara da çare bulmak Meclisin

görevidir. Yasa yayımlama işine sahip çıkılması şarttır. Meclisimiz bu konuda üzerine düşen görevi yapmalıdır. Bir görüş vardı, hatta Meclis matbaa kursun ve kendisi yayınlarını kendisi yapsın. Biz tasarruf zihniyetiyle hareket ederek Devletin bütün yayınlarını halledebilecek bir matbaamız vardır, o matbaada eklemeler de yapılarak bütün işler düzene konabilir dedik. Dedik ama Meclis kaçınıcı sıraya düştü? Önce Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı yayınları olacak, ondan sonra Hükümetin, ondan sonra Meclisin. Üçüncü sıraya düştük. Olacak iş değildir bu iş. Meclis birinci sırada olmalıdır. En güçlü organ Meclistir, Meclisten sonra diğerleri gelir. Hükümet Meclisin onayına bağlı olan bir organdır. Her şeyin hakimi Meclistir. Halbuki biz sıraların sonuna düştük. Bizim bu şeye göz yummamıza olanak yoktur. Bir an önce çare bulmamız gerekir.

Genel görüşmesi sırasında da söylediğimiz gibi Meclis bütçe tartışmasından, Devlet gelirlerinin tartışılmasından doğmuş bir organdır. Elbette ki gelirlerin ne olacağına Meclis karar verecektir. Hükümetse görülmemiş oranlarda artırma yetkilerini Anayasaya aykırı bir şekilde hiçbir şarta bağlamadan elinde bulundurmaya çalışmaktadır. Geçmişte bunun örneklerini gördük, şimdi de işitiyoruz. Böyle şeylerin geleceğini işitiyoruz. Dilerim bu yanlış yoldan bir an önce geçilsin. Evet, Anayasamız bu yetkinin, yani vergileri artırma yetkisinin Hükümete belirli oranda artırma olarak verilebileceğini söylemektedir. Ama belli ölçülere ve şartlara bağlı olarak ancak Hükümet artırabilir. Onun için artırma hakkı verilecekse makul oranları içerisinde olması gerekir ve bu makul oranlar da belli ölçülere ve kıstaslara dayanmalıdır. Anayasamızın emridir. Anayasa serbestçe bu yetkinizi devredebilirsiniz demiyor Meclise. Tam tersine bunun koşullarını koyarak Hükümete bu yetkinin bir kısmını devredebilirsiniz demektedir.

Dolayısıyla bunlara dikkat ederek hareket etmek şarttır. Bunlar hakkında kararı verdikten sonra da sıra denetlemeye gelmektedir. Denetim organı Sayıştaydır. Sayıştay Meclisin denetim organıdır. Devleti denetleyecektir. Maalesef Sayıştay'ın raporları hakkında yeterli titizlik gösterilmemektedir. Meclisimiz Sayıştay raporlarında belirtilen hususların gereğini yaptırmamaktadır. Sayıştay rapor veriyor, bu konuda yasalara aykırı hareket edilmiştir. İlle de Sayıştay'ın "bunları mahkemeye verin dava edin, cezalandırın veya şu bu yapın" diye teklifte bulunmasına gerek yoktur. Usuller çiğnenmiştir, yasalar çiğnenmiştir, tüzükler çiğnenmiştir, yetkiler aşılmıştır gibi ifadeler hepsi de birer suç duyurusudur, hukukun çiğnendiğinin belirtisidir. Böyle raporlar elimize gel fakat Meclis bir tedbir almadığı, bunlar hepsi unutuldu ve bugünlere kadar da Meclisimiz hesap sormayan bir makam olarak kaldı. Bundan sonra bunun devamına da elbette göz yumamayız.

BRT konusunda açık bir rapor var elimizde. Bu raporun sonuçlandırılması şarttır. Bu ne bizim işimizdir ne başka bir partinin işidir. Bu Meclisin işidir. Meclis eğer kendi organının saptadıklarının sonuçlarının alınmasına mutlak surette sahip çıkmazsa, bunları sağlamazsa, elbette ki kendisi bir istişare organı durumuna düşer, maalesef bazen adlandırıldığı gibi yasama meclisi denir geçilir. Ne demek yasama meclisi? Yani kralların danıştıkları, yasalar için danıştıkları bir organ durumuna düşürülmüş oluruz. Halbuki burası ulusal iradenin, halk iradesinin tecelli ettiği yerdir. Yasama organı nedir? Yasama ve yürütmenin erkini kullanan hükümet aracılığıyla kullanan ve yargıyı da düzenleyen organdır. Herşeyin üstündeki organdır Meclis. Kuvvetler ayrılığı vardır ama halkın iradesi burdadır. Halkın iradesi de herşeyin üstündedir, onun üstünde hiçbir şey yoktur. Yanında da yok. Hepsi onun düzenlemesine tabidir. Yargı yasalar uyarınca çalışacaktır der Anayasa. Hükümetse açık bir şekilde Meclisin ancak onayı olduğu sürece de ayakta durabilecek olan bir organdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her milletvekili bunlara dikkat etmek zorundadır. Bunlar Anayasanın ve çok partili demokratik düzenin temel kurallarındırlar. Bütün partilerin görüşleri de aynı olmak mecburiyetindedir. bu gibi konularda ve hepsimiz de bu konulara sahip çıkmak mecburiyetindeyiz. Bunlar parti sorunları değildir, Meclis olarak sahip çıktığımız takdirde hallolunacak konulardırlar.

Meclisimizde bir Danışma Kurulu vardır. Danışma Kurulu içtüzüğe, anlaşmazlıkları gidermek, yanlış anlamaları kaldırmak için konmuştur, çalışmaları düzenleyecektir. Bir gündem dışı konuşma sorunu ortaya çıktı. Böyle bir sorun geçmişte zaman kaybı olarak ele alınıyor ve ona göre görülerek muamele ediliyordu. Şimdi ansızdan daha bir titizlikle görülmüş ki bir gündem dışı konuşma sorunu yarattık kendi kendimize. Hiçbir gereği yoktur. Danışma Kurulu toplanarak Meclisin çalışmalarını düzenleyip gündem dışı konuşmalar hakkında da anlayış beraberliği yaratılabilirdi. Gündemimizde tek bir yasa bulunmadığı zamanda bile biz kendi kendimize bir yığın gündem dışı konuşma istemini engel olarak koyduk ve bunları şimdi kendi kendimize sorun haline getirdik. Ben böyle bir sorun olduğuna inanmıyorum. Bu sorun halledilebilir Danışma Kurulu daha fazla Meclisin çalışmaları üzerinde dursun ve Meclis toplantısından bir veya iki gün önce toplanarak bu konuları çözümlenin. Görevi budur. Bunlar görüşülmedikten, bu denenmedikten sonra kalkıp bir partinin veya iki partinin devreye girerek böyle sorunlar yaratmak yanlış bir harekettir. Bu hareketten dönüleceğini sanmaktayım. Gündem dışı konuşmalar kapısı kapanırken bu sefer Meclis Araştırılması istemleri aynı şeyi görmek üzere devreye sokuldu. Ne oldu? Çare bulabildik mi? Hayır yeni bir sorun daha kendi kendimize yaratmış olduk. Bu durumdan bir an önce kurtulmak ve geçmişte olduğu gibi anlaşmalar, uzlaşmalarla bu sorunları halletmek mecburiyetindeyiz.

Bu Meclis bütün partilerindir, Mecliste temsil edilen bütün partilerindir, bütün milletvekillerininindir, çalışmalarını düzenlemek de bizim vazifemizdir. Hiçbirimiz herhalde Mecliste ki yasaların görüşülmesinin yeterli gerekçelere dayanmayarak ortaya çıkarılmasına katılamayız. Bu görüşlerle hareket edeceğimize emin olarak birbirimizle anlaşmak için önce girişimleri yapmalı ve ondan sonra bu tedbirler üzerinde düşünmeliyiz. Böyle bir duruma gereksinme olduğunu sanmıyorum. Komitelerin çalışma hızı bellidir, Genel Kurulun zamanı bellidir. Tıkanmış bir durumumuz yoktur. Esas sorun, komitelerde yasaların eniçe boyuna tartışılması ve Genel Kurulda da o tartışmaların ele alınabilmesi sorunudur. Meclis arkasından atlı geliyormuş gibi çalışamaz. Meclis, en genel kararları, en önemli kararları alan bir organdır. Bu organ hiçbir şekilde uzun tartışma yapmadan, derinliğine incelemeyen karar almamalıdır. Meclislerin çok çalıştığı değil, iyi çalıştığı önemlidir. Onun için, hatta uzun süre yasaların üzerinde çalışılması iftihar konusudur. İsveç'te on yılda, on beş yılda yasayı geçirdik diye övünülmektedir. Yıllarca çalıştık yasanın üzerinde diye övünülmektedir. Bir yasa çıkarılmakta, beş yıl sonra uygulanacaktır diye şartlar konmaktadır. Aceleyle gerek yoktur Mecliste. Acele isteyenler için de şunu söylemek gerekir ki Meclisimiz zaten maalesef acele kararlar almaktadır. Yüksek Mahkemenin hakimleri öyle kararlar geçiriyorsunuz ki bütün tecrübemize rağmen biz içinden çıkamıyoruz. Tadilat, tadilat, tadilat, tadilatın tadilatı, tadilatın tadilatı ve nihayet içinden çıkılmaz hale gelmektedir. Onun için bunları bilelim ve daha dikkatli, daha yavaş, daha sakin olarak sorunlara yavaşalım. Geçen dönemde İdari İşler Komitesi büyük tartışmalar olmaktadır ve yeterince yasa üretmemektedir diye suçlanmıştır. Bu kürsüden de yapıldıydı bu. Ne oldu sonunda? Sayın Başkanlık

bir rapor sundu Meclise ve en çok yasa çıkaran komite de İdari İşler Komitesi olarak Meclise gösterildi. Bundan iftihar duymaya gerek yoktur. Değerlendirmelerin yanıtıcı olabileceğinin açık bir delilidir. Çok münakaşa oluyor diye yasa çıkmıyor anlayışı yanlıştır. Yasalar da çıkar, münakaşa da olur. Hiç münakaşa olmaz, hiç de yasa da çıkmayabilir. Hatta yasa olmazsa orta yerde, münakaşa da olmaz, en rahat orası olur. Bunları görüp, buna göre hareket etmek gerekmektedir. Meclisi de aceleye getirmemek şarttır. Yüce Meclis, en genel ve en üst kararları almaktadır. Onun üstünde yalnız Anayasa vardır. Yani belki de bir beş yıl sonra ancak ele alabileceğimiz Anayasa vardır. Onun için bu organ dikkatle ve titizlikle hareket etmek zorundadır. Partiler arasında uzlaşma yaratacak Danışma Kurulu, bu çalışmalarını düzenlerse, göreceksiniz ki ortada hiçbir sorun kalmayacaktır. İvedilik atfedilen birçok hususların da aslında ivediliğinin pek olmadığı ve bunun sadece bir telâştan ibaret olduğu da kısa sürede ortaya çıkmaktadır. İşte dere sularıyla sulanan, lâğım sularıyla sulanan sebze-ler konusu. Lâğım suyuyla sulanan sebzeler konusunda aman büyük ivedilik vardır dendi, Anayasaya aykırı olarak bir kararname çıkarıldı, ondan sonra Meclise geldiğinde Yasa havale edilip de yasa haline getirilerek geçirilmesi gerekirken, bu konu işte gördüğümüz gibi aklandı. Meclise zamanında yasa tasarısı gelmedi, arkasından da Meclis geldi devreye girdi Bütçesiyle ve bu konuda da işler bir başka bahara kaldı. Ama bu arada da buldozerler gitti ve bu sebzelerin birçoğunu da kökünden söküp bir kenara attı. Üreticiler de şikâyet bile etmediler. Gitti, hiçbir şikâyeti de hiçbir makama yapılmadı bildiğimiz kadarıyla. Onun için, ansızdan önemli gibi görünen konuların, aslında o günün telâsından çıktığını da hatırlamakta yarar vardır. Meclisimiz oldukça uzun bir süredir çalışmaktadır.

1965'lerden beridir gittikçe hızlanan bir Meclis çalışması ülkemizde yapılmaktadır. Artık bu tecrübe birikimlerine dikkat ederek yavaş, emin ve titiz çalışma sonuçlarına bakan davranışlar içerisine girelim. Danışma Kuruluna önem verelim ve böyle kendi kendimize yarattığımız sorunlardan da kurtulalım. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Uzun. Teşekkür ederim Sayın Durduran.

EMİN UZUN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında bu Meclis konusu en önemli konulardan biri olduğu bir gerçektir. Arkadaşlarımız gerçekten önemli konulara değinmişlerdir. Herhalde gözlerinden kaçmış olacak ki bir iki konuya da biz temas etmiş olalım.

Değerli milletvekilleri; gerçekten milletvekilleri çok saygın olması gereken kişilerdir. Çünkü halk iradesiyle buraya gelmişlerdi. Eğer saygılı, bu milletvekillere saygı gösterilmezse bu ülkede zaten Meclis olmaz, devlet olmaz eğer devlet varsa, millet varsa Meclis de vardır. Meclis de bunların temsilcisi olduğuna göre milletvekilliğinin saygınlığı kesinlikle korunması gereken bir olaydır. Ben birkaç cümleyle şunu belirtmek isterim başımdan geçen bir olayı belirtmek isterim. Belki gerçekten basında büyük olaymış gibi yaratılan Kenan arkadaşımızın sorunu gibi benim de başıma geldi fakat ben o tahriğe kapılmadan olayı gayet hafif geçerek olayı kapatmış oldum. Olay şöyledir:

Pölis kuvvetlerimiz, bir polisimiz geldi beni durdurdu, kenara çek dedi, çektim arabayı ve bakıyor feneri de yakıyor, Meclis armasını görüyor, okuyor üstünü ve tekrar dönüyor ruhsatını ver diyor. Ruhsatını veriyoruz tekrar sigortayı ver diyor onu da veriyoruz, ben milletvekiliyim diyorum ben anlamam diyor istersen ne olursa ol ben seni yazarım diyor sen git sildirt. Lefke'de olmuş bir olaydır. Karakola gittik tabii biz bunu sırf şey olsun diye ortaya atmak istemedik, nam olsun diye ortaya atmak istemedik ama gerçekler budur. Ben özellikle bunları dile getirmek istiyorum. Belki bu polis arkadaşlarımız özellikle yeni yazılan arkadaşlarımız bunları bilmiyorlardır, biz böyle kabul ediyoruz. Bilmemek ayıp değildir ama öğretmemek ayıp olduğunu ben kesinlikle burdan söylersem de yalan söylemiş olmam. Bu görev de kime düşüyorsa onlar bu görevi lütfen yapsınlar. Hepinize saygılar sunarım.

MEHMET CİVA(Lefkoşa) (Yerinden) - Bu olay olduğunda muhalefette miydin yoksa iktidarda mıydın?

EMİN UZUN (Devamla) - Hayır efendim iktidardaydım.

(Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun, Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Dr. Sait Güven'e devreder)

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli Üyeler; Meclis bütçesi ve geneline ilişkin konuşmamı yaptıktan sonra bir konuya daha eksik kalan bir konuya daha değinmek zorunda kaldım. Malumu alınız geçen günkü tartışmalarda büyük ithamlara uğradık, özellikle Cumhuriyetçi Türk Partililer muhalefet yaparken işte gerek basında gerek konuşmalarında küfrediyorlar, başkalarına hakaret ediyorlar gibi Sayın Başbakan'dan bize ithamlar geldi.

Biz bunu tabii, kesinlikle reddediyoruz. Yani, gerek basın kanalıyla, gerek konuşmalarımızda küfür edebiyatına kesinlikle girmediğimizi, üstelik siyasal mücadele dışında başkalarını itham etmeye de azami gayreti gösterdiğimizi de burdan bir kez daha vurgulamak istiyorum. Yalnız o günkü, Cuma günkü tartışmalarda bir mektupla Sayın Cumhurbaşkanının, bir milletvekilini nasıl şaibe altında tuttuğunu ve itham ettiğini göstermek istediğimi ve bu mektuptan da bazı pasajları okumak istediğimi söylemiştim. Hani, mektubu getirmedi veya böyle birşey yoktu da Cuma günkü tartışmalarda bunu lâf ola ortaya attı denmesin diye, Sayın Devlet Başkanının, Cumhurbaşkanının özür dilerim, şahsıma yolladığı bir mektuptan bir iki pasajı bilgilerinize getirmek ve bir Meclis üyesi olarak da ne yapılabileceğini sormak istiyorum. Bu konuda da, en azından Meclis veya Meclis Başkanı bizi aydınlatırsa memnun olacağım. Çünkü, Cumhurbaşkanı kendisine hakaret edildiğini, hatta Cumhurbaşkanlığı mevkiinin tahkir edildiğini öne sürerek, sivil dava açmakta, sivil davanın yanında savcılara talimat vererek ilgili milletvekillerinin dokunulmazlığının da kaldırılarak Devleti küçük düşürücü, Devleti yıkıcı faaliyetten dolayı da mahkemeye verilmesini istemektedir. Onun elinde en azından bu yöntem vardır ve bu yola da girmiştir. Şimdi, bana yazdığı bu mektup hakkında ne dava açabilirim, ne de dokunulmazlık kaldırma isteminde bulunabilirim. Ancak, Sayın Meclis Başkanımızdan ve bu işi yüklenerek de Sayın Cumhurbaşkanının burda savunmasını yapmış olan Başbakanından bilhassa istirham edeceğim. Bu konuda da milletvekillerini korumaya yönelik bazı davranışlarda bulunsunlar. Bakın, elimdeki mektup, 15 Ekim 1986 tarihini taşımaktadır ve Yeni Düzendeki yazdığım bir makaleyle ilgilidir. Şunu başından itibaren söyleyeyim ki, o yazdığım makaleyle ilgili Sayın Cumhurbaşkanı veya başka bir merci tarafından ne sivil dava, ne de dokunulmazlık kaldırma istemiyle ilgili herhangi bir faaliyet yapılmamıştır. Yani, sivil dava açılmadığı gibi, dokunulmazlığımızın öteki yazılarda olduğu gibi kaldırılması istemiyle de birtakım çalışmalar yapılmamaktadır. Yani, Sayın Cumhurbaşkanı herhalde benim o makalede ne kendisine, ne de Devlete yönelik bir tahkir görmemiştir. Bunu da başından beyan edeyim. İşte böyle ...

NACI T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Masum bir yazıdır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hakaret davası bile açılmaya gerek görülme-
yen bir yazıdan dolayı, Sayın Cumhurbaşkanının bir millet-
vekiline yolladığı dört sayfalık bir mektup vardır. Dört sayfayı
da burda okuyarak zamanınızı almak istemiyorum.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Başlıklı mı efendim?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim, evet başlıklıdır. Evet.
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı başlığında ve Sayın
Denktaş'ın da, Rauf Raif Denktaş, Cumhurbaşkanı imzasıyla tarafıma
gönderilmiştir. Şimdi ,,. Efendim?

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Okuyun hepsini.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- Gereği yok, gereği yok.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Uzundur gerekmez efendim."Sayın Ergün
Vehbi, Lefkoşa. Bir mektup bir örneği yazınızı okudum. Cevaplandırılması
gereken hususlara cevap veriyorum." Bir gazete sayfasında bir fıkralı-
lık, bir makalelik bir yazıya dört sayfalık işte böyle her cümlesini
alarak dört sayfalık yanıt veriyor. Bir pasaja okuyorum.

"Yıllardır barış için çalıştım. Barışın temelinde Makarios'la
yaptığım anlaşma vardır. Dilinize tesbih ettiğiniz anlaşma. Ancak,
barışı, kökü Moskova'dan olan barış derneklerinde şov yapabilmekle
değil, halkın eşitliğini korumakta ve Türkiye'ye dört elle sarılmak-
ta gördüm. Her ev bir mevzi olmalıdır sözü, Rum liderliğinden parti-
nize önder yaptığınız AKEL ile Dr. Lissarides'ten kaynaklanmaktadır."
AKEL'i çokkullanırlar da, Dr. Lissarides'i de partimize lider yap-
tığımız, ikisini beraber lider yaptığımızı ilk defa da bu mektupta
öğrenmiş olduk. Diğer birisi, zaten her zaman söyleniyordu. "Onla-
rın yaptıklarına cevap teşkil eder. Onların söylediklerini kabul
edip susmanız,

silahlanmaları karşısında sinmeniz ve kendi halkınızı teşhir edip düşmana malzeme vermek için yapılanlar ortada dururken benim de susmamı beklemeniz kabul edilemez."

Bu, sadece bu pasaj için de Sayın Denктаş'ın gerçekten bütün kendi kişiliklerinden, devletin, milletimizin kendine verdiği yetkilerden arınıp gelip benle mahkemede hesaplaşma erkeğini göstermesi gerekir. Bir Cumhurbaşkanı'nın bana özel bir mektup yazarak, partimi arındırırım bu işten çünkü bu mektup direk bana gelmiştir. Beni vatan hainliği ile itham etmek hak ve yetkisi yoktur. Çünkü burdaki ithamlar doğrudan doğruya vatan hainliği. Rum silahlanıyor siz susuyorsunuz, hoşunuza gidiyor. Yani silahlansın gelsin Rum benim çoluk çocuğumu öldürsün, kessin. Ne ala vatan hainliği değil mi? Bunun anlamı başka çıkar mı Sayın Başbakan. Başka bir anlam çıkar mı bundan? Düşman silahlanırken, düşmanın bu silahlanması karşısında siz sınıyorsunuz, tepki de göstermiyorsunuz yani memnun kalıyorsunuz, silahlanacak, gelecek Türkleri öldürecek, sanki bu Türklerin içerisinde benim çoluk çocuğum, benim ailem, benim yedi sülalem yokmuş ve ben bundan rahatlık duyuyorum ve ayrıca da AKEL'i ve Lissaridis'i kendime bayrak yapmışım. Bu itham, büyük ithamdır. Bunu yazma hakkına Cumhurbaşkanı değil, Allahın vekili denen Peygamber olsa yazma hakkına sahip değildir kimse. Ama yazıyor. Ama yazıyor ve ne yazık ki biz onun dokunulmazlığı kaldırılсын diye elimizde bir yetki olmadığı için tedbir alamıyoruz, girişimde bulunamıyoruz. Hiçbir şey yapamıyoruz. Ne yazık ki yapamıyoruz ve bir Cumhurbaşkanı tarafsızlığını muhafaza etmek mecburiyetinde olan bir Cumhurbaşkanı halk iradesiyle seçilerek

bu Meclise gelmiş olan ve geçmişte de herkesin bildiği gibi vatana karşı, ulusuna karşı, insanına karşı da görevini yapmış olan bir Ergün Vehbi'ye bu suçlamaları gayet rahatlıkla hiç çekinmeden yapabilmektedir. Kimin ne hakkı vardır? Bu gizlenebilecek, ört bas edilebilecek bir suç değildir. Cumhurbaşkanı, Meclisimize bunu da söyleyim. Gittik. Ve kendisine bizzat Cumhuriyetçi Türk Partisi heyeti olarak mektup da vererek açıktan açığa da söyleyerek Sayın Başkan, "eğer bizi bu şekilde itham etmeye devam ederseniz sizi bu toplumda müfteri ilan edeceğiz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak" dedik. Bu söylediğim dört ay öncedir. Üç ay öncedir, üç buçuk dört ay öncedir. Eğer bu söylediklerinize ait elinizde kanıt varsa bu kanıtlarla bizi vatan haini ilan ederek doğrudan doğruya mahkemeye sevk etmeniz vardır elinizde kanıtınız olmadan bunları bize söylerseniz müfterisiniz. Ama eğer kanıtınız varsa ve mahkemeye müracaat etmiyorsanız da siz de o vatan hainliğine iştirak ediyorsunuz demektir. Fırsat veriyorsunuz demektir.

Bugüne kadar, üzerinden bu kadar gün geçti bize dosya gösterecekti, dosya ortada yok. Hainliğimize dair bugüne kadar vatan hainliğimize veya Lissaridis gibi bir bilgisizi, hiç de en ufak hakkında saygı dahi beslemediğimiz Rum toplumunun kendini lider ilan etmiş bir kişisini kendimize bayrak yapıyorsak ve bu türde hakkımızda Sayın Başkanın bizi aleni mektuplarla itham edeceği belgeler varsaydı herhalde hakkımızda çok daha değişik vatani satmaktan, hainlikten davalar açılması gerekirdi. Oysa bugüne kadar bunu ne onun ne de Sayın işgüzar Başsavcılarının yaptığını görmedik. Ama bir makaleden dolayı, bir makalede bir baba kelimesi birkaç kez ve büyük harf kullanıldığından dolayı devleti yıkmaktan ötürü beş yıl hapsimiz istenebilmektedir. O istenebildiğine göre çok daha önemli olan bir suç için niçin Sayın Denктаş şimdiye kadar girişimlerde bulunmamakta

ve elindeki delilleri kamuoyuna ve mahkemelere sunmamaktadır?

Değerli arkadaşlarım; lütfen değerlendirme yaparken tek taraflı değerlendirme yapmaktan kaçının. Sayın Cumhurbaşkanının gerek kişiliğine, gerek makamına saygımız olabilir. Makamına saygı duymak da her halükarda gerçekten hepimizin görevidir. Ama bu saygıyı da gösterirken, onun davranışlarını da eleştirme ve doğru, daha doğru ve makamının gerektirdiği bir yola gelmesini de sağlamak da hepimizin yine görevidir. Sayın Cumhurbaşkanı, kaş yapayım derken göz çıkarmakta, muhalefeti, Cumhuriyetçi Türk Partisini veya Toplumcu Kurtuluş Partilileri eleştirmek isterken tüm Meclisi şurda, İnönü Atatürk Heykelinin önünde şaibe altına sokmaktadır. Sadece bizi itham etmiyor. Ne diyor Sayın Cumhurbaşkanı çıkıp ordan? Efendim diyor, Mecliste diyor yasaları görüşüp, gece diyor sabahlara kadar tartışıyorlar. Meclisin asli görevlerinden biri bu. Bir Meclis yasaları görüşmez, tartışmazsa, tartışmadan böyle süratle, talimat aldığı gibi geçirirse eleştirmesi gerekirken, tam tersine Meclis komisyonları ve Meclis bir yasayı tartıştı diye, görüştü diye Sayın Cumhurbaşkanı, yalnızca muhalefeti değil, bütün Meclisi aynı kefeye koyarak sokak ortasında aleni eleştirmekten çekinmemektedir. Bu mektuptan, bu dört sayfalık mektuptan sadece bir pasajı daha zabitlere geçirmek istiyorum.

"Erenköy'de binbir sıkıhtıya göğüs gerenlerin, hainler, rumcular, Cumhuriyet düşmanları gibi sözlerle suçladığımı yazıyorsunuz. Söylediklerimi saptıramazsınız. Ben, Cumhuriyetçi Türk Partisinin lider sınıfı arasında bulunan birkaç kişinin, AKEL'in kuyruğunda ve dıştan para alarak kurtuluş davamıza ters düşen bir tutum içinde olduklarını yazıyorum" diyor Sayın Denktaş. Bizim liderliğimiz içinde, ki ben de pek tabii ki, bu liderlik içindeyim, bu mektup da bana yazılmıştır. Oyle büyük bir ithamda bulunmaktadır ki Cumhurbaşkanı, hiç, bir gün değil, bir ay değil, bir yıl değil, bir saniye dahi zaman geçirmemesi gerekir. Biz madem, dıştan para alarak vatani satan

kişileriz, böyle Cumhuriyet Meclislerinde kürsülerden konuşma hakkımız değil, sokaklarda yürüme hakkımızın bile olmaması gerekir. Bu kadar tehlikeli kişiler hakkında Sayın Cumhurbaşkanı acaba neden hakkı olmasına ve yasalarda da yeri olmasına Anayasada da yeri olmasına rağmen herhangi bir yasal, hukuksal girişimde bulunmamaktadır acaba? Bulunmamaktadır. Çünkü hiçbir dayanağı yoktur. Hiçbir gerçeğe dayanmamaktadır. Elinde de hiçbir delil yoktur halka veya mahkemeye sunacak. Yalnızca, hamasi, edebi nutuklarla halka şirin görünebilmek için, milliyetçilik tekelciliği, dava tekelciliği yapabilmek için pek tabii ki birtakım insanları karalayacaksınız. Sen eğer, bir sanat dalında daha üstün kendini göstermek istersen pek tabii ki daha başka sanatçıları kötü göstereceksin, kötü ressam canım, bir avuç boyayı tuvale vuruyor. Oysa ben büyük ressam. Biri kötü olursa, öteki iyi olur. İşte Sayın Denktaş'ın uyguladığı da bu. Kendisi de politikacıdır, biz de politikacıyız ve kendisiyle yarış içindeyiz. Kendisini rakip olarak kabul ediyoruz, gerek görüşleri, gerek davranışları olarak ve gerek davranışları, gerek inançları olarak da bu memleketin halkına yeterli düzeyde hizmet veremediğine inanıyoruz. Bu nedenle de kendisinin mutlaka değişmesi gerektiğine inanıyoruz. Demokratik hakkımızdır. Bu yolda da uğraşıyoruz. İşte bizi kötüleyebilmek için, bu kendi rakiplerini kötüleyebilmek için ne yazık ki, hiçbir zaman temizleyemeyeceği, özür dilesse bile, altından kalkamayacağı birtakım ithamları ne yazık ki kürsülerin arkasında veya meydanlarda, her meydanı da, her Devlet törenini de bir seçim, miting, mitingi havasına sokarak ama, ne yazık ki bir ayağını da yukarıya doğru kaldırarak söylemektedir, yapmaktadır. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi. Söz sırası Sayın Meclis Başkanımız Hakkı Atun'dadır. Buyurun Sayın Başkan.

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANI HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclisle ilgili söylenenleri eleştiri olarak kabul ettiğimi de zannetmeden, çok önemli bazı konulara değinildiğinden, Meclisin bugünkü durumu gerek bina itibarıyla, gerek çalışmalarını itibarıyla, gerek geleceği itibarıyla çok önemli konulara değinildiğinden kısaca Yüce Genel Kurula bilgi vermeyi bir görev bildim. Çünkü göreve geldiğim günden itibaren gerek Meclisin çalışmalarına, gerekse binanın personel tarafından rahat bir biçimde, daha rahat bir biçimde kullanılmasına büyük özen göstermekteyim ve bunların da ötesinde özellikle parlamenterler arasındaki ilişki ve Avrupa Konseyindeki temsiliyetimiz konusunda da Meclisin üstüne düşen görevi en iyi biçimde yerine getirmesine, diğer değerli arkadaşlarımla birlikte şu Genel Kurulun onaylayıp görevlendirdiği arkadaşlarımla birlikte büyük çaba sarfetmekteyiz. Meclisin içtüzüğünden tutarak giriş çıkışının kontrol altına alınmasından geçerek ve daha birkaç ay öncesine kadar depo olarak kullanılan küçük de olsa bazı odaların hiç olmazsa bugünkü ihtiyaca cevap verebilmesi için boşaltılabilmesini sağlamak amacı ile ve hele bir mimar olarak kabul etmek zorundayız ki yardımcı bina niteliğinde ilâveler yapmak pahasına bazı değişiklikler yapmaya, bahçe tanzimi ile, görünüşü ile, park yerlerinin çizilmesi ile, daha özet bir deyişle tüm genel görünüm itibarıyla Meclise, halkımıza layık bir görünüm kazandırmaya çalışmaktayız. Bunların daha önemlisi hiç kuşkusuz milletvekilliği makamının daha saygın hale gelmesi, emniyet sorumlularından tutunuz, merasimlerde milletvekilinin görmesi gereken muameleye kadar üzerinde durmaktayız. Sizlerle işbirliği yapmamız halinde bunu sağlayamamız için bir neden yoktur ve bunu sağlamak zorundayız. Çünkü demokrasiyi bir yönetim biçimi olarak seçmiş durumdayız, çünkü batıyı kendimize hedef almış durumdayız. Batı dünyası da bize demokrasinizi en güzel ve işler şekle getirmek, en etkin çalışır duruma getirmek zorundasınız demektir, en azından böyle olmamızı beklemektedir. Bu nedenle demokrasiye olan üstün saygımızdan dolayı otomatik olarak milletvekilliğine ve milletvekilliği makamına da hep beraber saygınlık getirmek zorundayız. Bunun aksini düşünecek ne bir milletvekili, ne de bir sade vatandaş düşünebilirim. Çünkü memleketimizin gündelik yaşamından tutunuz, tüm kaderi şu Millet Meclisi çatısı altında karara bağlanmaktadır ve bağlanacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclis binasının özellikle ileriye dönük uzun vadeli bir bina haline getirilmesi konusunda da önemli bazı girişimlerim olmuştur. Bilhassa bunu bilgimize getirmek istiyorum. Bildiğiniz gibi bir ada şeklinde olan Meclis arsasının yarısı bugün Güvenlik Kuvvetlerimize bağlı bir taburumuz tarafından kullanılmaktadır. Komutanlık da uzun süre burada taburun daha fazla barınamayacağını düşünmüş olduğundan bizlerle son birkaç ay içerisinde diyalog kurarak taburun daha uygun ve merkezden uzak ve tüm güvenlik kuvvetlerinin fonksiyonunu yürütecek bir başka yere taşınması için çalışmaları başlattığını ve bu konuda bizimle işbirliği yapmak istediğini de memnuniyetle ifade etmek isterim ki bilgimize getirmiştir ve bu konuda çalışmalar başlatılmıştır. Bu yıl bütçemize proje yapılması için sınırlı bir para konmuştur. Bir taraftan proje yapılırken diğer taraftan taburun taşınması sağlanmış olacaktır. Tekrar ediyorum. Güvenlik Kuvvetleri ile bu konuda mutabakat sağlanmıştır. Ve ümit ediyorum şu konumu itibarı ile çok önemli yerde olan Meclisimizin uzun vadeli güzel ve bir parlamento binasına laik bir fiziki duruma getirilmesi bir görünüm kazandırılması inşallah önümüzdeki yıllarda gerçekleşecektir. Bunun ilk adımını atabilirsek kendimizi hiç kuşkusuz sizler adına çok mutlu hissedeceğiz. Bunu vurguladıktan sonra parlamento heyetleri konusunda bir hususa değinmek zorundayım. Sayın Vehbi değindiler. Parlamento heyetinin mutlaka bu Meclisin onayı ile oluşmakta olduğunu Danışma Kurulu ve Başkanlık Divanı'ndan geçtikten sonra bilmektesiniz. Dolayısıyla oluşturulan parlamento heyetleri onayınızdan geçmektedir. Zannederseniz dıştan uzman veyahutta tecrübelidir diyerekten parlamento heyetimiz içine birini almış değiliz. Karar ve takdir sizlerindir. Yalnız eğer İstanbul'daki MiniSession dediğimiz Avrupa Konseyi'nin toplantısı kastediliyorsa oradaki istek Dışişleri Bakanlığımızdan, Hükümetten gelmiştir. Hükümetin ve Dışişleri Bakanlığımızın özel olarak görevlendirdiği daha geniş çapta bir kulis yapılması amacı ile görevlendirdiği bir grup oluşmuştur. Ben o grubu Meclis Parlamento grubunun içinde o zaman da kabul etmemiştim şimdi de etmiyorum. Ama bu konuya gereken titizlik ve önemi vermemiz gerektiğine inanıyorum.

Sayın Durduran'ın bilhassa Hukuk ve Siyasi İşler Komitemizin bugüne kadar bilhassa dış siyasetimiz konusunda işlemez durumda, çalıştırılmaz durumda olan bu komitemizin mutlak surette aktive edilmesi, çalıştırılması, araştırma yapıp up-to-date hale gelmesi gerektiğine inanıyorum. Nitekim Türkiye Büyük Millet Meclisinden gelen Siyasi İşler Komitesi Toplantısına Sayın Mustafa Adaoğlunu da Komite Başkanı olarak davet ettim ve bu konuda bir ön bilgi...

NACİ T. USRA (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Giderken götürmediniz, eleştirisini yapmak istedi. Necatigil yerine onu götürebilirdiniz.

HAKKI ATUN (Devamla) - Bu konudaki eksikliğimizi hissetmekteyim. Bundan sonra bu komitenin getirilmek de dahil daha aktif hale gelmesi en büyük amacımdır. Ve özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ortak parlamento grubu kurulması ile bu konunun daha sağlıklı ve işler hale geleceğine de inanmaktayım.

Meclis Bütçesi İçtüzüğüne göre yeni bir yöntemle ele alınmalıydı demektedir arkadaşlarım. Bunu bu yılki tecrübemiz ışığında gelecek yıl daha sağlıklı hale getirilmesine bizzat şahsen özen göstereceğim. Elbette yıllardan beri gelen teamül dolayısıyla herhalde Maliye Bakanlığı ile önceden Meclis kendini bağlamadan istişare ederek karar alsa Meclisin üstünlüğü ilkesi de belki almışsa, zede almamış olurdu.

Ama o konuda bilhassa teknik arkadaşlarımdan büyük bir şikâyet duymuş değilim. Ama buna da saygı duymaktayım ve buna da özen gösteririz.

Sayıştayın Meclisle olan ilişkisine değinilmiştir. Bu çok önemli bir husustur. Ben Sayıştayın gerekliliğine ve her zamankinden daha aktif ve disiplinli bir şekilde konuların üzerine gittiğine memnuniyet duymaktayım. Hiçbir şey gizli kalmaz ve hele Meclise direk bağlı olduğundan dolayı gücünü de elbette ve bağımsızlığını Meclisten almalıdır.

Son BRT ile ilgili yazılan Raporun, biz İçtüzük uyarınca Maliye, Ekonomi, Bütçe ve Plân Komitesine havalesini uygun gördük. Zannedersen bu konuda gerek Sayın Vehbi, gerek Sayın Durdu-
ran Komiteye sunulan raporların tüm milletvekillerine gönderil-
memesini eleştirmektedirler. Bizim o konuda da bir iddiamız ve ısrarımız yoktur. Yalnız teknik arkadaşlarım diyorlar ki şimdiki aşamada yalnız Komitenin bilgisine getirilmesi yeterlidir. Komitenin raporundan sonra bunun tüm milletvekillerinin bilgisine getirilmesi daha uygundur İçtüzük açısından. Bunları yasa tasarılarına benzetmemek gerekir. Yasa tasarıları tüm milletvekillerine dağıtılır çünkü öneri yapma haklarına sahiptirler. Halbuki Sayıştay Raporunda öneri yapma sözkonusu değildir. Arzu eden Komite üyelerinden ve komitedeki çalışmalardan esasında bu bilgiyi zaten alabilirler. Şöyle ki; İçtüzüğün 21'inci maddesi "Sayıştay tarafından yürürlükteki yasalar gereğince verilen raporları inceleme ve Sayıştay Raporlarındaki görüşler hakkında bir rapor düzenleyerek Genel Kurula sunmakla görevlidir" diyor komitelerin kuruluşu kısmında Maliye, Bütçe, Plân Komitesi için. Ama bu konuyu da gene kesin konuşmamak için Danışma Kurulunda tekrar ele alır ve komiteye sunulan bir raporun milletvekillerine sunulmasında bir mahzur görmediğimi de peşinen söyleyerek, en uygun şekilde işlem yapmaya çalışırız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; son olarak Sayın Vehbi'nin söylediklerine sözü getirerek bağlamak istiyorum. Zannedersen, yanlış anlamamışsam Sayın Başbakanın ve bendenizin Cumhurbaşkanlığı ile milletvekillerinin ilişkilerinde bir arabuluculuk rolü oynamamızı, bu ilişkilerin daha sağlıklı bir düzeye gelmesini söylemişlerdir. Bundan ancak memnuniyet ve gurur duyarım. Bir evvelki konuşmada da bu konuya değinirken tarafsızlığımıza özen göstererek değinmiştim. Eğer demokrasinin kanatları itibarıyla demokrasi bir bütünse, bu demokrasinin çatısı altındaki bütün elemanlara saygı duymak ve eşit muamele yapmak zorundayız. Maalesef Cumhurbaşkanlığı makamına yazılan bir makale dolayısıyla tırmanma sürüp gitmiştir ve az önce dinlediğimiz konuşma da bunun bir sonucudur. Bu konuda bazı diğer, hatta diğer partilerden arkadaşlarımın da teşviki ve yardımı ile bazı girişimlerin olduğu mutlaka bilginize gelmiştir. Bu girişimlerimizi sürdürmekteyiz. Cumhurbaşkanlığı makamı en yüce makamdır ve Cumhurbaşkanlığı makamı ile diğer makamlar ve özellikle milletvekilleri arasında en ahenkli ve saygın ilişkiyi kurmak elbette görevimizdir. Ben sohbetlerde de söylediğim gibi bazı konuları vuzuha kavuşturduktan sonra özellikle birbirimizi demokratik çerçevede eleştirmek ve onun dışında kişisel ve rahatsız edici, hakarete varabilecek eleştirilerden vazgeçmemiz gerektiğine inanırım.

ve bunun çerçevesini ve sınırlarını çizmemiz, kendi aramızda oturup bunu geçirdiğimiz tecrübe ışığında bir karara bağlamamız gerektiğini söylemiştim. Yüce Meclisin huzurunda da tekrar ediyorum. Bunu yapmamızda büyük yarar vardır. Çünkü bir birimizi yıpratma çalışmalarında ve bir birimize hücum etmede, yıpratma ve yaralama itibarı ile sınır yoktur. Ve bu da zannederseniz genç demokrasimiz açısından istenen bir durum değildir. Çünkü dış dünyaya gerçekten olgun bir demokrasi yaratmaya çalıştığımızı beraberimizde tüm partilerin milletvekilleri ile beraber gittiğimiz forumlarda iftiharla söylemekteyiz. Konuyu bu açıdan da görmekteyim. Ve bu konuda üzerime düşeni özenle yapmaya çalışacağımı da tekrar vurgulamak isterim ve Meclis Bütçesine gösterilen ilgiye teşekkür ederim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan. Söz almak isteyen?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi Bütçesinde araçlar cetveline yeni satın alınan hizmet aracının eklenmesi gerekmektedir. Eklenecek aracı okuyun lütfen.

KATİP - Plaka numarası, RHA 666 Murat 131 Doğan Salon. 20 26/40. 1986 Bütçesi madde 66/1R göre alınmıştır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kâtip. Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi Bütçesini onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Çekimser?... Yok. Ret 4, kabul 33. Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP - Program 03. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlığı Alt Program 01. Yönetim Hizmetleri. Alt Program Toplamı 521.504.000. Alt Program 02. Bakanlar Kurulu Genel Sekreterliği. Alt Program Toplamı 36.649.000. Alt Program 03. Devlet Planlama Orgütü 202.846.000. Alt Program 0405. Personel Dairesi 626.048.000 Alt Program 06. Devlet Basım Evi. 178.995.000. Alt Program 07. Kooperatif İşleri Dairesi. Alt Program Toplamı 228.514.000. Program Toplamı 1.794.558.000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlığı Bütçesi üzerinde söz almak isteyen var mı? Buyurun Sayın Özker Özgür.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) - Sayın Başbakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Başbakanın Bütçesi olduğu için Sayın Başbakana hitap etmek gibi birşey geçti içinden. Gerçi hep ona hitap edeceğim, ancak Genel Kurula hitap etmek gerekiyor kural olarak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen gün Cumhurbaşkanlığı Bütçesini eleştirirken, Sayın Başbakan yanıt vermek gereğini duydular ve gözlemledim ki Sayın Başbakan gerçekten oldukça alingan bazı konularda. Kuşkusuz bu duyarlılık iyiye belirtidir. Ancak söylemek gerekir, İngilizlerin bir özdeyişi var, "camdan evlerde oturanlar taş atmamalıdır" diye. Yani camdan evde oturuyorsanız ve taş atarsanız o zaman başkaları da size taş atar ve camdan eviniz yıkılabilir, kırılabilir.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Sırça köşk.

OZKER OZGUR (Devamla) - Sırça köşk, evet. Yani İngilizcede, "people who live in glass houses should not throw stones". Sırça köşkte oturanlar taş atmamalıdır.

Dr. YUKSEL TUCCAROGLU (Lefkoşa) (Yerinden) - Camlar şimdi kurşun geçirmez.

OZKER OZGUR (Devamla) - Evet şimdi yeni camlar icat edildi, kurşun geçirmez.

Dr. YUKSEL TUCCAROGLU (Devamla) - Onlar eskide kaldı.

OZKER OZGUR (Devamla) - Fakat söylemek istediğimiz şudur; aynaya yüzünüzü nasıl gösterirseniz, öyle görürsünüz. Ve burda sadece birkaç örnek vermekle yetineceğim.

Elimde Ulusal Birlik Partisi Genel Sekreteri Sayın Olgun Paşalar'ın Genel Yönetmeni bulunduğu Birlik Gazetesinden iki örnek var, iki nüsha var. Bir tanesi 27 Nisan 1986 tarihli Birlik Gazetesidir. Bu gazetenin Genel Yönetmeni, Genel Sekreteriniz Olgun Paşalardır ve bu gazetenin ön sayfasında aynen şöyle denmektedir çok büyük puntolarla: "Hoca Moskova uşağı olduğunu kanıtladı."

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Moskova yanlısı da değil, uşak.

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Moskova uşağı olduğunu, yani "uşak" sözcüğü, şimdi Sovyetler Birliğinin politikası doğrultusunda bir politika izliyorlar falan denebilir. Biz de aynı şekilde Ulusal Birlik Partisi Washington'un doğrultusunda politika izliyor diyebiliriz. Yani bu tür karşılıklı suçlamalar olabilir. Ancak uşak sözcüğü çok ağır bir sözcüktür ve bunun kullanılması gerçekte hakaret niteliğindedir. Ayrıca 4 Kasım 1986 tarihli Birlik Gazetesinde Doğan Harman imzalı bir yazı yayınlandı ve şöyle bir tümcesi var: "Özker olumlu bir cehalet uzmanı ve büyük bir yalan uzmanıdır" diyor. Bu tümce de apaçık bize hakaret etmektedir. Yeni Düzen'de yayınlanan yazıda siyasal ahlak ve kişilik bozukluğundan söz edilmiş, Sayın Başbakan buna alındı. Siyasal ahlak ve siyasal kişilik bozukluğu. Gazetede yazı bunu şuna dayandırıyor:

Yerel seçimlerden önce Sayın Başbakan bize dokunulmazlıkların kaldırılmasına karşı olduğunu söylemiştir. Yerel seçimlerden sonra yukarıdan birtakım baskılar gelince baktık ki Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanı ve Partisi ve arkadaşları tavır değiştirdiler.

Ve bu tavır değişiliğini siyasal ahlak ve kişi bozukluğuna yordu Yeni Düzenin Baş Yazarı. Buna gücenmemek lazım. Yani siyasal ahlak ve siyasal kişilik denmektedir. Siyasal sözcüğü, yani siyasal sıfatı hem ahlak, hem kişilik için kullanılmış ortak bir sıfattır. Siyasal sözcüğünün siyasal sıfatını her ikisi için de tekrarlamak gerekmez Türkçede. Örneğin ben burda Sayın Başbakan'a bakarak Sayın Başbakanın siyah ceket ve kıravatı dikkati çekiyor dediğimde Sayın Başbakanın ceketinin de kravatının da siyah olduğu anlaşılır. Siyah ceket ve siyah kravatından söz etmeye gerek yoktur. Siyah hem ceket hem kravat için kullanılmıştır. Burda da siyasal ahlak ve kişilik denince siyasal ahlak ve kişilikten söz edilmektedir. Ancak Sayın Başbakan değişik anlamış olabilir, gücenmiş olabilir. Bu duyarlılık gerçekte iyi bir şeydir. Ancak karşılıklı bu tür şeylere dikkat edilmesi gerekir. Tek taraflı bu işler yürümez ve kanımca bu küfürbazlıktan, sövgüden vazgeçilmesinde çok büyük yarar vardır. Çünkü sövgü ve küfürle hiçbir yere ulaşılmamasına olanak yoktur. Sövgü, küfür sadece siyasal havayı zehirler başka hiçbir işe yaramaz. ve ayrıca belirtmek istiyorum. Küfür, küfredilen kişiden çok küfredeni yaralar, bu böyledir. Yani birine küfrettiğiniz zaman o küfrettiğiniz kişi değil, küfreden kişi kendisi yaralanır. Bu yayın organları için de aynıdır. Şimdi bu tür konulara zaman ayıracağımıza sen onu dediydin, bunu yazdıydın, şunu demek istediydın, hayır ben şunu demek istemediydim, sen yanlış anladıydın gibi karşılıklı suçlamalarla zaman geçireceğimize öze inmemiz gerekiyor, politikalara inmemiz gerekiyor. Geçen gün Cumhurbaşkanlığı Bütçesi görüşülürken çok önemli bir politika üzerinde durdum ve altını çize çize Sayın Cumhurbaşkanına soruyorum demiştim bu bir hükümet politikası mıdır? Başbakan'a Londraya gitti. İngilizlere hitaben bir konuşma yaptı ve batılıların bu bölgede Orta Doğuda güvenlik sorunları olduğunu söyledi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin batılılarla bu güvenlik sorunlarını tartışmaya hazır olduğunu belirtti. Biz buna şu anlamı veriyoruz. Cumhurbaşkanı batılılara göz kırpmaktadır. Eğer güvenlik sorunlarınız varsa merak etmeyin biz size Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde üs, askersel olanak sağlayabiliriz, anlamında aldık biz bunu. Cumhurbaşkanı İngilizlere söylediği bu sözleri bu anlamda aldık. Bu çok önemli bir politikayı vurgular. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bağlantısız bir ülke olarak ilan edilmiştir. Ne demek bağlantısız? Varşova Paktından ve NATO'dan uzak demektir. Ne Varşova Paktı ülkelerine ne de NATO ülkelerine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde

askersel olarak sağlanmayacak demektir. Bunu bu ilkeyi yani bağlantısızlık ilkesini Cumhurbaşkanının Londra'da yaptığı konuşma delmektedir, kırmaktadır ve Batılılara Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde askersel olarak sağlanabileceği işaretini vermektedir, onları cesaretlendirmektedir. Bu konuda Hükümet ne diyor? Sayın Cumhurbaşkanı Hükümetle istişare ettikten sonra mı bu cümleyi Londra'da yaptığı konuşmada sarfetmiştir? Sayın Başbakan bizden sonra söz alınca ben sandım ki buna, bu soruya yanıt getirecek. Oysa siz bana kişiliği bozuk dediniz falan gibi şeyler üzerinde durdu ve esas konuyu, esas meseleyi, sorunu gözardı etti. Bu aşamada ben, CTP adına tekrar Sayın Başbakana soruyorum. Cumhurbaşkanının Londra'da sarfettiği bu sözler ne anlama gelmektedir? Bu bir Hükümet politikası mıdır ve Sayın Başbakanın ve Hükümetinin bu politikadan haberi var mıdır? Bakanlar Kurulunda böyle bir konu görüşüldü mü ve batılılara bu şekilde göz kırılması yönünde herhangi bir karar alındı mı? Bunu ısrarla soruyorum ve Sayın Başbakandan yanıt bekliyorum. Esas işte üzerinde durulması gereken bu konulardır ve karşılıklı centilmenlik anlaşması, efendi anlaşması ile birbirimize sövgü düzeyinde saldırmaktan vazgeçilebilir. Zaten biz kesinlikle kabul etmiyoruz. Biz ne hakaret ettiğimizi kesinlikle kabul etmiyoruz. Ancak biraz önce Birlik Gazetesi'nden, size örnekler verdim. Bunlardan vazgeçilmesi gerekir. Birbirimizi boş yere üzmememiz gerekir inancındayım. Esas politika üretmeye bakmamız lâzımdır ve toz duman içinde esas politikadan kamuoyunu uzaklaştırmamak, birtakım temel konuları halktan saklamaya çalışmamak gerekiyor. Basına, bizim basınımıza Cumhurbaşkanının Londra'da yaptığı konuşma yansıdı. Fakat işte bu yanı yansımadı. Biz Londra'ya gitmeseydik ve konuşma metninin İngilizcesini bulmasaydık Sayın Cumhurbaşkanının Londra'da yaptığı konuşmanın bu önemli noktasını kaçırmış olacaktık ve Sayın Cumhurbaşkanı sadece İngiliz kamuoyuna dönük yaptı bu konuşmayı demektir. Bizim basınımıza yansıyan eksik yansımış demektir. Bunu yapmaya kimsenin hakkı yoktur. Cumhurbaşkanlığı katında otursa da, kendi kamuoyuna, kendi halkına karşı sorumludur. İçerde de sorumludur, dışarda da sorumludur. Biz de öyle. Biz de içte

de dışta da kendi halkımıza karşı sorumluyuz ve dışarda ne yapıyorsak, içerde ne yapıyorsak halkımızın bilgisine getirmek zorundayız. Sen kalkacaksın Londra'da batılılara buyurun, bölgedeki güvenlik sorunlarınızı görüşelim diyeceksin, ama bundan seni seçen insanların haberi olmayacak. Böyle şey olmaz değerli milletvekilleri. Geride bıraktığımız 1986 yılı bütçesini Mecliste görüşürken Başbakan ve Başbakanlığa bağlı birimler hakkındaki görüş ve eleştirilerimizi anlatmaya çalışmıştık. Aradan bir yıl geçmiş olmasına karşın Başbakanlıkla ilgili konularda herhangi bir iyileşmeye tanık olmadık. Sayın Başbakan, ANAP Genel Başkanı Sayın Üzal'ı örnek alarak icraatın içinden türü programlarla radyo ve televizyonu işgal etmektedir. Ancak, halkı oyalayıcı sözlerle kötüye gidişi durduramamaktadır. İlk koalisyon hükümetini bir yıl bile yaşatamayan Başbakan, şimdi yeni ortaklarıyla seçimlerde halka söylediklerinin tam tersi bir programla, halka karşın hükümet etmeye çalışmaktadır. Seçimlerde halka söylediklerinin tam tersi bir programla. Çünkü bu paket seçimlerde bir tartışma konusu değildi. Bu paket seçimlerden sonra gökten Üzal tarafından paraşütle topluma indirilmiş bulunmaktadır.

Ve bu paketin içeriğiyle Başbakanın seçimlerde halka söyledikleri arasında çok büyük uçurumlar vardır. Daha önce UBP Seçim Bilgirisinden paragraflar okuyarak, pasajlar okuyarak bu çelişkiyi vurgulamıştık. Şimdi Ulusal Birlik Partisi yanına Yeni Doğu Partisini de alarak, seçimlerde halka söylediklerinin tam tersi bir programla hükümet etmeye çalışmaktadırlar.

Değerli milletvekilleri; parlamenter düzenlerde Başbakanlık çok önemli bir kettir. Başbakan bakanlıklar arası eşgüdümü sağlamak ve Meclise karşı sorumluluklarına yerine getirmekle yükümlüdür. Eğer her bakanlık kendi başına bir dükalık gibi davranabiliyor, Meclis ise olan bitenden haberli kılınmıyorsa, parlamenter düzenden söz etmeye olanak yoktur. Ülkede Anayasa ve yasalar geçerli kılınacak, hukukun üstünlüğünden söz edilecekse Başbakan'ın kendine düşeni yapması ve parlamenter mekanizmanın çalışmasını sağlaması gerekir.

Başbakanın bakanlar arasında eşgüdümü gereği gibi sağlamadığı ortadadır. Her bakan kendi başına buyruktur, veya bir prensliktir, bir dükalıktır, bir kırallıktır, ne dersiniz deyin, her bakanlık kendi başına buyruktur. Kesinlikle bakanlar arasında bir koordinasyon, bakanlar arasında bir eşgüdüm söz konusu değildir. Yıllık bütçenin yıllık programdan önce hazırlanması, program ile bütçe arasında çelişkilerin bulunması, ilkokul öğrenim süresinin halen bir karara bağlanmaması, ikinci beş yıllık kalkınma plânının askıya alınması gibi göstergeler Başbakanlığın işlemini yerine getiremediğini, Hükümete gelişi güzelliğin egemen olduğunu gösterir. Yabancı bir işverenin çalıştırdığı

oteldeki iş uyuşmazlığını muhalefetin tam desteğine karşın çözemeyen veya çözmek istemeyen bir Başbakanla muhatap olmak gerçekten üzücü ve düşündürücüdür.

Değerli milletvekilleri; üç aydan fazladır bir grev söz konusudur. Sayın Başbakan muhalefet parti başkanları olarak ziyaret etmiş bulunuyoruz. Bize söz vermiştir. Merak etmeyin demiştir. Biz bu Alman'a haş-dini bildireceğiz demiştir. Ama günler günleri izlemektedir, haftalar haftaları izlemektedir. Ve maalesef bu Alman dilediği gibi davranabilmekte, Anayasamızı tanımamakta, yasalarımızı tanımamakta, Başbakanımızı, Çalışma Bakanımızı tanımamakta ve dilediği gibi işlerini yürütebilmektedir. Ama Sayın Başbakan bundan nedense rahatsızlık duymamaktadır. Muhalefet partilerinin kendilerine verdiği tam desteğe karşın bu grev, yabancı bir işçerin neden olduğu bu grev devam etmektedir. Ve orda çalışan insanlarımızın mağduriyeti de sürüp gitmektedir. Anayasamız çığnena çığnena. Önemli olan yan budur. Bir Anayasa vardır. Bu Anayasada çalışma hakkı söz konusudur. Bunun yanı sıra sendika kurma hakkı, grev yapma hakkı ve toplu iş sözleşmesi yapma hakkı da söz konusudur. Ama bu haklar çatır çatır, hem de bir yabancı tarafından çığnenmektedir. Bu hakların çığnenmemesi gerektiği muhalefet tarafından söylenmektedir. Başbakana tam destek bildirilmektedir. Fakat Başbakan ne yazık ki kendine düşeni yapmamaktadır. Ya da yaptırılmamaktadır. Onu bilmiyorum. Kendileri herhalde bize gerekli açıklamalarda bulunacaklardır.

Dokunulmazlıklar konusu Meclise geldiğinde kendisinin ve partisinin bu işe karşı olduğunu söyleyen sonra da yukarıdan gelen baskılar karşısında tavır değiştirebilen bir Başbakan, halkta Başbakanlığa karşı kanımızca saygı uyandıramaz. Bugün öyle, yarın öyle. Olmaz. Yani Demirel gibi dün dündü, bugün bugündür. Böyle politika yürümez değerli milletvekilleri. Eğer birşeye karşı iseniz, eğer milletvekilinin saygınlığını, Meclisin saygınlığını ayakta tutacaksanız ve partilerarası ilişkilere önem veriyorsanız bu tavrınızı sonuna kadar sürdürmek zorundasınız. Eğer yukarıdan gelen baskılara boyun eğerseniz o zaman siz peşinen sıfırla çarpılmış bir Başbakansınız demektir.

Mecliste ikinci büyük parti konumundaki partinin protokoldaki yerini bile belirleyemeyen, bu konudaki başvurulara yanıt vermek gereğini duymayan bir Başbakan muhalefetle sağlıklı diyalog içine giremez. Parlamenter demokrasinin aksamadan işlemesine katkıda bulunamaz.

Sayın milletvekilleri; 1985 seçimlerinden bu yana ikinci bütçeyi görüyoruz. Cumhuriyetçi Türk Partisi ikinci büyük parti olarak seçimlerden çıkmıştır. Yani ana muhalefet partisi işlevini yüklenmiştir. Ana muhalefet partisinin protokoldaki yeri nedir? Sayın Başbakana iki kezdir mektup yazıyorum, yazı yazıyorum, Anayasanın, bırakın ana muhalefet partisi başkanı olduğumu, Anayasanın yurttaş tanıdığı dilekçe hakkı vardır. Ve bu dilekçeleri herhangi bir makam en geç bir ay içinde yanıtlamak zorundadır. Ben iki kezdir ana muhalefet partisi başkanı olarak Sayın Başbakana bu konuda yazı yazıyorum ve yanıt alamıyorum. Kime anlatacağız derdimizi? İşte Mecliste söylüyoruz, halka söylüyoruz Başbakanı Meclise ve halka şikayet ediyoruz. Yani halk en yüce kattır, Meclis en yüce kattır toplumda. Gerçi Sayın Meclis Başkanı Cumhurbaşkanlığı en yüce kattır dedi, buna biz katılmıyoruz, Meclis herşeyin üstündedir. Çünkü halkın

iradesi buraya yansımaktadır. Meclise konuyu bir kez daha aktarıyorum. Bir protokol işlerini değerli milletvekilleri bu Başbakan çözümleyememiştir, düzenleyememiştir. Ana muhalefet partisini protokoldaki yerine oturtmaktan adeta çekinmektedir. Kimden korkmaktadır bu Sayın Başbakan? Cumhuriyetçi Türk Partisinin ana muhalefet partisi olarak protokoldaki yerini almasından neden bu kadar çekinmektedir? Demokrasi isek, demokrasiyiz. Çoğulcu bir düzen varsa, çoğulcu bir düzen var. Ya vardır, ya da yoktur. Hem vardır, hem yoktur denemez. Varsa oyun kurallarına göre oynanacaktır. Ana muhalefet partisi varsa, ana muhalefet partisinin yeri iktidardan sonradır, protokolda bunun mutlaka sağlanması gerekiyor, eğer gerçekten bir demokrasiden söz ediliyorsa.

Aylardır tartışılan ekonomik önlemler paketi ile bütçe arasındaki ilişkiyi kurabilmek için paketin içeriğini resmen öğrenmek isteyen ana muhalefet partisini aydınlatmaktan kaçan bir Başbakan ve Hükümeti ile hangi demokrasiyi, nasıl yürüteceksiniz? Bir protokol var, bir paket var, bir bütçe geldi. Ben ana muhalefet partisiyim, bu bütçe ile bu paket arasındaki ilişkiyi kurmak istiyorum. Eleştirilerimi ona göre düzenleyeceğim, eleştirilerimizi ona göre yapacağız. Bu bütçeyi sen bu pakete gerektiği gibi bir araç yapabiliyor musun? Yapamıyorsun.

Paketin kısacası içeriğini öğrenmek istiyorum. Ve bu paketin içeriği benden saklanıyor değerli milletvekilleri. Benden derken, yani şahsımdan değil, ana muhalefet partisinden saklanıyor. Protokol imzalandı. Halen Meclisin bilgisine getirilmemiştir protokolün içeriği. Ne yapmak istiyorsunuz? Somutta ne yapmak istiyorsunuz? Neyi plânlıyorsunuz? Neyi ön görüyorsunuz? Bunları ana muhalefet partisinin de, Meclisin de, halkın da bilme hakkı vardır. Yani kapalı kapılar arkasında bir takım işler düzenleyerek, düşünerek, plânlı olarak memleket yönetmeye olanak yoktur. Bugün eğer Başbakanlıktan bir yanıt alsaydık biz bütçe eleştirimizi daha değişik bir çerçevede yapmış olabilirdik. Ama almadığımız için, Sayın Başbakan bize yanıt verme gereğini görmediği için daha genelde eleştiriler yapmak zorunda kaldık. Başbakan, Hükümet bunları bunları yapmayı düşünmüş olabilir. O çerçevede 24 Ocak kararları, IMF reçeteleri diyerek bu bütçe, bu çerçevede bu şekilde eleştirilebilir, eleştirilmesi gerekir diyerek yola çıkmak zorunda bırakıldık.

Değerli milletvekilleri; demokrasi her zaman belirttiğimiz gibi erdem ister, demokrasi karşılıklı saygıyı gerektirir. Demokrasi ciddiyet varsa yürür. Demokrasilerde halkın istenci başta gelir. Başbakan kendini halkın istencine değil, başka katlara karşı sorumlu hisseder, başka makamlara karşı kendini sorumlu hisseder ve öyle davranırsa halkın istencine dayalı bir demokrasiden kesinlikle söz edilemez. Bir ülkenin Başbakanı başka bir ülkenin bakanı karşısında boynu bükükse halkın kayıtsız koşulsuz egemenliği yoktur demektir.

Başbakanlıktaki müsteşarlarını veya müdürlerini çoğaltarak Sayın Başbakan demokrasiye içerik kazandırmaz. Başbakanlıktaki müdürlükleri nicel olarak çoğaltıyorsunuz,

müsteşarları çoğaltmışsınız. Başbakanlığı halkın istediği düzeye çıkaracağınızı mı sanıyorsunuz? Bu mümkün değildir. Sorun müdür veya müsteşar sayısından kaynaklanmamaktadır. Sorun, nicel değildir. Sorun niteldir. Bozukluk biçimde değildir. Bozukluk özdedir. Başbakan parlamentoculuğu özümsememiştir, güçler ayrılığı ilkesini benimsememiştir. Halkın istenci ne demektir, kavrayamamıştır. Başbakan iktidar - muhalefet ilişkilerinin parlamento yaşamındaki önemini bilmemekte, öğrenmek de istememektedir. Başbakan başbakanlığını bir spor kulübü başkanlığının rahatlığı içinde sürdürmekte, muhalefetin uyarıları karşısında tamamen kayıtsız davranmaktadır.

Değerli milletvekilleri; Plânlama Örgütü Başbakanına bağlı bir müsteşar tarafından yönetilmektedir. Kooperatifler Başbakana bağlıdır. Dışişleri'ndeki Tanıtma Biriminden Başbakanlık sorumludur. Personel Dairesi de Başbakanlık Bütçesi altında ele alınmaktadır. 1986 Bütçesi Meclis'te görüşülürken Başbakanlığa bağlı birimler hakkındaki eleştirilerimizi dile getirmiştik. Aradan geçen bir yıllık sürede düzelme yerine bozulma olmuştur. Sözkonusu birimlerin işlevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli önlemler alınacağına, işlevlerini yerine getirmemeleri için yeni yeni zorluklar yaratılmıştır.

Örneğin Plânlama Örgütü 1984-1988 Beş Yıllık Kalkınma Plânını hazırlamış, ancak askıya almak zorunda bırakılmıştır. Yine Plânlama Örgütüne geçiş yılı programları hazırlaması direktifi verilmekte, ancak bütçeler hazırlanırken sözkonusu programlar hiç ama hiç dikkate alınmamaktadır. Plânlı kalkınma Anayasal bir zorunluluk olduğu halde plânlamayı olanaklı kılacak hiçbir ön çalışma sözkonusu değildir. İstatistikler ilkel yöntemlerle toplanmaktadır. Kompüter çağında ilkel yöntemlerle derlenen istatistikler güvenilir değildir. Plânlama için gerekli nüfus sayımı 1978'den beridir yapılmamaktadır. Ekonominin belkemiği tarım ve sanayide durum nedir? Sayım yapılmadığı için bilinmemektedir. Durumu bilmeyince geleceğe dönük plânlama yapmanıza olanak yoktur. Hane halkı tüketim harcamaları anket çalışması 1977'den bu yana yapılmadığı için hayat pahalılığının saptanmasında kullanılan tartılar eskimiş, geçerliliğini yitirmiştir. 1977'den beridir halkın tüketim eğilimleri bilinmemektedir. Yaşam çok hızlıdır değerli milletvekilleri. 1970'lerdeki tartılar bugün çok değişmiş bulunmaktadır. Eğer hayat pahalılığını gerçekçi olarak saptayacaksanız bu tartıları günümüzün koşullarına göre, günümüzde halkın tüketim eğilmelerine göre saptamanız gerekir. Özel yatırımlar gelişti güzel gerçekleştirilmekte, Plânlama Örgütünün onayına başvurulmamaktadır. Oysa ki yasaya göre her yatırımın Plânlama Örgütünün onayından geçmesi gerekir. Üzalizm, Friedmancılık geldi, liberasyon geldi, Plânlama Örgütü tamamen devreden çıkarıldı. Birisi bir yatırım mı yapmak istiyor, paşa gönlü dilerse o yatırımı yapabiliyor. Kimse karışmıyor. Tabii bütçenin genelini eleştirirken de belirttiğimiz gibi ticaret sektörü bir ur gibi şişer, şişer, beri yanda tarım ve sanayi sektörleri de geriler, ölür gider. Çünkü plân yoktur, program yoktur. Herkes paşa gönlünün istediğini yapabilmektedir. Başbakanlığa bağlı Plânlama Örgütünün adı vardır, kendi yoktur. Anayasal bir zorunluluk olan plânlama Başbakanın onayı ile devreden çıkarılmıştır.

AMAP-UBP-YDP işbirliği ile ülkeye taşınan ekonomik yıkım paketi Plânlama Örgütünü felç etmiş bulunmaktadır.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Siz öyle yazdığınız için.

OZKER OZGUR (Devamla) - Öyle, maalesef öyle.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Yaşa köylü, devam.

OZKER OZGUR (Devamla) - Öyle olduğu için öyledir.

EMİN UZUN (Devamla) - Köylümdür tabii, onun için...

OZKER OZGUR (Devamla) - Hem köylümüz, hem eniştemizdir.

Aynı anlayış kooperatifçiliği de öldürmektedir. Başbakanlığa bağlı kooperatifler yıkım paketinin gereği olarak yıkılmaktadır. Küçük üreticilerin, dar gelirli zanaatkarların ve kamu görevlilerinin sığınağı kooperatifler bilinçli olarak yok edilmekte, orta katmanlar büyük sermayedarların insafına iyiden terkedilmektedir.

Tüketim kooperatifleri büyük tüccarın yan kuruluşları gibi çalıştırılmaktadır.

Kredi kooperatifleri Kooperatif Merkez Bankasına bağlıdırlar. Kooperatif Merkez Bankası üye kooperatiflerinin bir üst kuruluşu olduğu halde, tarım amaçları dışında bireylere de kredi vermekte ve kuruluş amaçlarından uzaklaşmaktadır. Bu, köy kredi kooperatiflerinin ana banka tarafından yeterince beslenmemesini getirmekte, çiftçinin güçsüzleşmesine, dolayısıyla üretimin azalmasına neden olmaktadır.

Üretim süreci içinde tarla hazırlığı, hasat, nakliye, depolama ve işçilik giderleri gibi girdiler dikkate alınmadan sadece ilaç, araç ve tohumluk için öngörülen düşük faizli kredi çiftçiyi zora itmekte, üretimi düşürmektedir. İlaç, araç ve tohumluk dışındaki girdiler için çiftçinin ödemek zorunda bırakıldığı %26 oranındaki faiz, tarım emekçilerinin tüm çabalarını alıp götürmekte, köylüyü topraktan soğutmaktadır.

Kooperatif Merkez Bankasının kredi kooperatiflerine tanıdığı kredi limitleri, kooperatiflerin gereksinimleri dikkate alınmadan belirlendiği için dengesizliklere ve adaletsizliğe neden olmaktadır. İşe partizanlık da karşınca adaletsizlik ve dengesizlik iyiden büyümektedir. Narenciye, patates ve tahıl üreticilerine uygulanan kontrollü düşük faizli kredi süresi hasat zamanı sona erdiği ve üretici de ilgili kurumlardan parasını geç aldığı için köylü sıkıya girmekte kontrollü düşük faizli kredi anlamını yitirmektedir. Hasat zamanı bitiyor, kredi süresi bitiyor. Oysa ki hasat zamanı hemen anında çiftçi ödenmiyor.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Uzatıyoruz, bu sene uzattığımızı herhalde duymadınız. Ta Ekim sonuna kadar.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Ekim sonuna kadar.

OZKER OZGUR (Devamla) - Süresi geçmiş borçların,
uzattıysanız çok memnun oluruz bizde.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Uzattık Sayın Hocam.

OZKER OZGUR (Devamla) - Biz de, köylü de çok memnun
oluruz.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Faiz çalışıyor.

OZKER OZGUR (Devamla) - Faiz çalışıyormuş.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Alacağı faizle vereceği
faiz...

DERVİŞ EROGLU (Devamla) - Düşük faizle Ekim sonuna
kadar.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Köylünün
ürün bedellerine karşı alacağı faiz işlemez. Ama kredisinin
faizi güzel işler.

OZKER OZGUR (Devamla) - Süresi geçmiş borçlara...

NACİ T. USAR (Devamla) - Tek kapılı antres.

DERVİŞ EROGLU (Devamla) - Kooperatifleri batırmayın
dediniz ya.

OZKER OZGUR (Devamla) - Süresi geçmiş borçlara
%24 faiz uygulanmasını öngören 17 Ocak 1986 tarihli Bakan-
lar Kurulu kararı, Cypfruvex ve Toprak Ürünleri Kurumu ta-
rafından geç ödeyen üreticiler için geçerli sayılmamalıdır,

geç ödeme yapan kurumların yavaş çalışma temposu köylüye
ödettilmemelidir. Dileğimiz, temennimiz budur. Bilmen
mesajı aktarabildim mi?

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Aldık Sayın Hocam.

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Üretici zaman kaybından
ötürü fazla faiz ödeyecekse, kendisine peşin ödeme yapıl-
malıdır. Ürünlerine karşılık kendisine peşin ödeme yapılma-
lıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; basına
yansıyan haberlere göre kooperatif çalışanlarından ikiyüz
kırk'ı, "atıl ve kifayetsiz"dirler gerekçesi ile işten
durdurulacaklardır. Buna neden gerek duyulmuştur? Bunun
bir gerekçesi, bir nedeni olması gerekir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Nedir efendim?

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Kooperatif çalışanlarından
ikiyüz kırk'ı, basında da yansımıştı. Durduruluyormuş, şu
gerekçeyle; atıl ve kifayetsiz oldukları için. Buna neden
gerek duyulmuştur? Bu konuda aydınlanmak istiyoruz.

Kooperatif Merkez Bankası zaten siyasal arenağa
dönüştürülmüştür. Bugün Kooperatif Merkez Bankasına kooperatif-
çilik ilkeleri değil, partizanlık egemendir maalesef.

Kadrolardan tutun, kredi dağıtımına kadar her iş partizanca yürütülmektedir. İktidarın dümen suyunda gitmeyi kabul etmeyen kooperatiflere karşı resmen savaş açılmıştır. Seracılar Kooperatifi buna somut örnektir.

Seracılar Kooperatifi, acı sonlarını, 13 Mart 1984'de düzenlenen ilk Kooperatifçilik Kongresi'nde şöyle dile getirmişlerdi:

" Sezon başında girdileri sağlamak için yaptığımız tüm çalışmalar sonuçsuz kaldı. Hatta Kooperatif devre dışı bırakılarak Merkez Bankası tek tek kişilere bir kısım girdilerini vermeye başladı. Geri kalan girdileri kooperatifimiz karşılayamayınca üreticiler zorunlu olarak tüccara gittiler. Böylece ürünlerini tüccara vermeye başladılar. Kooperatif Merkez Bankası dolaylı yoldan tüccarı kredilendirmiş oluyordu."

Sayın milletvekilleri; Kooperatifçiliği teşvik için kurulan Kooperatif Merkez Bankası'nın bir üretim kooperatifini devre dışına nasıl ittiği ve kişileri muhatap kabul ederek üreticileri aracılara yönelmeye nasıl zorladığı Seracılar Kooperatifi örneğinde görülebilmektedir.

Sayın Başbakan'ın bütün bu olup bitenlerden ne oranda haberi vardır bilemeyiz. Ancak Hükümet programında kooperatifçiliğin adını bile anmayan, sözüm ona liberalist koalisyon ortakları, İngiliz sömürge yönetiminden kalma yasaya dayanarak kooperatifçiliği resmen katletmektedirler. Kooperatifler, Kooperatifler mukayyidine tanıyan yetkilerle tek kişinin vesayeti yetmiyormuş gibi, Mukayyidin atanması da üçlü kararname kapsamına alınarak Kooperatifler iyiden iktidarın güdümüne sokulmuştur.

Sözüm ~~ma~~ liberalist Koalisyon Hükümeti izlediği politika ile küçük üreticilerin, işçilerin ve kamu görevlilerinin dayanıştığı kooperatifleri yıkmayı aklına koymuştur. Kooperatif Dairesi'nin yetersiz müfettiş kadrosu kooperatifleri denetimsiz bıraktığı için çoğu kooperatif zaten iflâs ettirilmiştir. Tarıma önem vermeyen, ticareti ön plâna çıkarmak isteyen Friedmantı anlayış faiz oranlarıyla da oynayarak kooperatifçiliğe son darbeyi vurmaya hazırlanmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bizde bir kooperatifçilik geleneği var idi. Sömürge döneminde tefecilere karşı kurulan kooperatifler halkımızın desteği ile yapıldı. Ne var ki halkın benimsediği kooperatifçilik hareketine demokratik bir içerik kazandırılmadı. Sömürge döneminde kurulan kooperatiflerin, halkın kendi Meclisini seçer görüldüğü bu koşullarda liberalizm aşkına yıkılması acıdır. Ekonomik yıkım paketinin yıkıma hazırlandığı bu yararlı kurumu korumanın ve savunmanın yolu mutlaka bulunmalıdır. Tepeden inme buyruklarla görevden alınan Kooperatif Merkez Bankası Yönetim Kurulunun neden görevden alındığı hâlâ daha anlaşılammıştır. Hükümet bu konuda kamuoyuna yeterli açıklamayı yapmamıştır. Yönetim Kurulunun yerine kimlerin neye göre görev yaptıkları belli değildir. Sömürge döneminden kalma yasaya dayanılarak yaratılan bu olağanüstü durum kaç yıl sürecektir?

Kooperatif Merkez Bankası Genel Kurulu niçin yapılmamaktadır? Kooperatif Merkez Bankasında yeni seçimlere neden gidilmemektedir? Eğer o eski Yönetim Kurulu gerçekten yolsuzluk yaptıysa neden Mahkemeye başvurulmamaktadır?

Bir babalar yazısından Ötürü milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılması düşünülüyor da, koskoca Kooperatif Merkez Bankasının yönetim kurulunun yolsuzluk yaptığı iddia edilmekte, görevden alınmaktadır ama işler olduğu yerde durabilmektedir. Demokrasi sözcüğünü dilinden düşürmeyen Sayın Başbakan Meclisi bu konuda aydınlatmak zorundadır.

Başbakanlığa bağlı Devlet Basımevi ve Personel Dairesi üzerinde fazla durmayacağım. Ancak Devlet Basımevinin devlete ait basım işlerini yeterli düzeyde yaptığı da söylenemez. Devletin Devlet Basımevine karşı Ankara'da veya İstanbul'da iş yaptırtmasını anlamaya olanak yoktur. Devlet Basımevi yeterli değilse, neden yeterli kılınıp devletin gereksinmelerine yanıt verecek düzeye getirilmemektedir?

Başbakanlığa bağlı olduğu söylenen Tanıtma Birimi üzerinde 1986 Mali Yılı Bütçesi görüşülürken durmuştuk. Hükümete bu konuda yönelttiğimiz soruya verilen yanıtlar Tanıtma Biriminin büyük miktarda para harcadığı anlaşılıyordu. Bu birim dışardan bakıldığı zaman denetim dışı bir birim gibi görünmektedir. Tanıtmanın dışında herşeyle uğraştığı izlenimini yaratmaktadır. Birimi Başbakandan çok hükümet dışı öğelerin yönlendirdiği yaygın bir kanıdır.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kesindir efendim.

OZKER OZGÜR (Devamla) - Rahmetli Haif Denkteş'in ölümünü siyasal yatırıma dönüştürmek amacıyla hazırlanmış "Çocuk gözlü Dev" kitabının yazarı Tanıtma Biriminin elemanlarından. Yoksa devlet bu elemanlara maaş öderken bu tür kitaplar yazsınlar diye mi maaş ödemektedir?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğan Harman'ın kitaplarını da finanse eden gene bu birimdir.

OZKER OZGÜR (Devamla) - Ortülü harcamalar yapmaya yetkili gibi görünen bu birimin hükümet içinde ve dışında hükümete dönüşmeden önce zaptu rapta alınması gerekir. Tanıtma Biriminin işlevini Enformasyon Dairesi zaten yapıyor. Parlamenteoya karşı sorumlu hükümetin dışında ve üstünde fiilen, varolanlar yetmiyormuş gibi bir de kendi elinizle denetim dışı birimler oluşturur ve olağanüstü yetkilerle donatırsanız gün gele cinleri topladıktan sonra dağıtamayan büyüğü çirağının durumuna düşeceksiniz.

Değerli milletvekilleri; sağlıklı bir demokrasinin temelini atmak ve her makamı yerli yerine oturtmak zorundayız. Cumhurbaşkanı, Başbakan, parti başkanları, bakanlar, milletvekilleri tümümüze de büyük sorumluluk düşüyor. Demokrasimiz oluşum halinde olduğu için bugün bizim her söz ve davranışımız yarını etkileyecektir. Bugün biz bu Mecliste bir düzey tutturabilirsek yarın gelecek olanlar bu düzeyin altına düşmek cesaretini gösteremeyeceklerdir. Bunun içindir ki biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak seçtirilerimizi açık yüreklilikle yapıyor ve iktidardan açık yürekli yanıtlar bekliyoruz. Amacımız kişileri yıpratmak veya üzme değil, demokrasimizi halkımıza layık kılmaktır. Dikkatinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ozker Ozgür.

Sayın milletvekilleri; birleşime kalındığı yerden devam edilmek üzere 14.30'a kadar ara veriyorum. Teşekkür ederim.

Kapanma saati: 12.55

1770/...

- 1770 -

- İKİNCİ OTURUM -

Açılma saati: 15

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 11'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 18'inci Birleşiminin 2'nci Oturumunu açıyorum. Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okuyarak yoklama yapılır.)

KATİP - Nisap vardır Sayın Başkan. Evet.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlığı bütçesini görüşmeye devam ediyoruz. Söz sırası Sayın Erdal Süreç'teydi.

Buyurun Sayın Erdal Süreç.

1771/...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümetin birinci görevi öncelikle ülkemizdeki sorunlara çözüm getirmek olmalıdır. Oysa Ulusal Birlik Partisi, Yeni Doğu Partisi Hükümeti, özellikle son aldığı kararlarla sorunlara çözüm değil, sorunları daha da ağırlaştırmaktadır. Bu yöndeki faaliyetleri yoğunlaştıkça da demokrasiye ve demokratik haklara yönelik faaliyetleri de hızlanmaktadır. Ülkemizin kendi düşünce kalıpları dışındakilerin yönetemeyeceği izlenimini yaratmak için de her fırsatı kalamayı bir alışkanlık haline getirmişlerdir. En yetkili kişiler her buldukları fırsatta bu ülkenin bugünkü yönetim altındaki düşünce kalıbı dışında yönetilemeyeceği izlenimini karşıya vermeye çalışmaktadır. Bu ülkemiz içerisinde, TC bürokratlarından ve TC yetkililerinden başlayarak dış gezilerde Türkiye Cumhuriyetinin diğer yetkililerine kadar uzanan bir çizgi içerisinde devamlı tekrarlanmaktadır. Çeşitli defalar gündeme getirilen, tartışılan ve bu konudaki bir hareket tarzıyla ülkemizdeki çok partili parlamenter demokrasimize fayda değil önemli zararlar getirildiği vurgulanmasına rağmen

yıllardır bu ülke yönetiminde söz hakkını elinde tutanlar bunun başka düşünce, veya muhalefet düşüncesini savunanlarca yönetime gelirse ülkenin batırılacağı, ülkenin yok edileceği şeklinde yaklaşımlarında direnmektedirler. En bariz örneğini bundan bir süre önce Türkiye'nin en etkili gazetelerinden olan Milliyet, gazetelerinden biri olan Milliyet Gazetesinin ekinde açık bir şekilde görmekteyiz. Kıbrıs'ta bir dönüm noktası başlığı altında yer alan bu yazıda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye ilişkileri incelendikten ve özellikle son Özal paketiyle ortaya çıkan durum gündeme getirildikten sonra Sayın Özal'ın önerdiği program veya protokol veya politika benimsenmezse ne olur şeklindeki bitiriş ile sual sorulmakta ve şöyle bir yanıt verilmiştir yazı içerisinde. Sırf tutanaklara da geçmesi açısından bu paragrafı okumayı yararlı görüyorum.

"Şimdi KKTC üzerine düşünüyorsanız Ocaktan önce Türkiye de gerekeni yapıp uygulamaya koymazsa, yani Özal'ın paketini uygulamaya koymazsa, KKTC Hükümetinin durumu ne olacak? Bir Kıbrıs yetkilisi "Ne olacak, bu muhafazakâr Hükümet gider, her işi Rumlarla yapacak işbirliğiyle çözme prensibine bağlı olan sol muhalefet gelir. Türk askerinin çekilmesi açık açık istenir, böyle bir gelişmenin Türkiye'ye, uluslararası alanda neye mal olacağını düşünabiliyor musunuz?" diyor.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Kim diyor?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Kıbrıslı bir Türk yetkilisi demiş. İsmi yazmıyor.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kim alışıkta bu ifadelere o.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biz...

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Ama o fi tarihinde söylenmiş bir söz.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Biz yıllardan beridir bu tür yaklaşımları özellikle bu Meclis çatısı dışında duymaktayız ve yaşamaktayız. Her ne halse yıllardan beridir bu ülkenin parlamenter demokratik düzen içerisinde yaşayacağı devamlı vurgulanmış ama bu ülkede Ulusal Birlik Partisi düşünce kalıbı dışındaki görüşlerinde bu ülkenin ve bu ülke insanlarının refahı ve geleceğinin mutluluğu için politikalar uygulamaya koyacağı bu kanat tarafından istismar konusu yapılmış ve muhalefet devamlı küçük düşürülerek karşıya yansıtılmaya çalışılmıştır.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - YDP de dahil.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Bu ülkenin parlamenter demokrasisi içerisinde herkes, hele bu küçük ülkemizde herkes birbirini yakından tanımaktadır ve bu ülke halkına ve bu ülke geleceğine politikaları ve programlarıyla tüm partiler yarış içindedirler ve öyle bir iddia vardır ki bu ülke muhalefetin eline geçerse Rumlara hizmet edecektir. Bu ülke başka düşüncelerle yönetilemez yaklaşımları kesinlikle yanlıştır ve bunu Ulusal Birlik Partililerin kendileri de bilmesine rağmen her fırsatta en yetkili yerlere bunları bir jurnal mahiyetinde tekrarlamayı alışkanlık haline getirmektedirler.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizde partizanlıklar ve haksızlıkların doruk noktasına ulaştığı bir ortamda bütçeyi görüşmekteyiz. Gerçekten özellikle son yıllarda tırmanışa geçirilen bu tür hareketlerle ülkemiz demokrasisi, genç demokrasisi gerçekten önemli yaralar almaktadır. Parti ile devlet karıştırılmaktadır. Ve görüyoruz ki bir partinin iktidarda olması Devleti tüm yönleriyle o partinin yönetiminde görme alışkanlığı yaygınlaştırılmak istenmektedir.

Her sorununuzun çözümünde bu partinin kapısı veya bu partinin yetkilileri geçiş yeri olarak gösterilmeye çalışılmakta ve sanki sorun çözen yer UBP merkezi imiş gibi bir imaj yaratılmak istenmektedir. Kredi sorununuz mu vardır? Bu partinin ya ilgili yetkilisi göstermekte ya da partinin binası işaret edilmektedir. İşe, iş arayan çocuğunuz mu var? Yine aynı yöntem, iskan sorununuz mu var. Yine aynı yöntem. Yani devletin normal mekanizması içerisinde çalışıp da halka hizmet etmesi gereken kurumların bir noktada bir kenara itilmiş ve tek yer parti kapısı, parti yetkilisi gösterilmeye başlanmıştır. Bu kısa vadede politik çıkar amacı için yönelen uygulama belki avantajlar getirebilir. Ama uzun vadede bu ülkenin demokrasi başta olmak üzere bir çok kurumunu yozlaştırıp bugün bu işten yarar görenleri de büyük oranda zarara uğratacak büyük bir gelişmeyi beraberinde getireceği açıktır. İlk defa ülkemizde denenen bir olay değildir bu yapılanlar. Geçmişte de demokratik düzen içerisinde yaşama çabası veren ülkelerde denenmiştir. Ama bunun başarısızlığı görülmüştür ve bu başarısızlık içerisinde en fazla zararı da bu uygulamaya yönelenlerin gördüğü de ortaya çıkmıştır. Şimdi üzülerek görüyoruz ki uygulanmak istenen bizde de aynı yöntemdir ve sanki bu ülkenin tek partili döneme yönelişi şeklindeki bir uygulamalar silsilesi yaratılarak o demokratik düzen içerisinde söylenen çok partili sistem yozlaştırılarak o yöne doğru çekilmek istenmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Özellikle Sayın Başbakanın Türkiye Cumhuriyeti, son Türkiye Cumhuriyeti ziyaretini gerçekleştirdikten sonra daha da kuvvetli olmak üzere gerçekleştirmeden önce de bir ekonomik programdan bahsedilmeye başlanmıştır. Aslında ülkemizin hangi tür plan ve programlara göre ekonomik düzenine yön vereceği gerek Anayasada, gerekse bu konudaki yasalarda açıkça belirtilmiştir. Beş yıllık, uzun vadeli plan yasası, Devlet Planlama Orgütü Yasası ve Anayasa bu konuda kesin ve açık kurallar koymuştur. Buna göre de ülkemizde öncelikle beş yıllık bir planın hazırlanması, buna dayanarak da yıllık programların gündeme gelmesi ve bu yıllık programlara göre de bütçelerin şekillenmesi gerekmektedir. Ulusal Birlik Partisi, Yeni Doğu Partisi iktidarı maalesef bu beş yıllık planı bir kenara itmiştir. O ortalarda görünmüyor. Ancak 1987 yılı için ise belirli bir program Bakanlar Kurulunca onaylanmış ve Resmi Gazetede ilan edilerek yürürlüğe girmiştir. Yıllık program yürürlüğe girdiğine göre de bugün hazırlanan bütçenin, tartışmakta olduğumuz 1987 bütçesinin de bu programa göre düzenlenmesi ve önümüze gelmesi gerekirdi. Ancak gerçekler öyle midir? Ortadaki program ile önümüzdeki bütçe arasında çok temel konularda bile büyük gelişmeler vardır.

Büyük rakam hataları vardır ve hiç de programa göre hazırlanmadığını gösteren önemli kanıtlar vardır. En önemlisi kalkınma hızı yönünde çelişki vardır. Bütçenin büyüklüğü açısından çelişki vardır. Plan, öngördüğü yıllık programın öngördüğü yatırım hedeflerinden şimdiden bu bütçeyle uzaklaştığını gösteren rakamlarla Bütçe son şeklini almış bulunmaktadır.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) Rakamları söyle Erdal Bey.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- 1987 programını açarsanız ve Sayın Ekonomi Maliye Bakanı, Maliye ve Gümrükler Bakanı görürse, 1987 programında 106.000.000.000'lık bir Bütçe büyüklüğü öngörülmüştür.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- 103.000.000.000'lık.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Siz 103.000.000.000'liği buraya getiriyorsunuz.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Fonlarda değil mi o da?

ERDAL SÜREÇ (Devamla)06 bütçede, o değildir önemli olan.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Evet, gel, gel daha aşağıya.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Kalkınma için %6.2'yi hedef koydunuz.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- 22.000.000.000.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Onun için de 22.000.000.000 öngörülür yatırımlara.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Ne koyacaktınız?

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Halbuki siz 19.000.000.000 koyuyorsunuz ve yalnız yatırım için ...

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Başladınız yine.

ERDAL SUREÇ (Devamla)- Bir dakika müsaade et, bitireyim de ondan sonra. Sen bana müdahale edip şaşırtma.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim.

ERDAL SUREÇ (Devamla)- Lütfen dinle. Dinle, dinle de ondan sonra.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tartışma isterlerse televizyona davet et Sayın Süreç.

MEHMET BAYRAM (Devamla)-Sana on defa hesabını verdim.

ERDAL SUREÇ (Devamla)- Benim matematiğim zayıf değildir. Sen eczacısın senindir zayıf herhalde. Benim zayıf değildir.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Eczacılık matematikten hareket eder. Toplar, toplar getirirsiniz.

ERDAL SUREÇ (Devamla)- %6.2'lik bir kalkınma hedefinin gerçekleşebilmesi için gerçek olarak 19.000.000.000'lık bir yatırımın gerekliliği vardır. Halbuki, 22.000.000.000'lık bir yatırımın gerekliliği vardır. Halbuki öngörülen 19.000.000.000'dır. Yatırımdır ve bunun büyük kısmı da incelenirse yatırım kalemi olmadığı, alt yapı ve sosyal türü transferler olduğu ve yatırım olarak gösterildiği Bütçe içerisinde açık olarak görülmektedir. Şimdi, ortada olan diğer çelişki ise ve Sayın Başbakanının açık olarak ortaya koymadığı gerçek durum ise şudur: Türkiye Cumhuriyeti'yle imzalanan bir protokol vardır. Ortada bir program vardır, Bakanlar Kurulunun onayladığı bir program vardır ve bir Bütçe vardır. Sayın Başbakan köy köy geliyor ve bu programın propagandasını yapıyor ve olumlu yönleriyle bu halkı refaha, mutluluğa götüreceğini de vurguluyor. Ama bunların neler içerdiğini bir türlü söylemiyor. Bu öngörülen ve imzalanan protokol bu halkı nasıl mutluluğa ve refaha götürecektir? Hangi maddeleriyle ve hangi alınacak önlemlerle çok daha iyiye götürecektir? Bunu somut olarak söylemiyor. Bu Bütçe, hazırlanan bu Bütçe, hangi programa göre hazırlanmıştır? Sizin, Türkiye Cumhuriyeti'yle imzaladığınız protokola dayanarak mı hazırlanmıştır, yoksa, 1987 programına göre mi hazırlanmıştır? Bize göre, bütün

bunlar çelişkidir, açıklığı yoktur ve Devlet radyo ve televizyonunu da yanına alarak Sayın Hükümet Başkanının köy köy dolaşıp da bu programın kendi açılarından olumlu yönleriyle halka yansıtmasını ve muhalefetin bu konudaki gerçekçi endişe veya eleştirilerini gözardı edilerek halktan kaçırmasını anlamaya olanak yoktur. Sayın Başbakan, açık olarak burada söylemelidir. Hazırlanmış bu Bütçe yeni ekonomik programın içerdiği maddelerin hangi yönleriyle içermektedir ki, iddia ettiği gibi bu Bütçeyle, bu bütçe uygulamalarıyla halka mutluluk gelecektir, halka refah gelecektir ve ülkemizin ekonomik durumunda bir iyiye gidiş olacaktır. Bunun dışında söylemenler sadece halka yönelik bir propaganda amacı taşır. Bunun ötesinde yararlı birşey getirmez. Plân ve programlar bugün en basit müesseselerin dahi gündemine gelen konulardır.

Bir müessese geleceğine yönelik faaliyetlerini, icraatlarını mutlaka belirli bir plana, belirli bir programa uydurarak hareket içinde yürür. Keyfi ve gelişi güzel kararlarla ve günlük icraatlarla ülke yönetimine yön vermeye çalışmak bugünkü çıkılmaz durumu yaratmaktan öte birşey sağlamaz. Dolayısıyla en basit firmanın bile gözönüne alıp planladığı, programladığı bir düzenlemeyi kendi ülkemizde yıllardır getirilen bu tür eleştiriler içerisinde yine yaşamaktayız. Bir lke düşünün ki siz geleceği plnsız, geleceği programsız ve yalnız yıllık bütçesi ile ve bu bütçe bile, yıllık bütçe bile o kadar plnsızlık içerisinde yapılır ki her yıl en az sekiz on defa ek bütçe ile takviye görür, ek bütçelerle takviye görür. İşte bu yapı içerisinde, şimdi uzun vadede bu Hükümetin ne düşündüğünü, ne planladığını ekonomik kaynaklara, ekonomik potansiyele ne tür bir yön vermek arayışı içinde olduğunu göremezsiniz ve dediğimiz gibi yıllardan beri gelen bir alışkanlık içerisinde ve günlük kararlarla ülke yönetimini itiyat haline getirmenin alışkanlığı ile bu yılı da, 1987 yılını da bu bütçe ile geçirmeye ynelmekteyiz. Bize göre yıllık programlar yanında beş yıllık planların da bu tür gayri ciddi yaklaşımlarla değil, ciddi olarak gündeme getirilmesi, bu konuda esaslı bir sayımın yapılması ve her türlü bilginin derlenerek bu çerçevede yıllık programlarla bütçenin uydurularak ülke yönetimine daha ciddi bir yaklaşımla hakim olunması gerekmektedir. Ülkemizde bu isteğin temel nedeni ise giderek bozulan ekonomik koşullardır. Bugün gerek halkımız, gerekse ülkemiz ekonomik bakımdan büyük sıkıntılar içindedir. Bu ülkenin en önemli sorunu enflsyon ve pahalılık konusudur. Bu konuda Hükümette herhangi ciddi bir yaklaşım görme olasılığı yoktur. Eğer enflsyonun ekonomideki tahribatını görüp de bu yönde olumlu önlemler alma yönüne gidilmezse bunun sosyal hayatımızda yaratacağı tahribat ekonomide yarattığı tahribatın da çok çok üstünde olacak.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANİ TAŞKENT
ATASAYAN (Yerinden) - Onu yapmaya çalışıyorsunuz.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bu nedenle sosyal bünyede daha fazla rahatsızlıklar yaratılmadan ekonomik sorunlara, enflasyon konusuna ciddi olarak eğilinmeli ve bu konuları daha ciddi yaklaşımlarla bu sorunu hafifletici önlemlerle gündeme gelmelidir. Yılda %50'lere varan, %50'lere seyreden enflasyon rakamları ile hiç kimse bu ülkenin iyi idare edildiğini iddia etmesin. Yıllardır enflasyon ve pahalılık bakınız programlara, bakınız bütçe konuşmalarına %25-30 iddiaları ile her sene bu kûrsüler işgal edilmektedir, %25 enflasyon hedefi konmaktadır ama hiçbir yıl %50'nin altında da bu enflasyonun düştüğü görülmemiştir. Enflasyon kendiliğinden düşmez. Enflasyon, siz Hükümet olarak, etkin ekonomik ve mali önlemler gündeme getirirseniz aşağı doğru kaydırma olasılığına sahipsiniz. Yoksa olduğunuz yerde yalnız konulara değinerek ve refahtan bahsederek enflasyonu aşağıya çekme olanağı yoktur ve kimse de iddia etmesin ki bu enflasyon sadece Türkiye'den kaynaklanmaktadır. Evet, Türk Lirasını kullanmanın sonucunda onun külfeti olan enflasyon buraya yansımaktadır. Bunu kimse iddia etmez. Ama enflasyonun tek nedenini de Türk Lirasına bağlayıp elleri kavuşturmak ve ne yapalım Türk Lirası Türkiye'de enflasyon nedeniyle değer kaybetmektedir. Biz de ondan nasibimizi alıyoruz diyerek bu işi basite indirgeyemez.

Bu ülkenin kendi koşullarında alınacak önlemleri vardır. Kendi koşullarında ekonomisinde mali ve para politikalarında uygulayacağı önlemleri vardır ki bu önlemlerle işte enflasyonu aşağıya çekme olasılığı vardır. Bunu ciddi olarak örtaya koyup ciddi ciddi üstüne gitmek gerekmektedir.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATQSAVAN (Yerinden)- Seni çekeceğiz böyle.

ERDAL SUREÇ (Devamla)- Çeçeceksin tabii, ne zannettin.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Pahalılık yanında ülkemizde diğer önemli bir gelişme de gelir dağılımının giderek bozulmasıdır. Bu yöndeki uygulamalar, ekonomideki uygulamalar, maalesef Türkiye'deki benzer sonuçları da beraberinde getirmektedir ve ülkemizde gelir dağılımındaki bozulma, giderek belli bir kesim dışındakileri büyük oranda etkiler duruma gelmiş bulunmaktadır. İşsizlik ise, buna paralel olarak büyümektedir. Bunun yarattığı sorunların ise giderek büyüdüğü ve yeni sorunları gündeme getirdiği de herkesçe görünmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu gelişmeler içerisinde, bu olumsuz gelişmeler içerisinde ülkemizde başta söylediğim gibi demokrasi dışı icraatlara yönelineceği açıktır. Başta saydığım konular dışında bugün Hükümetin, Meclis, parlamenter demokratik düzenin vazgeçilmez unsuru olan siyasal partilerin ve halk iradesinin yansıdığı Meclisten de kaçış yöntemleriyle kendi açısından sorunları daha da büyütme çalıştığını görmekteyiz. Sabahleyin Meclis Bütçesi aşamasında Sayın Durduran'ın da değindiği gibi, bugün, yıllardan beridir bu Mecliste görülmemiş ve gündeme dahi getirilmemiş bir husus, bu Hükümet döneminde getirilmeye hazırlanmaktadır. Vergi, resim ve harç ücretleri Meclisin yetkisinden alınarak Bakanlar Kuruluna verilmeye çalışılmaktadır. Anayasaya aykırı olan bu uygulama,

parlamento yürürlüğe girdiği tarihten beri bu kapıdan içeriye herhangi bir Hükümet tarafından böyle bir girişim yapılmamıştır. Meclisin çoğunluğunu elinde tutan muhalefet partisi, her çoğunluğu ... Efendim?

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)- Çoğunluğu elinde tutan muhalefet partisi dediniz.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- İktidar partisi dedim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla)- Muhalefet dedin.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Oyle mi? Özür dilerim. İktidar partisi. Yani alındınız?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla)- Olamaz öyle şey. Şaşırdık, alınmadık da. Nasıl oluyor yani, muhalefet çoğunluğu olacak nasıl oluyor?

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Çoğunluk grubu her istediğini dilettiği gibi yapacak bir anlayış demokrasilerde yoktur. Bugün demokratik mekanizma içerisinde hangi tür yasaların Meclis aşamasından ne tür komisyonlarından geçtiği düzenlemesi yapılmıştır. Anayasa belli kurallar koymuştur ama biz görüyoruz ki Hükümet hazırladığı bu tasarıyla Meclisin elinden bu yetkiyi de almaya çalışmaktadır. Bu yetkiyi de aldıktan sonra siz Mecliste Teşkilat Yasalarını mı görüştüreceksiniz? En önemli konuyu Meclis yetkisinden alıp, Bakanlar Kurulunu, on kişilik Bakanlar Kurulunun yetkisine veriniz ve Meclisi de burda, herhalde önemsiz yasayla vakit doldurmasını yeğleyiniz. Bu bize göre çıkar yol değildir. Sıkıştınsa, ekonomik sorunlar altında bunalımlı dönemler yaşıyorsa, bunun çözüm yollarını arayıp bulmak, bu tür hareketlere yönelmekten değil, ciddi ciddi sorunların üstüne gitmekten ve halkın gerçek sorunlarına çözüm getirecek önlemleri gündeme getirmekten geçmektedir.

Kendi ayakları üzerinde duran bir ekonomik yapıya kavuşacağımız devamlı vurgulanmaktadır. Bu her yapılan dış temasta veya her ekonomik konu ile ilgili beyanatlarda mutlaka yer alan bir ananevi cümle haline gelmiştir ve gerçekten güzel bir cümledir. Kendi ayakları üzerinde duran bir ekonomik yapı oluşturalım ama ne ile? Bugün bu bütçe yapısı ile -ki yıllık uygulaması bir hükümetin bütçeye yansımaktadır- bunun olası olmadığı açıktır. Günlük kararlarla ve ülke kaynakları ve ülke koşulları gözönüne alınmadan yapılacak uygulamalarla bir yere varılamayacağı artık anlaşılmalıdır. Bugün Türkiye Cumhuriyeti'ni kendi koşulları içerisinde belirli ekonomik tedbirleri alabilir. Kendi başka uluslararası kuruluşlar bağlantısı dolayısıyla da o kararları almakla zorlanabilir. Ama bu küçük ülkede, kendi ülke koşullarımızı bir yana iterek sırf böyle istendi diyerek ülke ekonomik durumunu çok daha kötü, ülke insanımızı çok daha fena durumlara sürükleyecek empozeli kararları kabullenmemize olanak yoktur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Başbakanlık altında yer alan ve 1985 ile 1986 yıllarında da önemli miktarda harcamaya tanık olduğumuz Tanıtma, Teknik, İşbirliği Projesi konusuna birkaç cümle ile değinmek istiyorum. Aslında ülkemizde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurulduktan sonra, ne tür bir dış politika ile sorunumuza yaklaştığımız Hükümetce tutarlı bir şekilde ortaya konup da o tutarlı politika çerçevesinde sorunun çözümüne yöneldiği görülmemektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurulduktan sonra, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınması esas hedeftir diyerek, buna bir politika olarak sahip olan hükümetler buna dört elle sarılıp, bu konuda gerekli

çalışmayı yapması, başlatması gerekirdi. Ancak biz görüyoruz ki bütçelere konan bu miktarlar hiç de bu yöndeki soruna çözüm getirecek amaçlarda kullanılmamaktadır. Sırf tutanaklara geçmesi ve bilgili kılmak için sizleri Tanıtma, Teknik, İşbirliği Projesinin, 183.000.000 lira harcaması olan, geçtiğimiz yıl dökümünden birkaç kalemi bilgilerinize getirmek istiyorum.

Almanak hazırlaması amacı ile Londra'ya havale edilen diyor, 24.000.000.- . Davetli zevatın otel masrafları için 40.000.000.-, yurt dışı ziyaretler 12.000.000.-, ABD Lobicimiz 21.000.000.- ve abonman ve alınan kitaplar diyor 16.836.000.-.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütçe içerisinde bir fon muamelesi gibi duran ve gerçekten ne olduğu soru işareti ile anlaşılmasız olan bir dökümdür bu. Bu bize Bütçe Komitesinde sunulmuştur ve ne amaçla Tanıtma, Teknik, İşbirliği konusunda bize katkısı olmuştur veya ülkemize faydası olmuştur anlamaya olanak yoktur. ABD'deki Lobicimize 21.000.000.- Dökümü nedir, kime verilmiştir, nasıl verilmiştir, ne amaç için yapılmıştır hiç bilmiyoruz. Yalnız rakamı 21.000.000'luk bir harcama ve ABD Lobicimiz. Veya Profesör Elliot Scot'tan alınan diyor kitap 2.150.000.-. 2.000.000'luk kitap neden yalnız bu adam seçildi ve nedir amaç? Onu da anlamaya olanak yoktur. İşte bizim fon, bütçeden bazı bütçe dışı, bazı harcamalar daha rahat yapılabilsin diye fonlar kurulur ve fonlar geliştirilir başka ülkelerde.

Son zamanlarda ülkemiz içinde yaygın olmaya başlamıştır. Bu da Bütçe içinde gözükmesine rağmen, kalemleri ayrı bir fon kalemi gibi kapalı, belli olmayan bir amaca da hizmet etmeyen bir harcama dökümü şeklinde önümüzde durmaktadır. Bunun miktarı da 183.000.000 lira düzeyindedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümetin Sayıştay raporları karşısındaki kayıtsızlığını anlamaya olanak yoktur. Oysa, Meclis adına hareket etmekte olan ve gerçekten son zamanlarda önemli bugularla raporları gündeme gelen Sayıştay'ın 1977 Yılı hesapları da bu Meclisten onay almamıştır.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Sayende Erdal Bey.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Eyi, ben şeref duyarım. Tabii.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- O iş senin kabahatindir.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Tabii, iyi ya ben onu söylüyorum. Meclisin onaylamadığı bu hesapların sorumluları konusunda Hükümetten herhangi bir ses veya hareket gözükmemektedir. Bunun yanında, BRT ihalesi sorunundaki davranışları da gerçekten ilginçtir. Bir Sayıştay raporu ortaya çıkmış, Sayıştay bu raporuna dayanarak çeşitli daha ağır ithamlarda bulunmuş, buna karşılık Savcılıkla televizyon ve radyoya kadar varan karşılıklı suçlamalara girmişler ve basın toplantıları yapmışlar. Ancak iki, Devletin iki önemli kurumu bu konuda çatışırken ve elimizde de açık ve net olarak Sayıştayla ilgili suçlamalar dururken, Hükümetin de bu konuda herhangi bir hareketi görülmemiştir.

Oysa Sayın Başkan, sayın arkadaşlar; Sayıştayın çok açık ve net olarak ortaya koyduğu görüşünde BRT ihalesinde, ihale kararının iptali ve bahse konu ihalenin gerekli olabilecek düzenlemeler de yapıldığından sonra açık ilânla ve gerekli süre denendikten sonra tekrar teklif kabul edilmesi yoluna gidilmesi gerektiğini belirten

cümleleri vardır. Bir Sayıştay, bu kadar açık ve net olarak konuyu ortaya koyarsa ve bu açık görüşlerini rapor şeklinde günlerce basına da yansımış şekliyle, basında da tartışılmış, elimize de gelmiş, arkadaşlar tarafından da görülüp okunduktan sonra halbî Hükümetçe kaale alınmamasını ve üzerine gidilmemesini anlamaya olanak yoktur. Oyleyse Sayıştayın görevi ne olacaktır? Eğer Sayıştay yapmış olduğu teftişlerin sonucunda ortaya koyduğu görüşleri ve ortaya çıkarttığı, suçladığı görüşleri ilgililerce kaale alınıp da uygulamaya gidilmeyecekse o zaman Sayıştayın varlığı neye yarar? Yasalar yapılır dinlenmez, Sayıştay raporları dinlenmez, elini kapan hırsızlık yapsa da yanında kalır, suistimal de yapsa yanında kalırsa, o zaman sade vatandaş da düşünmeye başlar.

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Ooo, Teksas.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Ne oldu yani?

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Saygınlık kazanacaklar.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Hukuk Devletiysek öncelikle hukuk kaidelerine bu çerçevede uymamız gerekmektedir. Bu en yüksek denetim organının verdiği raporlar hiç de tartışma kabul etmeyecek kapalı düzeyde değildir. Çok açık ve net bir şekilde ortaya konmuştur. Bu konularda Hükümetin bir an evvel sorunu gündemden çıkaracak şekilde soruna açıklık getirecek şekilde olumlu yaklaşımlar içerisine girmesi yükümlülüğü vardır. Hükümet bu yükümlülüğünden kaçamaz. Bu sorumluluktan kaçamaz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Canlan biraz da uyuttun ahaliyi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Eya asıldan sinemada değilik ya da uyuttuk adamı!..

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kamu yönetimindeki bozukluklar düzeleceğine ise her geçen gün daha da artmaktadır. Kamu görevlilerinin aktif politika ile uğraşamayacakları ilgili yasalarda belirtilmiştir. Halbuki Ulusal Birlik Partisinin devleti değil, partiyi öne çıkarması bu konudaki uygulamaları da maalesef çok kötü bir düzeye indirmiştir. Yıllardan beri vurguladığımız ve savunduğumuz üçlü kararnamelerin azaltılması yönündeki önerilerimiz maalesef bu Hükümet döneminde de ellerine fırsat geçmiş olmasına rağmen çünkü daha önceki bakanlıklar arasındaki değişim nedeni ile bazı bakanlıklar başka Bakanlığa bağlandığı için ellerine imkân geçmiş olmasına rağmen, bir bakanlıkta, iki bakanlık müdürü yapmayı dahi yeğlemişlerdir ve bu konuda bir müdürlüğü iptal için ellerine gelen fırsatı da tepmişlerdir. Bunun yanında son zamanlarda üçlü kararname azaltılacağına yani üçlü kararnameler yaratmak için yasalar da, yasa tasarıları da Meclise sunulmaya başlamıştır. Bunlardan birisi de Sayın Başbakanın kendi dairesinde, kendi bakanlığında, Başbakanlıkta getirmek istediğı bir değişiklikle de ikinci bir müsteşarlık yaratmak istemektedir. Oysa bugün kamu yönetiminden gerçekten herkes şikâyetçi olmaktadır. Çünkü sistem olarak zaten bir nevi yozlaşmaya terkedilmiş durumdadır. Yerel seçimlerde iktidar partisi üçlü kararname ile tayinli tüm personeli ve bunlara yakın kişileri, kendilerine yakın kamu görevlilerini bir sinema içerisinde toplayıp kendilerinden görev isteyebilmiştir. Seçim geldi mi kamu yönetiminde çalışanlar, kamu görevlileri siyasetle uğraşmaz yasağı Ulusal Birlik Partisine yakınsanız bir kenara itilmekte ve fiilen politika içerisinde görevli kılınması istenmektedir. Yaşadık yerel seçimlerde.

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Ben sizi merkezde gördüm çalışırken. Siz de yaptınız.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Şimdi o mazaret değildir Sayın Enver Emin, lütfen.

ENVER EMİN (Devamla) - Ne mazaretî?

ERDAL SUREÇ (Devamla)- Oyle mazaret olur mu? Siz yapardı-
nız da ben de yapayım. Hiç olur mu öyle şey?

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Yasağı tamamen kal-
dıralım, serbest bırakalım. En iyisi o.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Evet.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Demek ki her iki taraf
da yapmıştır bu işi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - O mazaret değil. Git adam öldür,
sen öldürdüydün ben de gidip öldüreyim adamı. Olur mu öyle şey?

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT
ATASAYAN (Yerinden) - O yapacak sen yapmayacaksın. Yani sen
yapacaksın, biz yapmayacağız demek istersin.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yerel seçimlerdeki tatsız ge-
lişme şüphesiz bugün kamu yönetiminde şikâyet konusu olan duru-
mun düzeltilmesine de büyük oranda engel teşkil edecektir. Balık
baştan çıkar. Siz kamu yönetiminin en üst düzeyinde olan kişi-
leri bu şekilde techiz etme yönüne giderseniz daha sonra ortaya
çıkan ve alt kademede biriken kamu yönetimindeki bozuklukları
da tamir etme olanağından mahrum kalmış olursunuz. Sayın Başbakan
çok iyi bilmektedir ki ve Hükümetin sayın üyeleri çok iyi bil-
mektedir ki bu ülkede gerçekten pahalı bir kamu yönetimi vardır.
Bu kamu yönetimi reorganizasyonu konusu her gündeme geldi-
ğinde daima öne çıkarılmaktadır. Bu konudaki saptamaları gerek
İngiltere'den, gerekse Türkiye'den geçmişte gelen bu konunun
uzmanları da gerçekten saptamışlardır ve rapor olarak da ilgili
kişilere vermişlerdir. Geçen zaman içerisinde bu konuda herhangi,
yani kamu yönetiminin daha sıhhatli bir düzeye indirilmesi
yönündeki olumlu herhangi bir adım atılmamıştır. Halâ daha kamu
yönetimini daha da bozucu yasa tasarıları gündeme getirilmektedir.

En basiti yine Sayın Başbakanın kendi dairesi ile ilgili vereceğim örnekte görülmektedir. O da kendi Bakanlığı altında yaratmak istediği istatistik ve ekonomik daireler ile ilgilidir. Oysa Sayın Başkan, sayın milletvekilleri bugün Devlet Planlama Örgütü Dairesinde dört tane daire mevcuttur. Ve bu daireler Devlet Planlama Örgütü müsteşarlığı ile Başbakana bağlıdır. Yani Başbakanlığın bağlı bir birimidirler. Bu gerçek ortada dururken ve mevcut bu daireler tüm kadrosu ile oluşmuşken Sayın Başbakan kendi Başbakanlığında ayrı İstatistik Dairesi ayrı Ekonomi Dairesi kurmak için Yasa Tasarısı hazırlayıp Meclise sunmuştur. E, sayın arkadaşlar şimdi Ekonomi Bakanlığı kuruldu. Ekonomi, Sana Ticaret Maliyeden ayrıldı, oyanı kuruldu. O da bir Ekonomi Dairesi kursun bir İstatistik Dairesi de o kursun.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
İlgiden kaynaklanır.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - E... biz hem diyoruz kamu yönetimi pahalı bir kamu yönetimidir, kendi yapımıza uygun bir düzeye indirmemiz gerekmektedir. Buna rağmen mevcut daireleri bir daha kurmak için Yasa Tasarıları hazırlayıp Meclise gelmektedir. Bizce bunlar yanlış şeylerdir. Bunlardan dönülmesi gerekir. Aksi takdirde daha sonra içinden hiç de çıkamayacağımız olaylarla karşı karşıya kalırız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında plan ve program diye bir anlayış bu Hükümette yoktur. Dolayısıyla Devlet Planlama Örgütünün işlevi de bu nedenle ortadan kalkmış durumdadır. Kendisi teknik bir daire hüviyetinden çıkarılmıştır. Ve günden güne de bu faaliyetin varlığı ile yokluğu da bir tartışma durumuna getirilmiştir. Aslında Devlet Planlama Örgütünün zaten yıllardan beri belli bilimsel verileri ve çizdiği hedefleri kaale alıp da ciddiye alıp da onun üzerine eğilen zaten yoktur. Yaptıkları ordaki personelin durup

hazırladığı ve bilimsel verilerle ortaya çıkardığı raporlar ancak arşivlere girmekte ve muhalefet tarafından eleştiri konularında kullanılmaktadır. Bunun yanında hükümetin yetkili kişileri tarafından açıp bakılıp da ondan yararlanan veya o çizilen hedeflere yönelmek için o konuda olumlu yaklaşımlar içine girilen bilimsel bir evrak olmaktan öte birşey sağlamamaktadır. Devlet Planlama Orgütüne inanç yoktur. Onların hazırladığı raporlar da dediğim gibi arşivler arasında kaybolup gitmektedir. Fiyat indekslerinde son zamanlarda hükümetçe müdahale yolu tercih edilmeye çalışılmaktadır. Bu da sayın arkadaşlar belli ki fiyat indeks tesbit rakamlarını hayat pahalılığını ödeme rakamı olarak görmekten kaynaklanmaktadır. Oysa bir ülkenin ekonomik durumunu belirleyebilmeniz ülke ekonomik koşullarına uygun olarak gerek bugünün gerekse geleceğe yönelik tetbirleri alabilmeniz çıkacak gerçek verilere dayanarak mümkün olabilir. Siz hayat pahalılığı ödeneğini daha düşük ödeyelim diye mevcut bir gerçeği, ekonomik gerçeği aşağı gösterirseniz sadece ve sadece kendi kendinizi aldatmış olursunuz. Bunun dışında ekonomiye olumlu yapabileceğiniz herhangi bir hareketi de bir anda ortadan kaldırmış olursunuz. Bugün gerçek olarak saptanmıştır ki Devlet Planlama Orgütünün hayat pahalılığı indeksleri konusundaki rakamları müdahale sonucu düşük rakamlarla tesbit edilmektedir ve bunun sağladığı rakamlar da gerçeği yansıtmamaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ülkemizdeki kamu yönetimindeki bu bozukluk şüphesiz eğitim konusuna da yansımıştır ve kamu iş yerlerindeki eğitim noksanlığının hat safhaya ulaştığı ortadadır. Yetiştirilemeyen ve gerekli düzeyde eğitim görmekten uzak tutulan personelin kamu iş yerlerinde sorunların vatandaş tarafından çözümündeki zorluğu da ortaya çıkarmaktadır. Oysa gerçekten özellikle yaşadığımız çağda uygun olarak gerek lisan yönünden gerekse uygulamada oldukları daire çalışmalarını yönünden etkin bir eğitimin gerekliliği ortadadır. Bu konuda ciddi olarak eğilip de bir program çerçevesinde bu soruna eğilen de bugüne kadar olmamıştır.

ve ülkemizdeki yozlaşmanın ve kamu yönetimindeki keşmekeşliğin sürmesinde en önemli etken olarak bu sorun durmaktadır. Maaş ve ücretler konusundaki keşmekeşlik ise, yaratılan sistem içerisinde yine hat safhaya ulaşmıştır. Biz, yıllar öncesinden bugünkü maaş ve ücret düzenine geçerken gelecek tehlikeyi de belirtmiş ve kamu yönetiminde yeni bir re-organize çalışmasının başlatılarak yapılan işin ağırlığına göre bir düzenlemenin beraberinde getirilmesini önermiştik. İş analizi yapılmasını önermiştik. Ancak, aradan yıllar geçiyor bu konuda ciddi bir şekilde bu konuya eğilinmemesi bugün gelinen çıkmaza itti tüm kamu personelini. Bir bakarsınız hemen hemen tüm personel hepsi aynı maaşı çekmektedir. Bu bir kaç yıl daha böyle bekletilirse sanırım tüm kamu yönetiminde çalışanlar aynı noktadan maaş çekmiş olacaklar. Bu ise daha etkin ve verimli çalışmayı ortadan kaldıran bir unsur olacaktır. Oysa ivedilikle bu konuya el atılması ve iş analizi ile hiyerarşik düzen içerisinde yeni bir sistemin gündeme getirilmesinin kaçınılmazlığı açıktır. Bütün bu gerçekler yanında ülkemizdeki uygulanmakta olan bu yozluk içerisinde hâlâ daha geçici atamalar yapılmaktadır. Bir yandan tedbir alınsın diyoruz ve kamu personeli azaltılsın, maliyetleri düşürülsün diyoruz, ve buna paralel başka alanlara, istihdam alanları açılarak istihdam sorununa çözüm getirilsin diyoruz. Ama yine bakıyoruz ki geçici personel alımları gizlice yapılmaktadır. Yani bu konuyu özellikle buraya getirmemin amacı, çok gizli bir şekilde ve konuşmamın başında belirttiğim partizanca yaklaşımlar içerisinde bu soruna eğilindiğidir. Özellikle son günlerde...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI DR.MUSTAFA ERBİLEN(
(Yerinden) - Ben olanlara...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Kimsenin haberi olmadan Devlet Plânlama Örgütüne ansızın gidersiniz. Devlet Plânlama Örgütüne gittim geçen gün, baktım on beş, yirmi tane kız oturur, dedim nasıl alındı bunlar? Dediler bize anket çalışması yapılacak yakında onun için istihdam edildiler. E, nasıl oldu, alındı bunlar, kimsenin haberi olmadı? Sayın Erbilen ne dediniz?

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yanlış bir istihbaratın var. Ben mevcut münhalleri dolduramıyorum.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Nasıl münhalleri dolduramıyorsunuz?

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Mevcut münhalleri dolduramıyorum.

ENVER EMİN (Lefkoşa)(Yerinden) - Casus birşey mi o?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sana vermezler yetki de onun için.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - Yeni UBP'li oldu, onun için.

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Neden?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ne bileyim ben, sen sor Maliye Bakanına, bana niye soruyorsun?

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Yani olması için rekabet olması lâzım.

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yanlış biliyosun.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bazı dairelerde özellikle bu tür alımlar yapılmaktadır ve gerçekten kimsenin haberi olmadan alınmaktadır. Sayın Erbilen siz almadınız ama var. İskan'a gidiniz, Devlet Plânlamaya gidiniz orda yeni alınan insanları göreceksiniz. İstersen beraber gidelim

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Amme tayin etti onları.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Amme tayin etmedi, geçici tayin yaptılar.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROGLU (Yerinden) - Alımlar durdu.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümetin özellikle çalışanlara yönelik hakların tesliminde cimriliği, son asgari ücret konusunda bir kez daha ortaya çıkmıştır. Komisyonun gerçekten akıl ve mantık dışı olarak saptadığı rakamı hemen kendi işine yaradığı için de Resmî Gazete'de ilân edilmesi iznini vermiştir. Oysa yalnız kendi belirlemiş olduğu enflasyon oranına bakarsanız, bu miktarın yüz bin liranın üzerinde olması gerekir. Yani bir yıllık enflasyon oranını yetmiş beş bin liraya uygularsanız, yüz bin liranın üzerinde asgari ücretin belirlenmesi gerekir. Kendi programına koyduğu gelecek yıl hedefi ise %35'tir. %35 dahi koysa, bu rakamın üzerinde bir rakam çıkacaktır.

Ama ne hikmetse %20'lik bir artışla 75 liraya, 75.000'i 90.000'e bağlamıştır. Bunu anlamaya olanak yoktur. Ne matamatiksel olarak anlamaya olanak vardır ne ekonomik açıdan anlamaya olanak vardır. Bu kesinlikle yanlış ve insanları sefalete itmek için hazırlanan bir oyundur ve Hükümet de buoyuna alet edilmek istenmektedir. Ve teşvikcisi olmaktadır. Buna bir an önce eğilmeli ve ciddi ve gerçek olan rakam düzeyinde asgari ücret tesbiti yöntemine gidilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerçekten kooperatifler ülkemizde yaygın bir şekilde dağılmış ve etkili kurumlardır ve örnek bir kooperatificiliğin de ülkemizde olduğu da bir gerçektir. Ancak bugün çağdaş birçok ülkenin dahi kooperatificiliği kurup geliştirmek için büyük uğraşlar içerisine girerken kendi ülkemizdeki kooperatiflerin mevcut ve yerleşmiş kooperatiflerin bugünkü durumlarına düşmesi gördükçe üzülmemek elde değildir. Hükümetin bu konuya ciddi olarak eğilmesi gerekmektedir. Çağdaş bir Yasası yoktur. Bu Yasanın gündeme getirilmesi gerekmektedir ve kooperatiflerin daha fazla özellikle enflasyon ve pahalılığın büyük oranda şikayet konusu ve sorun olduğu ülkemizde kooperatiflerin çok daha etkili bir şekilde desteklenmesi gerekliliği vardır. Bugün Ticaret sektörü diyerek düştüğümüz ve ekonomiyi eşdeğer gördüğümüz kesimler yanında kooperatiflere de az da olsa elini uzatıp daha fazla destek verme yönüne gidilirse ekonomik çarkların döndürülmesinde özellikle tüketici halk kesimleri yönünden büyük oranda kooperatiflere yardım olacağı ve bu pahalılık ve enflasyon sorunlarına çözüm ararken de bu konunun önemli bir etken olacağını göreceksiniz. Ancak tabii ki bu bakış açısidir. Bugünkü iktidar bu konuyu kendi bakış açısı olarak görmemektedir. Ticaret sektöründeki özel kesime büyük oranda olanak sağlamayı yeğlerken kooperatiflere elini uzatmaktan onlara destek ve yardım sağlamaktan kaçınmaktadır. Bu ise ülkemizde zaten varolan sorunların büyümesi ve daha da çözümsüzlüğe itilmesini getirmektedir. Dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Süreç.
Başka söz almak isteyen?... Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerek bütçenin genel görüşmesi esnasında gerekse Başbakanlık bütçesi görüşülürken arkadaşların eleştirdiği konulara cevap vermeye çalışacağım.

Önce Sayın Özker'in bugün söze başlarken geçen günkü konuşmamı örnek göstererek, misal göstererek aynaya yüzünü nasıl gösterirsen öyle görünürsünüz veya sırça sarayda oturan camlarla çevrili sarayda oturan etrafa taş atmaz şeklindeki sözlerinin aynen kendisi için de geçerli olduğunu hatırlatarak sözlerime başlamak isterim. Çünkü kendisi derken partisini kastediyorum. Gerek kişi olarak gerekse Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak. Çünkü Yeni Düzen Gazetesi de dün, evvelki gün bahsettiğim şekilde her ne kadar da Türkçenin yazılması gereği o şekilde yazılmıştır denmiş olsa da o yazılan yazının ne manaya gittiği gayet açıktır. Bu şekilde gazetelerde kişileri küçük düşürecek hangi gazete olursa olsun genel anlamda söylüyorum. Yazılar yazılmasından yana olmadığımı bir kere daha vurgulamak isterim. Çünkü bu yazıları okuyanlar sadece o yazıyı yazanlara veya milletvekili dokunulmazlığı altında bu yola tevessül edenlere gülerler geçerler. Çünkü yazıyı yazanın neyi murat ettiğinden ziyade bir yazarımızın da belirttiği gibi yazıyı okuyanın ne anladığı manası önemlidir.

Halk ne anlar o yazıdan? O yazıdan eğer geçen gün benim bahsettiğim şekilde anlaşılırsa o yazı maksadına ulaşmıştır. Ama ondan sonra çeşitli vesilelerle biz bunu bu şekilde düşünmedik, bu manaya gideceğini düşünmedik demek konuyu temizlemez. Atılan çamur, söylenen söz etrafta kalır ve o kişiyi rahatsız eder ve o kişi hakkında bazı çevrelerin yanlış düşünmesine vesile olur. Bu nedenle bu yola tevessül etmeden, çok düşünmek gerektiğini bir kere daha hatırlatmak isterim.

Değerli arkadaşlar; gerek bütçenin geneli görüşülürken, gerek Başbakanlık bütçesi görüşülürken esas olarak ekonomik program alınmış ve bu program bahane edilerek hem Hükümete hem şahsıma çeşitli eleştirilerde bulunulmuştur. Önce bu programın buradaki, yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki Hükümetin uygulayacağı bir program olduğunu, bu program TC. yetkilileri ile görüşülerek, onlarla da görüşülerek hazırlanmış olduğunu söyleyeyim. Ama hiçbir zaman bu program veya Sayın Özgür'ün söylediği gibi, paket Üzal paketi değildir. Bu bizim uygulayacağımız bir programdır, bir paket de değil, bir programdır ve bu program Sayın Özker'in söylediği gibi kamuoyuna gitmemizi, halk oylamasına gitmemizi de gerektirmemektedir. Sözleri arasında Ulusal Birlik Partisinin seçimlere girerken bu konuda halka herhangi bir işarda bulunmadığını açıklamışlar, Ulusal Birlik Partisinin tabii ki şu anda Hükümet iki kanattan oluşmakta ve Yeni Doğu Partisinin bu yönde seçim esnasında halka seçmenlerine ekonomik program veya modeli hakkında bilgi vermediğini söylemektedirler ve yeni bir program hazırlanıyor, bu program uygulamaya konarken de halk oyuna gidilmelidir demektedirler. Bunu geçmişte de söylemişlerdi ve geçmişte de yanıtladığım gibi yeniden yanıtlamak isterim. Çünkü partiler seçim zamanı miting meydanlarında mikrofon karşısında seçmenlerine hitap ederler. Neyi yapacaklarını, neyi yapmayacaklarını veya eğer hükümette iseler o güne kadar yapmış olduklarını ortaya koyarak tekrar halktan oy isterler. Bu dünyanın her yerinde böyledir ve dünyanın hiçbir ülkesinde bugüne kadar görüldüğünü de zannetmiyorum. Bir hükümet programı uygulamaya konacağı zaman tekrar halk oylamasına gidilsin. Bu Sayın Özker'in yeni keşfidir. Daha doğrusu bu programın

uygulanmasını engelleme düşüncesi ile ortaya atılmış bir tezdır. Bu tabii ki kendileri yönünden geçerli olabilir, ama bizim yönümüzden geçerli bir düşünce değildir ve böyle olması gereği de yoktur. Bakınız Ulusal Birlik Partisi Yeni Doğuş'un Hükümet Parti Programı elimde yok, ama Ulusal Birlik Partisinin parti programında üretimi özendirerek, ekonomiyi geliştirmek için bir giriş yapıyor ve ondan sonra yukarıda belirtilen genel hedeflere ulaşmak amacı ile aşağıda öngörülen ilke ve amaçları uygulamaya koyar.

a) Üretimi özendirerek, temel politikalar yasalaştırmak ve mevcut yasaları ekonominin ve toplum yararının gereklerine uygun yapıya kavuşturmak.

b) Tasarrufları özendirmek ve birikimleri toplum yararının gerektirdiği öncelikli yatırımlara yöneltmek.

c) Kullanılmayan mali kaynakları ve dondurulmuş fonları ekonomik gelişmeyi sağlayacak alanlarda kullanmak ve bu kaynak ve fonların etkili ve verimli bir biçimde kullanılmasını sağlamak.

d) Turizm ve dış satım gibi döviz kazandırıcı ekonomik etkinlikleri özendirmek ve bu kesimlerin ulusal gelir içindeki paylarını yükseltmek.

e) Açık ve gizli işsizliği ortadan kaldırmak amacı ile emek yoğun yatırımları özendirmek ve kullanılmayan insan gücünü bu alanlarda değerlendirmek.

f) Üretim girdi maliyetlerini indirmek ve enflasyonu düşük düzeyde tutmak için gerekli ekonomik önlemleri almak.

6) Belirlenen hedeflerin gerçekleşmesini ve her türlü üretim etkinliğinin verimli bir şekilde yürütebilmesini, bireylerin yetenek ve girişim güçlerini çekincesiz ortaya koyabilecekleri serbest piyasa ekonomisi koşullarının yaratılmasında görür ve bireysel işletmeleri, şirketleri ve kooperatifleri bu ekonomik sistemin temel araçları olarak kabul eder.

Demek ki biz seçimlere girmezden önce parti Meclisi olarak programımızı hazırladık ve seçimlere bu programla gittik değerli arkadaşlar. Bu programda ise şimdi okuduğum hususlar yazılıdır. Ve biz bunları benimsediğimiz için programımıza koyduğumuz için sandıktan en büyük parti olarak çıktık. Onun için Sayın Özker Özgür herhalde bundan sonra böyle bir iddiada bulunamaz ki bir program uygulanacak ve bu program halk oylamasına sunulacak. Bunun geçerli bir yöntem olmayacağını hükümetler her program değiştiğinde halkoylamasına giderek bu işi de sulandıracağını şimdiden söyleyeceğim. Onun için biz aldığımız karardan ve meydana koyduğumuz uygulamadan tatmin olduğumuzu, yasal yolda olduğumuzu ve doğru yolda olduğumuzu söylemek isterim. Ama programlar tabii ki partilere göre değişmektedir, ekonomik görüşler değişmektedir. Zaten ekonomik görüşler aynı olsaydı o zaman memlekette bir parti olacaktı. 10 parti olmasına gerek kalmayacaktı. Hele şu anda Mecliste 4 parti olduğuna göre ekonomik görüşler bu Meclise yansımıştır ve siyasal partiler çeşitli görüşleri temsil etmektedirler. Nitekim Sayın Özker'in de söylediği gibi sosyalist model vardır, kapitalist model vardır. Bu iki model arasında ara yol vardır. Karma ekonomik model. Bugün için büyük eleştirilere uğar olan karma ekonomik sistem. Kimi benimser, kimi eleştirir. Ve bugüne kadar bütün ekonomik modelleri aynen benimsemiş ülkeler de yoktur. Mutlaka değişik ekonomik modeller uygulanmaktadır. Her ülke kendi bünyesine, kendi yapısına uygun bir ekonomik model seçerek ve tabii ki çoğulcu, çok partili sistemi de kabul ettiğimize göre her parti kendi parti görüşleri doğrultusunda, kendi parti görüşlerine uygun ekonomik programları mutlaka uygulama safhasına koyacaktır ve uygulayacaktır. Aslında ekonomik program dediğimiz yazılı metni arkadaşlar görmemişlerdir. Ve görmeden bilmeden yorum yapmaktadırlar. Sunu söyleyim, belirtiyim ki birkaç güne kadar bu program Bakanlar Kurulu onayından sonra Resmi Gazetede yayınlanarak Meclisimize sunulacaktır. Bu suretle Sayın Özgür'ün sorusuna da cevap vermiş oldum. Bizden gizleniyor Meclise sunulmayacak mı o dediler. Meclise sunulacaktır, Resmi Gazetede yayınlanır yayınlanmaz Meclise sunulacaktır ve o zaman göreceksiniz ki sizin ve bazı çevrelerin vurguladığı gibi bu program yıkım paketi değildir.

Bu program Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ekonomisinin güçlenmesine yönelik bir programdır ve de Türkiye ile yapılan işbirliğinde sadece ve sadece Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine bazı mükellefiyetler getirmektedir. Şöyle ki; Erdal da söylemişti, Sayın Özker de söylemişti. Şimdi bu paket yıkım paketidir denmektedir. Ben size bu paketten bir madde okuyayım ve bu paket yıkım paketi midir değil midir siz karar veriniz!

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Hepsini okuyun.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Vatandaşı taksitle yaşamaya alıştırdınız, paketi de taksitle açınız.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Böyle heyecanlanmayasınız diye peşin söyledim. Paket hakkında konuşmaya başlamadan Meclise sunacağımızı söyledim. Onun için hiç heyecanlanmaya gerek yoktur. Bu program belli prosedürlerden geçtikten sonra Meclise ve Meclisin bilgisine sunulacaktır. Ama diyorsunuz ki siz bu hükümet sanayinin karşısındadır, sanayicinin karşısındadır. Bu hükümet tarımın karşısındadır, tarımcının karşısındadır. Bakalım sanayicinin karşısında olan hükümet bu maddeyi koymakla kime hizmet ediyor."Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde imal edilen her türlü mamülün aşağıdaki kriterlere uygunluğu çerçevesinde tam anlamı ile 0 gümrük ve 0 fonla Türkiye Cumhuriyetine ithal edilebilmesi 3 ay içerisinde tamamlanacaktır"

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - KİTlerle ilgili maddeyi de okuyun.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - İsterseniz okuyacağım.

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Heyecanlanma.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Muhalefetteki arkadaşlar konuşmayı öğrendikleri gibi bir de dinlemeyi öğrenseler çok memnun olacağım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Taşkent'ten fırsat mı kaldı dinleyelim.

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Bu Meclis elli kişi için yapılmıştır değerli arkadaşlar. Elli milletvekili bu Mecliste kürsüye gelerek konuşsun diye yapılmıştır. Siz, Ulusal Birlik Partisinden veya Yeni Doğu Partisinden bir milletvekili arkadaş veya bakan arkadaş konuşmaya kalktığı zaman koro şeklinde başlıyorsunuz söz atmaya, laf atmaya. Bu yaraşır mı, yaraşmaz mı? Sayın Ziya Rızkı bundan üç, beş birleşim önce bu konuya tahammül edemedi, sizin bu taşkınlığına, lütfen arkadaşlar, sıranız geldiği zaman çıkın kürsüden konuşunuz, Meclisin düzenini bozmayınız. Bir yaşlı ağabeyimiz olarak bu yönde sizlere telkinde bulunmuştur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - UBP'lilere söylüyordu.

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Ama değerli kardeşlerim, ne yaşlı kişileri dinlersiniz, ne konuşan Başbakan ise, Başbakanın sözlerini dinlersiniz. Kimi dinlersiniz?

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Kendi başkanlarını bile dinlemezler.

ZIYA RIZKI (Girne)(Yerinden) - Tek taraflı değil, iki tarafta da oluyor. Yani tek taraflı değil. Biz nasihate devam edeceğiz.

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Bundan sonrası için bir karar mahiyetinde olsun bu konuşma ve lütfen kürsüde konuşan arkadaşları dinleyelim. Çünkü kürsüde herkes nefes tüketir. Siz sadece dalga geçmek için söz atarsanız, Erdal Süreç'in söylediği gibi şaşırır arkadaş. Onun için ona da fırsat vermemek gerekmektedir. Evet, katma değer oranı en az %30, yerel girdi oranı en az %40 olanlar

sıfır gümrükle ve sıfır fonla Türkiye'ye girecekler. Sanayi ile biraz uğraşan kişiler bu yerel girdi ve katma değer oranlarının neyi ima ettiğini gayet iyi bilirler. Demek ki, buna göre sanayi ürünlerimiz sıfır gümrük ve sıfır fonla TC. piyasasına girebilecekler. Şimdi sorarım size, böyle bir maddenin böyle bir protokola, iki ülke Başbakanlarının imzaladığı bir protokola girmesi ne amaca yöneliktir? Sanayiciyi kırdırmak mahvetmek için mi, yoksa sanayiciyi teşvik etmek için mi? Bunun yanıtını herhalde yarınki gazetelerinizde yazacaksınız. Ama inşallah Başbakan yalan söylüyor demezsiniz. Çünkü bir protokoldür bu ve protokole girmiş imzalanmış bir maddedir. Yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden ithalât, ithalât iznine bağlı olmaksızın ve sıfır gümrük listesine uygunluk gümrük kapılarında aranmak suretiyle gerçekleştirilecektir. İşte ihracatçımıza bir kolaylık daha. Türkiye pazarlarına girmek isteyenlere bir kolaylık daha.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - İşte size paket.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden) - Attınız ortaya...

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Ve yine 4. maddesinde transit geçişlerinde Türkiye gümrüklerinde rihtim harcı gibi diğer harçlardan da bütün muamelelerin muaf olmasını öngörmektedir.

Değerli arkadaşlar, bunu sadece bu maddenin bu maddelerin bu protokola girmesi bizim sanayi yatırımlarını teşvik ettiğimizi, sanayiciye destek olduğu ve sanayici yanında olduğumuzu göstermeye yetmektedir.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Faiz hadlerini kaçça çıkarıyorsunuz?

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Serbest bırakacağız, serbest.

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Onu da yapacağız, daha o konuda karar vermedik. Ama vereceğimiz kararını. Şimdikinden daha yüksek olacaktır, çünkü yatırımdan bahsedersiniz, sanki biz bilmeyiz yatırım olursa üretim olacağını, ama yatırım olması için neyin gerekli olduğunu söylemezsiniz. Yatırım için kredi gerekmektedir. Kredi ancak tasarrufla sağlanabilir. Bizim emisyon hakkımız olmadığına göre, para basmadığımızı göre demek ki mevcut, memlekette dönen parayı bir çalışma düzeni içerisinde bankalarımızda tasarrufa yönlendireceğiz ki o tasarruflar da yatırıma yönelebilsin. Kolaydır, her gün gazetelerde ekonominin kuralıdır diyorlar yatırım teşvik edilecek ve yatırım teşvik edilince üretim artacak, üretim artınca, o üretileni pazarlayacaksınız.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Kıbrıs Lirasına el koyduktan sonra nasıl itimat edecekler size?

EMİN UZUN (Devamla) - Kıbrıs Lirası kalktı, Kıbrıs Lirası mı kaldı?

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Şimdi konuyu saptırmayalım. Kıbrıs Liralari konusu başkadır, bu konu başkadır. Kıbrıs Liralari bire otuz altıdan muamele görecektir diye kaç yılında Bakanlar Kurulunda karar alındığını benden iyi bilirsiniz. Ama ne yaptı bu Hükümetler? Mağduriyet oldu düşüncesi ile iki yüz liradan TC. desteği ile iki yüz liradan ödenmiştir.

O günkü şartlarda piyasa değeri 36'dan bir kuruş fazla değildi. Memura 40'tan hesaplandı verildi, o devrelerde 40 liradan Kıbrıs Lirasını bozanlar bayram yapmışlardır. Sonra seneden seneye, Türk Parasındaki enflasyon, bankalardan parasını çekmeyenler için değişik bir tablo ortaya çıkarmıştır. Ama bu karar alındığı zaman Kıbrıs Lirasının gerçek değeri 36 Türk Lirasıydı. Seterlinin de değeri 27 Türk Lirasıydı. Ama zaman durmuyor. Paralar bankada durdu, değer kaybetti Türk parası. Onun için bu programla Kıbrıs Liralari konusunu bağdaştırmakta nedir niyetiniz anlamam.

Evet, sabahleyin bir arkadaşımız ürün bedelleri zamanında ödenmez demişti. Bu programda, bu ekonomik protokolda bunu da düşündük. Bunu da protokolun bir maddesi olarak aldık ve okuyacağım şekilde bu protokole girmiştir.

Yani değerli arkadaşlar; muhalefetteki arkadaşlarımızın düşündüklerini zannederler ki biz düşeniyoruz, zannederler ki bizim bunları düşünecek vaktimiz yoktur veyahut düşünmek istemeyiz. Aslında her konuyu en az Hükümette olmamız dolayısıyla sizin kadar düşünüyoruz, sizin kadar araştırıyoruz ve sizin kadar biliyoruz. Çözümünü de biliyoruz. Ama bunun Hükümette olanlar için bazı çözümler zor olduğunu, çünkü kaynak meselesidir, imkân meselesidir. Bütçenin başta bağlandığını Erdal Süreç arkadaşımız hatırlatmıştır, sağ olsunlar. Geçen seneki bütçeyi de hatırlatsalardı iyi olurdu, bu bütçe olanakları içerisinde hükümet ediyoruz. Ve bu bütçe olanakları içerisinde sorunlara çözüm getirmeye çalışıyoruz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasının emisyon hacmini ayarlama yetkisi bulunmadığı dikkate alınarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasıyla Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası arasında mevsimsel nakit ihtiyacının giderilebilmesi için İnter Bankatipi kısa vadeli Türk Lirası imkânı sağlanacaktır. Demek ki biz Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasından süratle kredi imkânı sağlayarak üreticimizin

ürün bedelini ödeyeceğiz ki sizin bahsettiğiniz gibi faiz oranları altında ezilmesinler. Aslında biz hasat zamanına kadar selektif faiz uygulamasını uygulamaktayız üreticimize. Bu sene Ekim'e kadar erteleğik. Ondan sonra bir teklif gelmedi. Ama her sene bu yapılmaktadır. Bu sene de bizim Hükümetimiz zamanında bu erteleme yapılmıştır.

Yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine katkıda bulunulsun diye Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası arasında bir portföy anlaşması da yapılmıştır.

Evet, yine bu programda hayati önemi olan alt yapıların Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından yapılması da protokole alınmıştır, garantiye alınmıştır.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Fazla söyleme efendim, merak etsinler.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet, arkadaşlar, bütçe görüşmeleri başladığından beri yıkım paketinden bahsetmektedirler. O nedenle bazı maddeleri açıklama ihtiyacına hissettim.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kaç maddeliktir Sayın Başbakan?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şiçek buketi efendim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - 34 maddedir.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - 34'ten ikisini açıkladınız.
Geriye kalan 32 tane?

KRİM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Biraz daha merak edin.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Size dedim ki, herhalde
dinlemediniz...

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Dinledim, dinledim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Bir kaç güne kadar Resmi
Gazetede basılması için Devlet Matbaasına vereceğiz ve size
takdim edeceğiz.

Son maddesi, yatırımların garanti anlaşması, kültür
anlaşması, sosyal güvenlik ve çalışma anlaşması, suçluların
iadesi anlaşması ve çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasıdır
son maddesi de. Bunlar iki devlet arasında yeni bir anlaşma
yapılarak imza edilecektir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Gelmiş geçmiş en iyi anlaşma
bu.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - İnşallah.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet, şimdi...

NACİ T. USAR (Gazi Magusa) (Yerinden) - İşte ekonomiyi
de, kararları da, iradeyi de ANAP'a teslim anlaşması.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar; bir konuya
daha değinmeden geçmeyeceğim. Sayın Ozker Özgür de sözlerini
ANAP'la başladı, ANAP'la bitirdi. Şimdi Genel Sekreteri Sayın

Usar da ANAP'ın iradesi hakimdir diyor. Şunu söyleyeyim, bizim görüşümüz parti olarak da, Hükümet olarak da Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri ile işbirliği içinde olmaktır. Geçmişte de böyleydi. Biz dün CHP iktidardayken CHP'yle, işbirliğinde Hükümet ettik, AP iktidardayken AP'yle işbirliği içerisinde Hükümet ettik ve şunu söyleyeyim, Türkiye'yi biz filân partinin Hükümeti olarak görmemekteyiz Türkiye Hükümetlerini. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti olarak görmekteyiz. Sizse Kıbrıs Türk halkını Ecevit'çiler, Demirel'ciler, bilmem neciler diye ayırmaya çalışıyorsunuz. Yerel gazetelerinizde durmadan bunu işliyorsunuz. Kıbrıs Türkü bugüne kadar siyasal parti liderleri olup da gerek hükümette, gerek muhalefette Kıbrıs'a hizmet veren bütün siyasal liderleri tanımaktadır, saygı ve sevgi ile anmaktadır. Bunun böyle bilinmesinde yarar vardır. Biz de Ulusal Birlik Partisi olarak Türkiye'yi bir bütün olarak görmekteyiz. Ve şu anda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti olarak Özal Hükümetini görmekteyiz. Biz parti hükümeti olarak görmedik şimdiye kadar, bundan sonra da böyle bir düşünce içerisinde olmayacağız. Ama bir partinin bir başka ülkedeki siyasal parti ile görüş yakınlığı nedeniyle ilişki kisi olabilir. Sosyalist Enternasyonale üye olmak için müracaat eden partilerimiz yok mu?... Vardır. Müracaat ettiler, kabul edilmediler. Ama edilirse şikâyetimiz yok. Yani niçin ettiler diye sormuyorum. Ama demek isterim ki İngiltere'de bizimle aynı paralelde olan bir parti ile işbirliğine girebiliriz. Partilerarası, Hükümetlerarası demiyorum. Türkiye'deki bir parti ile de girebiliriz, Almanya'daki bir parti ile de girebiliriz.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hatta Güneydeki bir parti ile de girebilirsiniz.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Şu anda düşünmedik.

NACİ T. USAR (Devamla) - Daha önce girdiydiniz.

DR. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Şu anda bu Hükümet onu düşünmemiştir. Şu anda EDU diye bir kuruluş vardır,

o kuruluşa bizi kabul ederlerse girebiliriz. Müracaat etmedik ama müracaat edebiliriz. Bu bizim doğal hakkımızdır. Bizim gibi düşünen, aynı...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nedir EDU?...
European Democratic Union.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Union. Bu da bizim bir hakkımızdır. Bu hakkı ne siz verdiniz, ne başkası verdi. Siyasal partilerin, görüş birliği içinde olan siyasal partilerin işbirliği yapması için ortaya çıkan bir kuruluştur. Nasıl ki sosyalist enternasyonal varsa bu da vardır. Ama diyemezsiniz Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, daha doğrusu Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini Özal'ın şahsında göremezsiniz. Sayın Turgut Özal bugün Türkiye Cumhuriyeti Başbakanıdır. Ve biz Sayın Turgut Özal'ı Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı olarak görmekteyiz.

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Girne) (Yerinden) - 52 milyondan seçildi yahu. Burdakiler 150 bin kişide aza bile değil bunun içinde olanlar. Demokrasiye saygı varsa o adam da seçildi, nasıl? 52 milyonda seçildi.

SESLER - Doğrudur.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - O kadardır nüfusu da onun için.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlar;...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bir Kooperatif Merkez Bankasında seçim yapmaz Sayın Hocam senin bu adamlar.

BAŞKAN - Sayın Talât, müsaade edin. Devam edin Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar...

Sayın Başkan; ara sıra lâf atıyorlar, onun için ben de durmak ihtiyacı hissediyorum ki arkadaşlar bitirsin.

BAŞKAN - Sataşma değil efendim.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tatlı sert.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet, tatlı tatlı gittiği için ben de bozulmuyorum yani. Erdal gibi de kaşınmıyorum.

BAŞKAN -Sizi can kulağıyla dinliyorlar Sayın Başbakan.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demek ki arkadaşlarımızın aylardan beri yıkım paketi diye ortalığı velveleye verdikleri, paket diyorlar, program, yıkım paketi değildir. Amacı memleket ekonomisini daha ileriye götürmek, Sayın Erdal Süreç'in belirttiği gibi kendi ayakları üzerinde durmasını sağlamak. Amaç odur. Her parti iktidara gelirken hizmet etmek düşüncesiyle seçimlere girer ve Hükümet kurduğu zaman da hizmet etmek düşüncesiyle Hükümeti kurar. Biz de diğer arkadaşların düşünceleri dışında herhangi bir düşünceye sahip değiliz. Belki onlarda fazla düşünceler vardır, bizde o fazlalıklar olmayabilir ama bizim düşüncemiz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkına ve genç devletine hizmet etmektir. Ekonomisini, sosyal yapısını daha ileriye götürmektir. Burda Türkiye Cumhuriyetinin pozisyonu sadece ve sadece bu program uygulanırken ortaya çıkacak sıkışık dönemlerde bize destek vermesi, yine o zaman zaman, zaman zaman değil de her zaman ihtiyaç olarak görülen bazı altyapı yatırımlarda bize mali olanak sağlamasıdır.

Takdir edersiniz ki bu bütçeyle büyük yatırımların gerçekleştirme imkânımız oldukça zordur. İşte öyle durumlarda Sayın Türkiye Cumhuriyeti Başbakanının Hükümetiyle birlikte bize yardımcı olacaklarını bu protokolle taahhüt etmişlerdir. Şimdi ortaya bu programın uygulanması çıkmaktadır. Bu program da usulüne uygun olarak uygulanacaktır.

Turizm sektörünü herhalde arkadaşlar pek ciddiye almıyorlar. Hizmet sektörü diyoruz, benimsemiyorlar ve tarımı da Hükümet günden güne çökertiyorlar diyorlar. Halbuki bizim tarımda selektif kredi uygulamalarımızı gayet iyi bilmektedirler. Hatta sayın arkadaşlar memleketin günden güne gerilediğini, alım gücünün sıfıra doğru gittiğini, tarımla birlikte diğer sektörlerin de ticaret dışında erimeye yüz tuttuğunu söylemektedirler.

Şimdi tarım sektörüyle ilgili bazı rakamlar varmak istiyorum. Ülkemizde tarım sektörünün doğal koşullarına bağlı olduğunu bilmektesiniz. Ve sık sık da bu ülkede kuraklık olduğu bilinen bir gerçektir. Buna rağmen Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde %24.7'lik bir artış olmuştur. 81 ve 83'te yılların kurak geçtiği için istenen gelişme olmamıştır. Ama 1985'te 849.4 milyon Türk Lirasına ulaşmıştır tarım sektörünün katma değeri. Demek ki 1983'te 512.3 milyon Türk Lirası olan tarım sektörü katma değeri 85'te 849.4 milyon Türk Lirasına ulaşmıştır. 1986'da ise bunun 710.3 milyon Türk Lirasına ulaşması beklenmektedir. 1986 yılında tarım sektörü katma değerini en fazla bitkisel üretim etkilemiştir ki sebebini biliyorsunuz, kuraklıktır. Buna rağmen tarım ürünlerinde yer alan tahıl üretimi 1981'de 82 bin tondan 1985'de 115.5 bin tona, yemelik baklagil üretimi 1981'de 27.7 bin tondan 1985'te 35.8 bin tona, meyve üretimi 1981'de 11 tondan, 1985'te 11 bin tona ulaşmıştır. Hayvansal üretim içerisinde

yer alan siğir eti 1981'de 955 ton iken 1985'te 1175 tona ve 1996'da ise 1985'e oranla %3.6 oranında artması beklenmektedir. Kanatlı sınıfında yer alan tavuk üretimine 1981'de 1900 ton olan et üretimi 1985'te 2264 tona ulaşmış ve 1986 da ise %26 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yumurta ithalatı da devam.

DERVİŞ EROĞLU - Dış satım... Yumurta ithalatının sebebini gayet iyi bilmektesiniz. Geçmiş dönemlerde hep eleştirip durdunuz. Asker. ihalesine niye yerli firmalar girmiyor, kooperatifler girmiyor veya niye kooperatifler bu ihaleyi kazanmıyor? Bu sene bütün askeri ihalelerin, kolordunun ihalelerini kooperatifler kazanmıştır. Dolayısıyla yumurtada geçici, bu dönem için bir sıkıntı meydana gelmiştir. Süt ürünlerimizi de alıyorlar, tavuğumuzu da alıyorlar, yumurtamızı da alıyorlar. Bu memleket ekonomisi için hayırlı bir gelişmedir ve bu yöndeki çalışmalarımız da devam etmektedir. Geçmişte üretilen hellimi, peyniri ne yapacağız diye düşünürdük. Şimdi pazarı bulunmuştur ve ihale Kooperatif Merkez Bankasıyla Süt Kurumuna kalmıştır. Onun için beşyüz bin yumurta getireceğiz diye kıyametler koparmaya herhalde gerek yoktur. Bu yumurtayı getirmeseydik, halkımıza pahalı yumurta verecektik, yine tenkide maruz kalacaktık. Eğer askeri ihaleye girseyip, yumurta stokları elimizde kalsaydı ve çürütüp atsaydık yine tenkide maruz kalacaktık. Onun için lütfen biz de kararınızı bulalım artık.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Meclisi de dengelediğiniz zaman alkışlanacaksınız.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Plânlama yok, guduru gidersiniz de ondan.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Guduru gitmiyoruz efendim. Guduru gitmiyoruz. Bu mevsimde tavuk yumurtlamasının düşük olduğunu benden iyi bilirsiniz.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hayır.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Askere vereceğinizi hesap ederek üretim yapacaktınız.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Şimdi sizin niyetiniz üzüm yemek mi, bağcıyı dövme mi?

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Bağcıyı dövmektir Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Evet öyleyse... Evet. Dış satım içerisinde ise tarım ürünlerinin döviz geliri 1982'de 31.8 milyon dolar iken 1986'da 35.6 milyona dolara ulaşması tahmin edilmektedir. Tarım ihracat ürünleri içerisinde narenciye, patates, canlı hayvan ve son yıllarda harup ve üzüm de yeni ihracat ürünleri arasında yer almaya başlamıştır. Demek ki tarımda da gelişme devam etmektedir.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Harup kaç tondan kaç düştü?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Hangisi?

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Harup. Harup ihracatı kaç ton kaç düştü?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Harup ihracatı 10,000 tonun üzerindedir.

Sayın milletvekili istatistiklere bakarsanız...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Tarım Bakanının fare mücadelesiyle oldu bu.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Başbakan. Karşılıklı konuşma şeklinde olmamalıdır efendim. Müsaade edin efendim.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Patatese ne oldu, patatese?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Patates pazarlanmıştır. Patates pazarlanmıştır, elimizde kalan patates yok.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Harupları ve zeytinleri lâhmacuncu ocaklarında kullanıyoruz evelallah.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Efendim, bizi dış yatırım-
cıları teşvik ederiz diye de eleştirmektesiniz. Yatırım
istiyorsunuz. Yatırım yapmak için tasarrufu özendirmek lâzım
diyoruz, karşı çıkıyorsunuz. Dış yatırımcılar gelsin diyoruz,
ona da karşı çıkıyorsunuz. Halbuki güneyde bu uygulanmaktadır.
Ve araştırdım, geçmişte Meclisten de geçmiş bu galiba. AKEL
partisi tarafından da desteklenen bir öneriyle geçmiştir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Müsaadenizle
bazı farklarımız olsun yahu.

FERDİ SABİT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Demek farklıy-
mışız yani.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Evet. Memlekette yabancı
sermaye bizim hükümetimizin görüşüne ters düşmemektedir ve
gelmesi için de çeşitli teşvikler verilmektedir. Gelirse
knowhow'uyla gelecektir, sermayesiyle gelecektir ve istihdam
olanakları da yaratacaktır. Eğer zarar ederse zararı kendi
bünyesinde telâfi edecektir.

NACİ T. USAR (Devamla) - Merak etmeyin efendim, gece
kulüpleri ve gazinolarıyla da geleceklerdir.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Evet, yine yapılan eleş-
tiriler arasında hayat standardının sürekli düştüğü söylen-
mektedir. Herhalde arkadaşlar bu memlekette yaşamıyorlar.
Hayat standardının düştüğünü söyleyebilmek için bu memleke-
tin dışında yaşamak gerekmektedir. 1977 yılında kişi başına
29.8 kilogram et düşmekteydi.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Ortalama.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - 1985 yılında 47.8 kilo
düşmektedir.

NACİ T. USAR (Devamla) - Beyaz et ile birlikte düşmektedir.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Her 5.5. kişiye bir araba düşmektedir. Lüks tüketim malları, radyo, televizyon...

ATAY CAFER ÜREL (Girne) (Yerinden) - Uç buçuğa düşmüştür.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Uç buçuğa düşmüştür, doğrudur, onu yanlış şey ettim.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Çoluk çocuğa da vereceksiniz yavaş yavaş birer araba. Biraz daha düşürsek...

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Evet, yine Hükümetimiz sosyal konut projelerini yaygınlaştırmaya çalışmakta, bir problem gibi görünen ev açığını giderebilmek için sosyal konut projeleri içerisinde bunu halletmeye çalışmaktadır.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar)

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim efendim. Sayın Bakanlar; siz olsun Sayın Başbakana müsaade ediniz.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Evet, ben bir istatistik bilgi vermek de istiyorum. Amerika Ticaret Bakanlığı istatistiklerine göre tarım sektörü 1980 yılında çalışan nüfusun %50'si tarım sektörüyle uğraşmaktaydı. 1920'de %25, 1980'de %5, Sanayi Sektörü 1880'de %25, 1920'de %35, 1980'de ise %25. Hizmet sektörü 1880'de %25, 1929'de %40, 1980'de ise %70 olmuştur. Tabii bizde hizmet sektörüne öncelik veriyoruz dersek Sayın Özker Özgür, zaten söylemişti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Amerika ve İslâm ekseni üzerine oturtulmuştur.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Küçük Amerika olacak.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Evet, gene onu söyleyecektir ama dünyadaki geçmiş uygulamalardan örnekler almak, ders almak her Hükümetin herhalde görevidir. Çünkü bir memlekette yapılan bir uygulamayı siz zannedersiniz ki kendiniz keşfettiniz

Halbuki o uygulama çeşitli memleketlerde uygulanmıştır, gerçekleştirilmiştir, ama kendi bünyesine uyan kısımları alırsınız, uymayanları atarsınız ve bir ekonomik program yaparsınız. Bizim de yaptığımız odur. Bugün burası bir ada olduğuna göre adaların...

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - ~~Tıyvan~~'ta adadır.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Öncelik vereceği konulardan birisi de hizmet sektörüdür, turizmdir, hizmet sektörüdür, ticarettir, sanayinin karşısında olmadığımızı zaten söylemiştik. Protokolün birinci maddesi...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yanında da değilsiniz.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Protokolün birinci maddesiyle ortaya koyduk. Tarımı nasıl desteklediğimizi bugüne kadar gösterdik, tekrarlamaya gerek yoktur. Ama değerli arkadaşlar, muhalefet-iktidar ilişkileri içerisinde bu diyalog, bu gerçekleri saptırarak söylenen sözler olacaktır.

NACİ T. USAR (Devamla) - Mesela makarna fabrikası kapanmadı efendim, Ankara'ya kaçmıştır.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Makarna fabrikası kapanmıştır. Gittiğimiz köylerde de sağ olsun, bu soruyu sordurtuyorsunuz bize. Ama hükümetlerin bir görevi vardır. Ucuzluktan bahsetti, hayat pahalılığından bahsetti Sayın ~~Emir~~ Süreç, bu memlekette hayatı ucuzlatacak hükümetlerdir. Aldığı tedbirlerle ucuzlatacak. Eğer bir sanayi kuruluşu devletin getirdiği korumacı tedbirlere rağmen ayakta duramıyorsa, biz mecbur değiliz hükümet olarak o ülke insanlarına pahalı makarna veya başka bir şey aldirtalım, yedirtelim.

NACİ T. USAR (Devamla) - Buğdayı da daha ucuza alabilirsiniz. Alın onu da olsun bitsin.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Türkiye Cumhuriyetiyle veya AET'yle bizim gümrük anlaşmalarımız vardır. Bu anlaşmalara göre %25'e varan bir gümrük korumacılığı adı altında biz bu sanayi kuruluşunu korumaya çalıştık. Ama nüfusun az oluşu, fabrikanın tam kapasiteyle çalışma imkânı bulamayışı kendisini kapanma aşamasına getirmiştir. Çünkü ekonomik yönden yeterli olamadığı; kendi kendine yeterli olamadı. yüz elli bin nüfusa günde iki saat, bazen haftada altı saat çalışarak yahut üç saat çalışarak makarna imalatı yapmakla o fabrika ayağa duramazdı. Onun için bu makarna fabrikasını çok büyütüyorsunuz. Bunun dışında hangi sanayi dalını kapattık biz?

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Sanayi Holding'i kurtardınız mı Sayın Başbakan?

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Sanayi Holding'i kurtarmak hükümetin görevidir. Hükümet...

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Yeyen kimdir, kurtaran kimdir?

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Hükümet, sizler batırmaya çalışırken, biz kurtarmaya çalışıyoruz.

SALİH USAR (Devamla) - Bravo bravo.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Biz, eğer hükümet olarak, arkadaşlar; hükümetteki kişinin sizden daha farklı sorumlulukları vardır. Eğer Sanayi Holding zarar ediyorsa, zarardan kurtarılması için iflastan kurtarılması için tedbir almak hükümetin görevidir, ahkâm kesmek sizin görevinizdir.

NACİ T. USAR (Devamla) - İthal barajıyla koruyabilirsiniz efendim bunları, ithalata baraj koyarak koruyabilirsiniz.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - O bir ekonomik görüştür. Senin söylediğin görüş sosyalist ekonomilerde vardır.

NACİ T. USAR (Devamla) - Yok, Amerika bile Türkiye'ye tekstilde koruma önlemleri uygular.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ben diyorum ki elli iki milyonluk pazarı bütün sanayi ürünlerine sıfır gümrük ve sıfır fonla açıyorum. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti...

NACİ T. USAR (Devamla) - Hangi ürününü satacaksınız?

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin yüz elli bin kişilik nüfusu, bütün bu fabrikaların ürettiğini çekemez arkadaşlar.

NACİ T. USAR (Devamla) - Onun için hepsini kapatacağız.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Yabancı ülkelere pazarlanmazsa o sanayi kuruluşları kapanmaya mahkûmdur.

NACİ T. USAR (Devamla) - Pazarlayamadığımızı göre kapatacağız.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Onun için pazar arıyoruz. Pazar bulduk, daha kaliteli, daha kaliteli mal üreterek o pazarlara gidilecektir. Ama...

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Artırın sermayesini o zaman.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Sermayesi de artırılmıştır.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Kaçınıcı defa.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Sermayesini de kaçınıcı defa artırılmıştır, Sayın Beşeşlerin söylediği gibi. Demek ki bazı tedbirler alınması gerekmektedir. Bu tedbirlerin alınması gereğini geçmiş koalisyon hükümeti döneminde de ortaya çıkmıştır.

BAŞKAN - Sayın Usar, ama konuşuyorsunuz.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Fakat o zaman çeşitli nedenlerle alınmamıştır.

SALİH USAR (Devamla) - Havaya değil efendim, karşılıklı.

BAŞKAN - Müsaade edin konuşsun efendim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Şimdi tedbirler alınarak Sanayi Holding'i kurtarma operasyonu devam etmektedir. Ve Sanayi Holding bugün dış piyasalarla rekabet edebilecek duruma gelmiştir, bazı fabrikalarıyla. İşte çuval fabrikası. İhaleye girmiştir patates torbası için ve ihaleyi kazanmıştır.

HASAN SARICA (Lefkoşa) (Yerinden) - Elli işçi kaçtı işten Allah aşkına. İhale kapandı dediniz...

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Şimdi fabrikaları kurtarmak mı istersiniz, onu koyalım ortaya ki fabrikaları kurtarmak isterseniz Sayın Sarıca tedbirlerini alacaksınız, ağı da olsa. Ama o tedbirlerizalmak için cesaret ister, yürek ister.

NACİ T. USAR (Devamla) - O da sizde var.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - O da bizde var, evet.

(Naci T. Usar alkışlar.)

BAŞKAN - Sayın Naci, lütfen ciddi olalım.

NACİ T. USAR(Devamla) - Alkışladım efendim.

SALİH USAR (Devamla) - 147...

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Efendim hem bir fabrikağı kurtarmak isteyeceksiniz, sen eğer bir fabrikatör olsaydın, eğer bir fabrikatör olsaydın...

BAŞKAN - Efendim, Sayın Başbakan konuşuyor.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Ve fabrikan günden güne kötüye gitmekte, imal ettiği mallar, elinde kalmakta, pazarlayamamakta ise, ana sermayeden başka her gün zarar da etmekte ise ne yapacaksın? İşçi yanında başka tedbirler de alacaksın.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Kapat kurtul.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Bisküvi fabrikası ne oldu?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Bisküvi fabrikası açılmıştır. Bak arkadaş ezbere konuşuyor.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Ezbere... Ezbere siz konuşuyorsunuz.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Ben ezbere konuşmağı değerli kardeşlerim.

BAŞKAN - Sayın Başbakan; kişileri muhatap almayın efendim.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Çünkü Hükümet, Hükümette olan bir kişi ezbere konuşamaz. Hükümette olan bir kişi gerçeklerle hükümet eder. Çünkü hayal ile Hükümet etme imkânı yoktur. Hayalle birşey veremezsiniz. Halk sizden hizmet beklemektedir. Hayal kurarak hizmet verilmez.

Evet, Sayın Özker Özgür sabahleyinki konuşmasında Sayın Denктаş'ın Londra'daki bir konuşmasını bahane ederek Hükümete soru sormuştur. Tabii ki bu kendilerinin yorumu. Batılıların bölgede güvenlik sorunu varmış ve Kıbrıs'ta üs isterlerse gelsinler kendilerine üs verelim ve bu Hükümetin görüşü mü? Bu ne Sayın Denктаş'ın görüşüdür, ne de Hükümetin

görüştür. Benim anladığım siz birilerinin kulağına kar kaçırmaya çalışıyorsunuz. Ama nedir maksadınız onu bilemiyorum. Biz Hükümet olarak böyle bir konu ne gündemimize aldık, ne konuştuk, ne de herhangi bir taahhüde girdik.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Bu konuda sizden daha ciddi bir yanıt bekliyoruz Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Yanıt ciddidir.

MEHMET CİVA (Devamla) - Yok, kulağına kar kaçırmak ciddi bir yanıt değil.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Efendim, Ozker Ozgur'un konuşmaları içerisinde de vardı o şeyler.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bırakın Başbakan konuşsun yahu.

MEHMET CİVA (Devamla) - Gerçekten önemli bir konudur ve ciddi bir yanıt bekliyorum.

BAŞKAN - Söylenenden siz manayı çıkarın efendim.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Siz çıkarın manayı. Ben birşey söylemedim.

Eğer kamuoyunun kulağına kar kaçırmak isterse çıksın açıkça desin ki Hükümet de Denktaş da bunu yanlış yapıyor. Çünkü Sayın Denktaş'ın sözleri arasında gelin size üs verelim sözleri yoktur. Bu tamamen Sayın Ozker'in yorumudur. Onun için kar kaçırmaktan bahsettim. Sayın Denktaş demiş olsaydı ki "ey İngiliz Hükümeti gel sana üs veriyorum, güneyde olduğu gibi kuzeyde de olsun," anlarım, ama öyle bir davet yok. Bu tamamen kişisel bir yorumdur. Ozker Ozgur tarafından yapılan bir yorumdur.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Havaalanı gibi.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Yine...

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Şimdi çuvalladın.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Yine değerli arkadaşlar; Bakanlıklar arası eşgüdüm sağlanmadığından bahsetmektedirler. Bakanlar birbirinden ayrı çalışmakta, Başbakan bunu sağlayamamakta, ayrıca biraz Cıva'nın sözlerine de cevap vermek için sözü buraya getirdim. Ayrıca öyle bir Başbakan ki bu Başbakan Palm-Beach grevini dahi ortadan kaldıramadı. Bu Başbakan, tam bu şekilde kullandı, tabir bu şekilde. Yani kendi sözleri bu şekilde. Bu Başbakan parlamentoya karşıdır. Bu Başbakan demokrasiyi hazmedememiştir gibi lâflar söylemişlerdir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Kim?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Sayın Özker Özgür.

MEHMET CİVA (Devamla) - Benim ismimi söylediniz.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Ve bu Başbakan bizim muhatabımız demişlerdir. Bu ne demektir? Bu Başbakanı hakir görmenin alâsıdır, dik alâsıdır. Eğer Sayın Özker Özgür masum pozuna sığınarak bu sözleri söylerken dilinin altındaki anlamayacak kadar bizi saf zannederlerse üzülürüm.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kuzu postuna bürünmüş kurt.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Çünkü politikada bizden eski olabilirler ama çok partili sistemde aynı, 76 yılından beri beraber bu Mecliste çalışmaktayız ve birbirimizi gayet

iyi tanımaktayız. Ve ben kendisi için de bu yakıştırmaları da bugüne kadar hiç yapmadım, kullanmadım. Kendisine karşı olan davranışlarımı da bilirler. Buna rağmen kulüp başkanlığından gelen bir kişi Hükümet Başkanı nasıl olur diye de laf söylemişlerdir. Sabahleyin...

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Oyle demedik. Oyle demedik.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Spor Kulübü gibi Başbakanlık idare etmektedir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kulüp gibi memleket idare edilmez dedi.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Efendim, spor kulübü başkanı gibi başbakanlık idare etmektedir.

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Onun rahatlığı içindesiniz dedim.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Yazılarınızda vardır. Yazılarınızda vardır.

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Tamam, onun rahatlığı içindesiniz.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Ve siz kulüpleri de hakir görüyorsunuz. Çünkü yalnız siz söylemiyorsunuz bu lafı. Başka bir gazetede de ikide birde kulüp başkanlığından kişiden Başbakan mı olur gibilerden laflar edilmektedir.

Arkadaşlar; milletvekili seçilene kadar hepimiz ya bir kulüpte, ya bir kuruluştadır

veya başka bir organizasyonda hizmet verdik, görev yaptık. Bu ne şerefsizliktir ne namussuzluktur. Bilâkis memleketin sosyal yaşantısında, sosyal yapısında hizmet vermek, ter akıtmak demektir. Eğer ben de spor kulübünde hizmet vermişsem kendime hizmet vermedim, Kıbrıs Türk Sporuna hizmet verdim, bundan da şeref duyarım. Kulüp Başkanlığından gelmiş olmam da bana hiçbir yara verdirmez ve hiç de gocunmam. Onun için bu lafı söylemeye devam ediniz. Onun için ben de kâr kaçırmak mı diye bir taşlamada bulundum arkadaşlar. Bu kadar laftan sonra benim bir kâr kaçırmayı ağır bulursanız biraz insafsızlık olur. Ve sende biraz insaf var yani.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Aldın Civa payını?

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Aldım.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Sayın Ozker Özgür, demokrasi erdem ister dediler, demokrasi ciddiyet ister dediler, halkın istencesi önemlidir dediler. Biz hep bunlara dikkat ediyoruz ve bunu savunmaya çalışıyoruz. Demokrasi erdem ister, gerçektir. Ve ciddiyet ister. Ama demokrasi içerisinde oynarken kurallarına uygun hareket etmek de o demokrasinin nimetlerinden faydalananların görevidir.

Dokunulmazlık konusunda geçmişte böyle söylediler, şimdi böyle söylediler dediler. Biz geçmişte bu dokunulmazlık konusunu zaten gündemimize almamıştık. Biz dokunulmazlık konusunu en son yapmış olduğumuz grup toplantısında ele aldık. Ama milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasından yana olan bir kişi değilim. Dün böyle söylerdi bugün böyle söyler tavır değiştirdi demeniz ve o yazıyı buna bağlamanız daha da üzücü olmaktadır. Çünkü Ulusal Birlik Partisi bu

konuda, spesifik olarak bu konuda tavrını en son ortaya koyan bir parti olmuştur. Daha önce bu konuda bir tavır ortaya koymamıştır. Ama tekrar ediyorum dokunulmazlık zırhı arkasına saklanıp da herşeyi yapacağım demek de demokrasiyle hiç bağdaşmaz. Onun için tekrar bu konuya değinmişken bir noktayı daha ortaya koymak istiyorum. İngiltere'de milletvekillerinin dokunulmazlığı yoktur. Çünkü milletvekili seçilecek kişi sorumluluğunun bilincindedir. Yazacağının da, ağzından çıkacak sözlerin de bilincinde olması gerekmektedir. Kamuoyu öyle bildiği için seçmiştir.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Hazırda Anayasaları da yok ona ne bakan?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Bizim Anayasamız da vardır. Bizim Anayasa...

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - İngiltere'yle niçin kıyaslan?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Hayır kıyasladığım şu bakımdan yani dokunulmazlık üzerinde bu kadar durup da...

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Bir çeşit demokrasi mücadelesi var orda.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Dokunulmazlık üzerinde bu kadar durupta bir partiyi suçlamak gerekmez. Suçlu varsa, daha doğrusu suç unsuru ortada varsa önce kendimizde arayacağız. Ben niye bu noktaya getirildim? Veya niye geldim?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Onu çok iyi biliyoruz canım.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Önce onu arayacağız, kendimizde suç var mı yok mu onu ortaya koyacağız. Ama yazılan bir yazıdan dolayı da efendim bu edebiyatın gereği böyle yazılmıştır deyip es geçmeyeceksiniz. Siyasal ahlaktan bahsedeceksiniz, siyasal kişilik bozukluğundan bahsedeceksiniz, biz size kişilik bozukluğunun psikiyatri kitaplarındaki manasını söylediğimiz zaman siz yanlış anladınız diyeceksiniz. Bu da ciddiyetle bağdaşmaz. Çünkü Sayın Özker Özgür'e getireceğim o kitabı ve okutturacağım. Kendisi yazmadı bu yazıyı Özker Özgür isminden bahsettiğim için söylüyorum ama kendilerinin kaleminden çıkmış bir yazı değil. Yeni Düzen'de başka bir arkadaşımızın kaleminden çıkmış bir yazıdır. Ve kişilik bozukluğu belkide söyleyecek en...

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Kastettiğiniz anlamda kullanılmamıştır Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Söylenecek en ayıp sözlerden biridir.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI
TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Talihsiz bir yazıdır.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Talihsiz bir yazıdır. İnşallah...

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - O anlamda kullanılmadı efendim.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - İnşallah yazıyı yazan kişi Ozker Hocamın yorumu gibi düşünerek yazmıştır.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siz bizi Türk Bayrağını yırtan adam diye tanıtırsınız dünyaya Derviş Bey. Amma hassas oldunuz ha.

DAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Fotoğraf benzerdi be Naci ben de gördüm.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Fotoğraf benzeyebilir ben Naci Talât ismini kullanmadım. Ama sen hep habercilerle iş yaptığın için mesaj eksik geldi.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gördük bütün kampanya boyunca.

ERGİN ABDULLAH (Lefkoşa) (Yerinden) - Birliğin ifadelerine ne olduğunu açıklamayacak mısınız Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Söyledik onu başlangıçta ben kişi olarak bu şekilde yazışmalara karşı olduğumu söyledim zaten onu söyledim.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Bir iki örnek de ordan verin Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Sayın Ozker Özgür verdiği için tekrar zaman kaybı demektir onun için.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Evet, değerli arkadaşlar; Özetle...

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Genel yönetmeni de duysun diyorum Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Bu arada tabii ki asgari ücretten bahsetmişlerdi. Asgari ücreti Devlet Planlama Örgütü 160.000 lira bulmuş, biz 90.000 lira empoze etmişiz. Devlet Planlama Örgütü'nün asgari ücreti hesaplama yetkisi yoktur. Sadece bir kişi gözlemci olarak o komisyona gelir. Ama bunun dışında başka bir görevi yoktur. Ona açıklık getirmek istedim.

İMF reçetelerinden bahsettiler. Bunu kesinlikle kabul etmiyoruz. Bizim İMF'yle bir ilgimiz yoktur. Zaten biz Türkiye Cumhuriyetiyle işbirliği halinde bugüne kadar bu noktalara geldik. Bundan sonra da işbirliği halinde yürüyeceğimizi bir kere daha vurgularım. Çünkü, ekonomik konularda sıkıntıya girdiğimiz zaman destek Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Bize herhangi bir empoze yoktur. Bu empozeler İMF tarafından yapılmış olabilir başka ülkelere. Ama Türkiye Cumhuriyeti'ni İMF'ye benzetip, biraz önce bahsettiğim olanakları bize sağlayan bir ülkeye karşı zannederim biraz da insafsızlık olur. Aslında, bir diğer husus, seracılar kooperatifiyle ilgili bilgi istediler, vereyim o konuda bilgi.

Seracılar kooperatifinin ne maksatla kurulduğunu herhalde biliyorsunuz. Tasfiye sebepleri, tam aydınlatıcı bilgi isterseniz okuyayım size. Çünkü, herhangi bir hataya düşmemek için Kooperatif Dairesinden yazılı olarak da istedim ve size bu konuda bilgi sunabilirim. Tasfiye sebepleri, özellikle tasfiyeden önce son dört yıl içerisinde yönetim kurulu kooperatifle hemen hemen hiç ilgilenmemiştir. Kooperatifin sorunlarını hiç tartışmamıştır, çözüm için çare aramamıştır. Yönetim kurulu daire tarafından yapılan yazılı ve sözlü ikaz ve tavsiyeleri yerine getirmemiştir. Yönetim kurulunun değişmesi ve kooperatifin genel sorunlarının tartışılması amacıyla yapılan genel kurula sadece dört kişi katılmış ve nisap hasıl

olmadan toplantı dağılmıştır. Kooperatifin hesapları Kooperatif tarafından gerektiği şekilde tutulmamış ve bu konuda suistimale açık kapı bırakılmıştır. Kooperatif faaliyette bulunduğu sürece dairenin gönderdiği müfettişlere rağmen hesapların tutulması yönünde herhangi bir işlem yapılmamıştır. İdari yönden hesapları bilinmeden ve yönetim kurulu kontrolü olmadan bu işlemler sekreter tarafından rastgele yürütülmeye çalışılmıştır.

Kooperatifin mali durumu, 20 Ekim 1985 tarihinde kooperatif için tasfiye emri verilmiştir. Ancak, kooperatif için tasfiye emri verilmeden önce son kez yönetim kurulu ve sekreter dairenin 23 Eylül 1985 tarihli yazısıyla ikaz olunmuş ve önlemlerinin alınması için süre verilmiştir. Ancak, herhangi bir önlem alınamamış ve sekreter ile bütün müstahdemler de istifa ederek kooperatifi anahtarı ile eşyaları daireye teslim edilmiştir. Kooperatifin faaliyetine devam için her türlü olanak sağlanmasına rağmen kooperatif malî bunalımdan kurtulamamış ve müflis duruma düşerek, Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankasının sağladığı yaklaşık 20.000.000 krediyi ödeyememiş bunun yanında kooperatife teslim edilen ürün bedellerini de ödeyememiştir. Bunların yaklaşık miktarı 6.000.000.000'dur. Yeni, Kooperatif bankadan aldığı 20.000.000.000 lı krediyle üreticiden aldığı ürünlerin bedeli kadar zararla faaliyetini tasfiyeden önce sürdürmüştür. Sayın Özker Özgür size okuyorum. Çok hassas olarak durduğunuz bu konuda.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- Dinleriz efendim.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)-Genel kurul ve yönetim kurulunun toplanmaması, organlarını faaliyetstiz bir duruma getirmiştir. Kooperatif son olarak idari ve masraflarını ödeyemeyecek duruma gelmiştir. Kooperatifi tasfiye emrine karşı hiçbir üretici ve yönetici itiraz etmemiştir. Bugün, bu kooperatifin amaçları doğrultusunda çalışan bu iki kooperatif sözkonusudur. Tatlısu Sebze ve Meyve Üretim Pazarlama Kooperatifi ve Yeşilköy Sebze ve Meyve Üretim Pazarlama Kooperatifi. Tasfiye hesapları yaklaşık 26.000.000 lı zararla kapanacaktır. Hiç faaliyet göstermeyen bu kooperatifin kapanmasından başka birşey de olamazdı.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Kim çekti bu 26.000.000'u?

Dr. DERVİŞ EROGLU (Devamla) - Kooperatif Merkez Bankasındadır şimdilik. Korumaya çalıştığınız bu kooperatif bu şekilde idi.

Evet kooperatifçiliğin hükümetimiz tarafından batırılması çalışmaları yapıldığı söylenmektedir. Bunu şiddetle reddederim. Biz hükümet olarak kooperatifçiliğin en mükemmel bir şekilde memleketimizde devam etmesi için bütün gayret ve çaba içerisindeyiz. Onu göstermekteyiz. Ve Kooperatif Merkez Bankası kendi üyelerine köylerdeki kredi kuruluşlarına her türlü desteği vermektedir. Bu şu anda yedi milyar civarında kredi dağıtmaktadır tarım kesimine. Dolayısıyla Kooperatif Merkez Bankası ve kooperatifçilik bu memlekette vardır, var olmaya devam edecektir. Yasası, çağdaş bir yasası olmadığı söylenmektedir. Çağdaş bir yasa yapılması için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir. Henüz olgunlaşmış değildir. Olgunlaşma safhasına geldiği zaman Meclise sunulacaktır. Geçmişte Kooperatif Merkez Bankası Yönetim Kurulu şu veya bu nedenle görevden alınmıştır, yerine mukayitlik bazı arkadaşları görevlendirmiştir, bunların görev süresi yasa ile belirlenmiştir. Dört seneyi aşamaz şekilde. Biz tekrar Kooperatif Merkez Bankası Yönetim Kurulu seçimleri yapılması için hazırlıklarımızı başlatacağız. Gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra mutlaka geçmiş zamanlarda olduğu gibi demokratik bir şekilde Kooperatif Merkez Bankası Yönetim Kurulu seçimleri yapılacak ve seçimle iş başına gelen yöneticiler kooperatifi yönlendireceklerdir.

Kamu görevlileri konusunda Sayın Süreç'in bazı temaları olmuştur. O konuda Üçlü Kararnamelerden bahsetmişlerdir. Üçlü Kararname rakamının yüksek olduğunu...

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kaldıralım bu Üçlü Kararnameyi.

Dr. DERVİŞ EROGLU (Devamla) - Ve bunun imkan var iken azaltılma yönüne gidilmediğini söylediler. Biz UBP-TKP Koalisyonunun ilk günlerinde böyle bir öneride bulunmuştuk. O zaman rağbet görmedi bu görüşümüz.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Yoktur öyle bir şey. .

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Sayın Enver Emin içerde değil Enver Emin'in hazırladığı bir yazı, İsmail Bozkurt'un yanında yazı vardır.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Yoktur öyle bir şey.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Fakat o gün parti içinde bazı sıkıntılarınız olduğu için bunu gerçekleştiremedim. Daha ileriki...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Bizimle alakası yoktur.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Daha ileriki tarihlerde bu öneriniz de dikkate alınacaktır. Ama iktidarda bir yıldan fazla bulunduk hiç bu konuya yaklaşım göstermediniz. Onu da anti parantez müsaadenizle söyleyeyim.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Çok çok getirdik gündeme.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Partizanlıktan dem vurdunuz, o konu üzerinde durmayacağım çünkü biz partizanca hareket etmeyiz dedikçe siz partizanca hareket edersiniz diyeceksiniz bu münakaşanın sonu yoktur siz iktidara geldiniz sizin için de aynısını söylediler, onun için demek ki iktidara kim gelirse bu sözler iktidarda olan partiler için söylenecektir. Şimdi Aytaç Beşeşler gelmiştir, ortak olmuştur ona da söylenecektir. Biz buna alıştık ve bu bilinç içerisinde hükümet etmeye devam edeceğiz.

Kamu görevlilerinin siyasal partilere giriş çıkışları eleştiri konusu oldu. Biz geçmişte siyasal partilere üye olamazlar düşüncesiyle Anayasada menfi oy verdik. Bazı arkadaşlar üye olsunar demişlerdi. Kamu görevlilerinin siyasal partilere üye olabilmesi için oy veren kişilerin bugün bunun karşısında olduğunu görmekten de, bizim görüşlerimiz doğrultusunda görmekten de memnun oldum.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Karşındakine yasakla, sen uygula iyi formül bu da yani ha.

Değerli arkadaşlar; Hükümet olarak özetle şunu belirtmek isterim ki, yapılan yapıcı tenkitleri mutlaka değerlendireceğiz. Bu tenkitlerin yapıcı niteliklerinden faydalanacağız. Yalnız, bazı eleştirilerinde insaf ölçüleri dışına çıktığı zaman görüşlerimizi ortaya koyacağız ki bu sıkça oluyor. Biz arkadaşlar mazur görsünler.

Bunun dışında bizim gündeme getirdiğimiz ve bir protokolla yakında Meclise de sunacağımız ekonomik program, memleketimizin hayrına hazırlanmış bir ekonomik programdır. Memleketin geleceği bakımından endişe kesinlikle duyulmaması gereken bir programdır. Bu programda ne kazanılmış haklar alınacaktır, ne halkımızı daha da gerilere götürecektir. Zaten Sayın Erdal Süreç olsun, Sayın Ozker Özgür olsun halkımız günden güne kötüye gitmektedir, alım gücü günden güne sıfıra doğru gitmektedir diyorlar bu program daha uygulanmaya konmadan. Demek ki, bu program uygulanmaya konduğu zaman söyleyecekleri sözlerin dozunu, dozajını şimdiden tahmin ediyoruz ama, zannederim bu programı gördükten sonra insaf ölçüleri içerisinde sadece yapıcı tenkitlerle ...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Şakır, şakır oynayacaklar.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Sadece yapıcı tenkitlerle bu programın uygulanmasına yardımcı olacaklardır.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Söyleyecek birşeyi kalmayacak efendim. Düşecekler o güne kadar.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)-Onların zamanından kalmadır bu alım gücünün düşmesi.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Evet.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Ana Muhalefet partisinin protokoldaki yeri konusunu es geçemezsiniz.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Konuyu Sayın Özker Özgür'ün acı sitemlerinden sonra değerlendireceğiz.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)- Çözeceğiz.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Bize bu yazı, geçmiş koalisyon döneminde gelmişti. O dönem ...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- İyi ki İsmail bey ...

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- O dönem değerlendiremedik. Hayır, öyle birşey yok.

OMER DEMİR (Gazi Magusa)(Yerinden)- O zaman tekrar bir yazı yazması lâzım.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Hükümet bunalımı, araya Hükümet bunalımı girdiği için değerlendiremedik. Şimdi yazılarını tekrar ele alıp değerlendireceğiz.

OMER DEMİR (Devamla)- Tekrar yazması gerekmez mi Sayın Başbakan?

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Biz kamuoyunun iradesine saygılıyız. Halkın istencesi doğrultusunda hareket etmekteyiz. Halkın ...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla)- Anlayamadık?

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Sayın Özker Özgür'ün öz Türkçesidir. Biz ...

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- İstenci efendim.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- İstenci işte, biz halkı gayet iyi tanımaktayız. Halkın özlemlerini ve beklentilerini gayet iyi bilmekteyiz. Bilmekteyiz ve o yönde hareket etmekteyiz ki halk bizi daima sandıktan güçlü olarak çıkarmaktadır. Bu programı uygularken tekrar sizinle her zaman ...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- 44'den 36'ya.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Diyalog içerisinde, her zaman sizlerle diyalog içerisinde olmaya hazır olduğumu bu vesileyle belirtir, beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Başkan ...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)- Saat 17.000 oldu.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Efendim?

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Eğer Sayın Genel Kurul uygun görürlerse çok kısa bu konuda bir konuşma yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Sarıca ...

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yarına kalsın.

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Yarına kalırsa ...

SESLER - Yarın, yarın.

BAŞKAN - Uzun mu efendim sizin konuşmanız?

HASAN SARICA (Lefkoşa)(Yerinden)- Bir on beş, yirmi dakika kadar.

BAŞKAN - On beş, yirmi dakika. Sayın Özgür?

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Benim uzun değil. Benim on dakikayı geçmez.

BAŞKAN - Sayın Genel Kurul oylarınıza sunmak durumundayım. Uzatıp bağlamak sözkonusudur,...

- 1832 -

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Şimdi yalnız Ozker Bey konuşacaksa ...

BAŞKAN - Veyahut oylama veyahut yarına ertelemek.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yarına ertelensin.

BAŞKAN - Yarına ertelensin. Peki efendim, o zaman oturumu burda kapatıyorum ve birleşimi yarın saat 10.00'a erteliyorum.

Kapanma Saati:17.05

../1833

DONEM: I

YIL:2

CUMHURİYET MECLİSİ

GÜNDEMİ

18'inci Birleşim
15 Aralık 1986, Pazartesi

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

II. OZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

1. 1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı(Y.T.NO:118/2/86)(Devam)